

ក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា

វិទ្យាស្ថានជាតិអប់រំ

ចំណូលកម្ចីច

កិច្ចការស្រាវជ្រាវរបស់គរុនិស្សិត បរិច្ឆ័ទ្ឋ+១

មុខវិជ្ជា៖ គណិតវិទ្យា

គរុនិស្សិតជំនាន់ទី២៤

គរុនិស្សិត

១. លោក ស្មឿន ជេវីត	២. លោក ស៊ីវ ស៊ីលីន
៣. លោក សំ គីមសាន	៤. លោក សុក ទូច
៥. លោក ឡឿន សេរី	

ឆ្នាំសិក្សា ២០១៨-២០១៩

ក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា

វិទ្យាស្ថានជាតិអប់រំ

ចំនួនកុំផ្លិច

កិច្ចការស្រាវជ្រាវរបស់គរុនិស្សិត បរិច្ឆា+១

មុខវិជ្ជា៖ គណិតវិទ្យា

គរុនិស្សិតជំនាន់ទី២៤

គ្រូណែនាំ៖ លោក ផាន់ សុភាព

គរុនិស្សិត

១. លោក ស្មឿន ជេតិក	២. លោក ស៊ីវ ស៊ីលីន
៣. លោក សំ គឹមសាន	៤. លោក សុក ឌុប
៥. លោក ឡឿន សេរី	

អារម្ភកថា

សៀវភៅ **ចំនួនកុំផ្លិច** មួយក្បាលនេះដែលមិត្តអ្នកអានកំពុងកាន់ក្នុងដៃត្រូវបានរៀបរៀងឡើងដោយ គុនិស្សិត (បរិញ្ញា+១) ជំនាន់ទី២៤ ឯកទេសគណិតវិទ្យាក្រុម២ ក្រោមការណែនាំរបស់គ្រូឧទ្ទេស **ផាន់ សុភាព** ក្នុងគោលបំណងទុកជាឯកសារសម្រាប់អ្នកសិក្សាស្រាវជ្រាវ ចង់ចេះ ចង់ដឹង អំពីមេរៀនមួយនេះ ពិសេសសម្រាប់ ប្អូនៗថ្នាក់ទី១២ ដែលកំពុងត្រៀមប្រឡងយកសញ្ញាបត្រមធ្យមសិក្សាទុតិយភូមិ និងសម្រាប់ត្រៀមប្រឡងចូល ក្របខ័ណ្ឌគ្រូបង្រៀន និងប្រឡងចូលសិក្សាថ្នាក់មហាវិទ្យាល័យនៅតាមសាកលវិទ្យាល័យ នានា ។

ក្នុងសៀវភៅនេះ ពួកយើងខ្ញុំបានខិតខំស្រាវជ្រាវដោយលើកយកនូវបុរេបុរស និងទ្រឹស្តីបទ រួមជាមួយនិងសម្រាយ បញ្ជាក់ ចំណែក លំហាត់វិញ ពួកយើងខ្ញុំបានដកស្រង់ចេញពី វិញ្ញាសាប្រឡងធម្មាសទី១ ធម្មាសទី២ ថ្នាក់ទី១២ (ត្រឹមឆ្នាំ២០១៣) វិញ្ញាសាប្រឡងបាក់ឌុប វិញ្ញាសាប្រឡងចូលក្របខ័ណ្ឌគ្រូបង្រៀនទាំង៣កម្រិត និងវិញ្ញាសាប្រឡង យកអាហាររូបករណ៍ទៅសិក្សានៅក្រៅប្រទេស ។ បន្ថែមពីនេះទៅទៀត យើងខ្ញុំក៏បានសរសេរបន្ថែមនូវ **ចំនួនកុំផ្លិចទម្រង់អ៊ីចស្ត្រូណង់ស្យែល** ព្រមជាមួយលំហាត់មួយចំនួន ដើម្បីឲ្យមិត្តអ្នកអានបានសិក្សាបន្ថែម ។ ទោះជា យ៉ាងណាក៏ដោយ ការខ្វះខាត និងកំហុសឆ្គងដោយ អចេតនា គង់តែកើតមានឡើងជាក់ជាពុំខានឡើយ ទាំងផ្នែក បច្ចេកទេស និងអក្ខរាវិរុទ្ធ ។ ដូច្នេះ ពួកយើងខ្ញុំដែលជាអ្នករៀបរៀងរង់ចាំទទួលនូវការរិះគន់ និងកែលំអពីសំណាក់មិត្ត អ្នកអានជានិច្ច ដើម្បីធ្វើឲ្យសៀវភៅមួយក្បាលនេះកាន់តែមានភាពប្រសើរឡើងមួយកម្រិតទៀត ។

ជាទីបញ្ចប់ ពួកយើងខ្ញុំសូមគោរពអរគុណ ចំពោះមិត្តអ្នកអានទាំងអស់ ដែលបានអាននូវសៀវភៅមួយនេះ និង ជូនពរឲ្យមានសុខភាពល្អ កម្លាំងមាំមួន ប្រាជ្ញាឈ្លាសវៃ និងសម្រេចរាល់ការកិច្ចទាំងអស់ ។

ថ្ងៃព្រហស្បតិ៍ ១០រោច ខែជេស្ឋ ឆ្នាំកុរ ឯកស័ក ព.ស ២៥៦៣
រាជធានីភ្នំពេញ, ថ្ងៃទី ២៧ ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០១៩
រៀបរៀងដោយ គុនិស្សិតកម្រិតឧត្តម (បរិញ្ញា+១)
ថ្នាក់គណិតវិទ្យា ជំនាន់ទី២៤ ក្រុម២

បានឃើញ និងត្រួតពិនិត្យ
ថ្ងៃព្រហស្បតិ៍ ១០រោច ខែជេស្ឋ ឆ្នាំកុរ ឯកស័ក ព.ស២៥៦៣
រាជធានីភ្នំពេញ, ថ្ងៃទី ២៧ ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០១៩
គ្រូណែនាំ

ផាន់ សុភាព

សេចក្តីថ្លែងអំណរគុណ

ពួកយើងខ្ញុំទាំងអស់គ្នា ជាគរុនិស្សិតកម្រិតឧត្តម (បរិញ្ញា+១) ជំនាន់ទី២៤ ឯកទេសគណិតវិទ្យាក្រុម២ នៃវិទ្យាស្ថានជាតិអប់រំ សូមធ្វើការថ្លែងអំណរគុណចំពោះអ្នកមានគុណទាំងពីរដែលបានបង្កើតរូបកូនមក ព្រមទាំង ចិញ្ចឹមបីបាច់ថែទាំ ផ្តល់ការស្នាក់នៅ អាហាររូបត្ថម្ភ សំលៀកបំពាក់ និងប្រាក់ឧបត្ថម្ភដល់ការរៀនសូត្ររបស់កូន។ រហូតកូនមានលទ្ធផលដូចថ្ងៃនេះ ។ ពួកកូនទាំងអស់សូមអរគុណជាខ្លាំង នូវការលះបង់ចំពោះលោកទាំងពីរ ដោយមិន គិតពីការនឿយហត់ លំបាកវេទនាយ៉ាងណាក៏ដោយ ក្នុងគោលបំណងឲ្យពួកកូនទាំងអស់ បានរួចផុតពីភាពអវិជ្ជា ល្ងង់ ខ្លៅ ក្លាយជាមនុស្សមានភាពថ្លៃថ្នូរ មានគោរពស្រឡាញ់ និងមានការងារដ៏ល្អមួយ ពោលគឺអាជីពជាគ្រូបង្រៀន ។ ម្យ៉ាងវិញទៀត ពួកយើងខ្ញុំក៏សូមគោរពអរគុណដល់ លោកគ្រូ អ្នកគ្រូ ទាំងអស់ដែលធ្លាប់បានបង្រៀនពួកខ្ញុំទាំងអស់គ្នា តាំងពីថ្នាក់ទី១ ដល់ទី១២ ។ រាល់ដំបូន្មាន និងការណែនាំអប់រំរបស់ លោកគ្រូ អ្នកគ្រូ បានធ្វើឲ្យពួកខ្ញុំទាំងអស់គ្នា បាន ក្លាយជាមនុស្សល្អ មានចំណេះដឹង ស្គាល់ខុស ស្គាល់ត្រូវ មានទំនួលខុសត្រូវលើខ្លួនឯង និងជួយឲ្យពួកខ្ញុំទាំងអស់គ្នា មានអនាគតក្តីស្វាងដូចសព្វថ្ងៃនេះ ។

សាជាថ្មីម្តងទៀតយើងខ្ញុំទាំងអស់គ្នា សូមថ្លែងអំណរគុណយ៉ាងជ្រាលជ្រៅចំពោះ **ឯកឧត្តមបណ្ឌិត សៀង សុវណ្ណា** នាយកនៃវិទ្យាស្ថានជាតិអប់រំ ដែលបានជួយសម្របសម្រួលដល់ការរៀនសូត្រ ក្នុងអំឡុងពេល សិក្សានៅទីនេះ ដើម្បីឲ្យពួកខ្ញុំក្លាយជាគ្រូបង្រៀនប្រកបដោយសមត្ថភាព ។ ហើយក៏សូមអរគុណដល់លោកគ្រូ **ផាន់ សុភាព** គ្រូឧទ្ទេសនៃវិទ្យាស្ថានជាតិអប់រំ ដែលបានជួយសម្របសម្រួល ផ្តល់ជាដំបូន្មានដល់កិច្ចការស្រាវជ្រាវ មួយនេះ ។

ម្យ៉ាងវិញទៀត ពួកយើងខ្ញុំក៏សូមអរគុណដល់ លោកគ្រូ អ្នកគ្រូ ដែលជាគ្រូឧទ្ទេស បង្រៀននៅថ្នាក់គណិតវិទ្យា ក្រុម២ ដែលបានជួយបង្ហាត់បង្រៀនទាំងផ្នែកឯកទេស វិធីសាស្ត្របង្រៀន និងចំណេះដឹងទូទៅជាច្រើនទៀត ដើម្បីជា ទំនៀមទម្លាប់ក្នុងការក្លាយជាគ្រូបង្រៀនកម្រិតឧត្តមក្នុងពេលខាងមុខនេះ ។

ជាទីបញ្ចប់ពួកខ្ញុំទាំងអស់គ្នាសូមគោរពជូនពរដល់អ្នកមានគុណទាំងពីរ លោកគ្រូ អ្នកគ្រូដែលបានបង្រៀនពួកខ្ញុំ ពីថ្នាក់ទី១ ដល់ទី១២ ឯកឧត្តមបណ្ឌិតនាយកវិទ្យាស្ថានជាតិអប់រំ និងគ្រូឧទ្ទេសនៃវិទ្យាស្ថានជាតិអប់រំទាំងអស់ សូមឲ្យ មានសុខភាពល្អ ជោគជ័យរាល់ការកិច្ច និងជួបប្រទះពុទ្ធពរទាំងបួនប្រការគឺ អាយុ វណ្ណៈ សុខៈ ពលៈ កុំបីឃ្លៀងឃ្លាត ឡើយ ។

សូមអរគុណ !

មាតិកា

ផ្នែកទី១ សម្រាយបញ្ជាក់រូបមន្តកុំផ្លិច	១
ផ្នែកទី២ លំហាត់ធ្លាប់បេក្ខប្រឡងធមាសទី១.....	១០
ជំនេរៈស្រាយ	១២
ផ្នែកទី៣ លំហាត់ធ្លាប់បេក្ខប្រឡងធមាសទី២	២៧
ជំនេរៈស្រាយ	២៨
ផ្នែកទី៤ លំហាត់ធ្លាប់បេក្ខប្រឡងបាក់ឌុប	៣៦
ជំនេរៈស្រាយ	៣៩
ផ្នែកទី៥ លំហាត់ធ្លាប់បេក្ខប្រឡងជ្រើសរើសគ្រូបង្រៀន.....	៥៦
ជំនេរៈស្រាយ	៦០
ផ្នែកទី៦ លំហាត់ធ្លាប់បេក្ខប្រឡងប្រជែងនានា.....	៨៤
ជំនេរៈស្រាយ	៨៨
ឯកសារយោង.....	១១៤

ផ្នែកទី១

សម្រាយបញ្ជាក់រូបមន្តចំនួនកុំផ្លិច

នៅក្នុងអំឡុងឆ្នាំ 1572 អ្នកគណិតវិទូជនជាតិអ៊ីតាលីម្នាក់ឈ្មោះ Rafaello Bombelli បានបកស្រាយចម្លើយនៃសមីការ $x^2 + a = 0$ ដែល $a > 0$ ដោយបង្កើតចំនួនមួយគឺ i ដែល $i^2 = -1$ ។ ចំនួន i គឺជាផ្នែកមួយនៃចំនួននិមិត្តដែលស្ថិតនៅក្នុងសំណុំ ចំនួនកុំផ្លិច ។

នៅក្នុងផ្នែកនេះ យើងមានការស្រាយបញ្ជាក់រូបមន្តសំខាន់ៗមួយចំនួន ដើម្បីជាគ្រឹះក្នុងការដោះស្រាយលំហាត់ចំនួនកុំផ្លិច ។

i) និយមន័យ

គេហៅចំនួនកុំផ្លិច z ជាកន្សោមមួយកំណត់ដោយរាង $z = a + ib$ ដែល $a, b \in \mathbb{R}$ និង $i^2 = -1$ ថាជាចំនួនកុំផ្លិចទម្រង់ពិជគណិត ហើយ

a ជាផ្នែកពិតនៃចំនួនកុំផ្លិច z (Real part) ដែល $a = \operatorname{Re}(z) = \frac{z + \bar{z}}{2}$

b ជាផ្នែកនិមិត្តនៃចំនួនកុំផ្លិច z (Imaginary part) ដែល $b = \operatorname{Im}(z) = \frac{z - \bar{z}}{2i}$

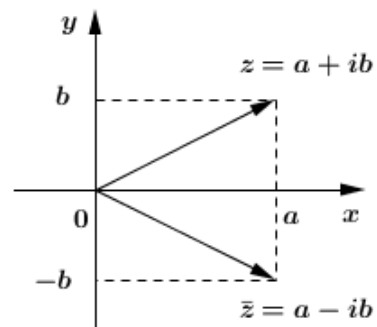
សម្រាយបញ្ជាក់

យើងមាន $z = a + ib$ នោះចំនួនកុំផ្លិចឆ្លាស់របស់វាតាងដោយ

$\bar{z} = a - ib$ យើងបាន

$$z + \bar{z} = (a + ib) + (a - ib) = 2a \quad \text{នោះ} \quad a = \frac{z + \bar{z}}{2}$$

$$z - \bar{z} = (a + ib) - (a - ib) = 2ib \quad \text{នោះ} \quad b = \frac{z - \bar{z}}{2i}$$

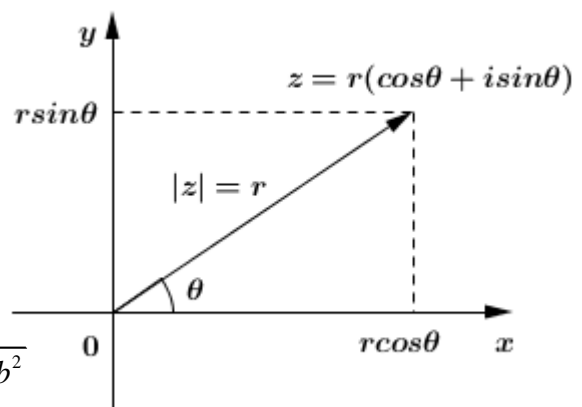
ii) ចំនួនកុំផ្លិចទម្រង់ត្រីកោណមាត្រ

យើងមាន $z = a + ib$ នោះ $|z| = \sqrt{a^2 + b^2}$

$$\text{យើងបាន} \quad \begin{cases} \cos \theta = \frac{a}{|z|} \\ \sin \theta = \frac{b}{|z|} \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} a = |z| \cos \theta \\ b = |z| \sin \theta \end{cases}$$

នោះ $z = a + ib = |z|(\cos \theta + i \sin \theta)$

ដូច្នេះ $\boxed{z = r(\cos \theta + i \sin \theta)}$ ដែល $r = |z| = \sqrt{a^2 + b^2}$

iii) ទម្រង់អឺលែរនៃចំនួនកុំផ្លិច (Euler's Formula)

❶ តាមការពន្លាតស៊េរី Maclauran នៃ $\cos \theta, \sin \theta$ និង $e^{i\theta}$ យើងបាន

$$\cos \theta = 1 - \frac{\theta^2}{2!} + \frac{\theta^4}{4!} - \frac{\theta^6}{6!} + \dots \quad (1)$$

$$\sin \theta = \frac{\theta}{1!} - \frac{\theta^3}{3!} + \frac{\theta^5}{5!} - \frac{\theta^7}{7!} + \dots$$

$$\Rightarrow i \sin \theta = \frac{i\theta}{1!} - \frac{i\theta^3}{3!} + \frac{i\theta^5}{5!} - \frac{i\theta^7}{7!} + \dots \quad (2)$$

$$e^\theta = 1 + \frac{\theta}{1!} + \frac{\theta^2}{2!} + \frac{\theta^3}{3!} + \frac{\theta^4}{4!} + \frac{\theta^5}{5!} + \dots$$

$$\Rightarrow e^{i\theta} = 1 + \frac{i\theta}{1!} + \frac{(i\theta)^2}{2!} + \frac{(i\theta)^3}{3!} + \frac{(i\theta)^4}{4!} + \frac{(i\theta)^5}{5!} + \dots$$

$$= 1 + \frac{i\theta}{1!} - \frac{\theta^2}{2!} - \frac{i\theta^3}{3!} + \frac{\theta^4}{4!} + \frac{i\theta^5}{5!} + \dots \quad (3)$$

តាម (1),(2)&(3) យើងបាន $e^{i\theta} = \cos \theta + i \sin \theta$

ដូច្នេះ $\boxed{z = re^{i\theta}}$ ហៅថា រូបមន្ត Euler ។

ដូច្នេះ បើ $\boxed{z = re^{i\theta} \Rightarrow \bar{z} = re^{-i\theta}}$ ។

❷ តាមចម្លើយនៃសមីការឌីផេរ៉ង់ស្យែល

តាង $f(x) = \cos(x) + i \sin(x) \quad (*)$ យើងបាន

$$f'(x) = -\sin(x) + i \cos(x)$$

$$\Leftrightarrow if'(x) = -i \sin(x) - \cos(x)$$

នោះ $if'(x) + f(x) = 0$ ឬ $f'(x) - if(x) = 0$ ជាសមីការឌីផេរ៉ង់ស្យែលលំដាប់មួយ អូម៉ូហ្សែន

ដោះស្រាយសមីការ $f'(x) - if(x) = 0$

$$\frac{f'(x)}{f(x)} = i$$

$$\frac{df}{f(x)} = i dx$$

$$\int \frac{df}{f(x)} = i \int dx$$

$$\ln|f(x)| = ix + c$$

$$\Leftrightarrow f(x) = \pm e^{ix+c} = Ae^{ix}, A = \pm e^c \quad (1)$$

តាម (*) ចំពោះ $x=0 \Rightarrow f(0)=1$

តាម (1) យើងបាន $f(0) = Ae^0 = 1$

$$A = 1$$

នោះ យើងបាន $f(x) = e^{ix} \quad (**)$

តាម (*) & (**) យើងបាន $e^{ix} = \cos(x) + i \sin(x)$ ។

$$\text{ដូច្នេះ } \boxed{z = r[\cos(x) + i \sin(x)] = re^{ix}} \quad \text{។}$$

❸ តាមដេរីវេ

តាង $f(x) = e^{-ix} (\cos x + i \sin x) \quad (*)$ យើងបាន

$$\begin{aligned} f'(x) &= -ie^{-ix}(\cos x + i\sin x) + e^{-ix}(-\sin x + i\cos x) \\ &= e^{-ix}(-i\cos x + \sin x) + e^{-ix}(-\sin x + i\cos x) \\ &= 0 \end{aligned}$$

ដោយ $f'(x) = 0$ នោះ គ្រប់ $x \in \mathbb{R}$ គេបាន f ជាអនុគមន៍ថេរ

$$\begin{aligned} \text{ចំពោះ } x = 0 \text{ នោះ } f(0) &= e^0(\cos 0 + i\sin 0) = 1 \\ \Rightarrow f(x) &= 1 \end{aligned}$$

$$\text{តាម } (*) \text{ នាំឲ្យ } e^{-ix}(\cos x + i\sin x) = 1 \Leftrightarrow \cos x + i\sin x = e^{ix}$$

$$\text{ដូច្នេះ } \boxed{z = r[\cos(x) + i\sin(x)] = re^{ix}} \quad \text{។}$$

④ តាមអាំងតេក្រាល

យើងមាន $\frac{2i}{x^2+1} = \frac{1}{x-i} - \frac{1}{x+i}$ ធ្វើអាំងតេក្រាលរៀបរង x លើអង្គសងខាង យើងបាន

$$\begin{aligned} 2i \int \frac{1}{x^2+1} dx &= \int \left(\frac{1}{x-i} - \frac{1}{x+i} \right) dx \\ 2i \tan^{-1}(x) + c &= \ln \frac{x-i}{x+i} \\ e^{2i \tan^{-1}(x) + c} &= \frac{x-i}{x+i} \\ Ae^{2i \tan^{-1}(x)} &= \frac{x-i}{x+i}, \quad A = e^c \end{aligned}$$

ដោយជំនួស x ដោយ $\tan \frac{\theta}{2}$ យើងបាន

$$\begin{aligned} Ae^{i\theta} &= \frac{\sin \frac{\theta}{2} - i \cos \frac{\theta}{2}}{\sin \frac{\theta}{2} + i \cos \frac{\theta}{2}} \\ &= \frac{\left(\sin \frac{\theta}{2} - i \cos \frac{\theta}{2} \right)^2}{\sin^2 \frac{\theta}{2} + \cos^2 \frac{\theta}{2}} \\ &= \sin^2 \frac{\theta}{2} - 2i \sin \frac{\theta}{2} \cos \frac{\theta}{2} - \cos^2 \frac{\theta}{2} \\ &= -\cos \theta - i \sin \theta \end{aligned}$$

$$\text{ចំពោះ } \theta = 0 \text{ យើងបាន } Ae^0 = -\cos 0 - i \sin 0 \Rightarrow A = -1$$

$$\text{នោះ } -e^{i\theta} = -\cos \theta - i \sin \theta \Leftrightarrow e^{i\theta} = \cos \theta + i \sin \theta$$

$$\text{ដូច្នេះ } \boxed{z = r[\cos(\theta) + i\sin(\theta)] = re^{i\theta}} \quad \text{។}$$

វិបាក

❶ ដោយប្តូរ i ទៅ $-i$ យើងបានកុំផ្លិចឆ្លាស់នៃ $z = re^{i\theta}$ គឺ $\boxed{\bar{z} = re^{-i\theta}}$ ។

សម្រាយបញ្ជាក់

យើងមាន $z = r(\cos \theta + i \sin \theta)$ នោះកុំផ្លិចឆ្លាស់នៃ z គឺ

$$\bar{z} = r(\cos \theta - i \sin \theta) = r[\cos \theta + i \sin(-\theta)] = r[\cos(-\theta) + i \sin(-\theta)]$$

តាមរូបមន្ត Euler យើងបាន $\bar{z} = re^{i(-\theta)} = re^{-i\theta}$

$$\textcircled{2} \text{ យើងមាន } \begin{cases} e^{ix} = \cos \theta + i \sin \theta & (1) \\ e^{-ix} = \cos \theta - i \sin \theta & (2) \end{cases}$$

$$\text{យក } (1)+(2) \text{ យើងបាន } e^{ix} + e^{-ix} = 2 \cos \theta \Rightarrow \cos \theta = \frac{e^{ix} + e^{-ix}}{2}$$

$$\text{យក } (1)-(2) \text{ យើងបាន } e^{ix} - e^{-ix} = 2i \sin \theta \Rightarrow \sin \theta = \frac{e^{ix} - e^{-ix}}{2i}$$

$$\text{ដូច្នេះ: } \boxed{\cos \theta = \frac{e^{ix} + e^{-ix}}{2}, \sin \theta = \frac{e^{ix} - e^{-ix}}{2i}} \quad \text{។}$$

iv) ផលគុណនៃពីរចំនួនកុំផ្លិច

$$\textcircled{1} \text{ យើងមាន } z_1 = r_1(\cos \theta_1 + i \sin \theta_1) \text{ និង } z_2 = r_2(\cos \theta_2 + i \sin \theta_2)$$

$$\begin{aligned} \text{នោះ: } z_1 z_2 &= [r_1(\cos \theta_1 + i \sin \theta_1)][r_2(\cos \theta_2 + i \sin \theta_2)] \\ &= r_1 r_2 [\cos \theta_1 \cos \theta_2 + i \cos \theta_1 \sin \theta_2 + i \sin \theta_1 \cos \theta_2 - \sin \theta_1 \sin \theta_2] \\ &= r_1 r_2 [\cos \theta_1 \cos \theta_2 - \sin \theta_1 \sin \theta_2 + i(\sin \theta_1 \cos \theta_2 + \cos \theta_1 \sin \theta_2)] \\ &= r_1 r_2 [\cos(\theta_1 + \theta_2) + i \sin(\theta_1 + \theta_2)] \end{aligned}$$

$$\text{ដូច្នេះ: } \boxed{z_1 z_2 = r_1 r_2 [\cos(\theta_1 + \theta_2) + i \sin(\theta_1 + \theta_2)]} \quad \text{។}$$

$$\textcircled{2} \text{ តាង } z_1 = r_1 e^{i\theta_1} \text{ និង } z_2 = r_2 e^{i\theta_2}$$

$$\text{នោះ: } z_1 z_2 = (r_1 e^{i\theta_1})(r_2 e^{i\theta_2}) = r_1 r_2 e^{i\theta_1 + i\theta_2} = r_1 r_2 e^{i(\theta_1 + \theta_2)}$$

$$\text{ដូច្នេះ: } \boxed{z_1 z_2 = r_1 r_2 e^{i(\theta_1 + \theta_2)}} \quad \text{។}$$

v) ផលចែកនៃពីរចំនួនកុំផ្លិច

$$\textcircled{1} \text{ តាង } z_1 = r_1(\cos \theta_1 + i \sin \theta_1) \text{ និង } z_2 = r_2(\cos \theta_2 + i \sin \theta_2)$$

$$\begin{aligned} \text{នោះ: } \frac{z_1}{z_2} &= \frac{r_1(\cos \theta_1 + i \sin \theta_1)}{r_2(\cos \theta_2 + i \sin \theta_2)} \\ &= \frac{r_1(\cos \theta_1 + i \sin \theta_1)(\cos \theta_2 - i \sin \theta_2)}{r_2(\cos \theta_2 + i \sin \theta_2)(\cos \theta_2 - i \sin \theta_2)} \\ &= \frac{r_1 \cos \theta_1 \cos \theta_2 - i \cos \theta_1 \sin \theta_2 + i \sin \theta_1 \cos \theta_2 + \sin \theta_1 \sin \theta_2}{r_2 \cos^2 \theta_2 + \sin^2 \theta_2} \\ &= \frac{r_1 \cos \theta_1 \cos \theta_2 + \sin \theta_1 \sin \theta_2 + i(\sin \theta_1 \cos \theta_2 - \cos \theta_1 \sin \theta_2)}{r_2 \cdot 1} \\ &= \frac{r_1}{r_2} [\cos(\theta_1 - \theta_2) + i \sin(\theta_1 - \theta_2)] \end{aligned}$$

$$\text{ដូច្នេះ: } \boxed{\frac{z_1}{z_2} = \frac{r_1}{r_2} [\cos(\theta_1 - \theta_2) + i \sin(\theta_1 - \theta_2)]} \quad \text{។}$$

$$\textcircled{2} \text{ តាង } z_1 = r_1 e^{i\theta_1} \text{ និង } z_2 = r_2 e^{i\theta_2}$$

$$\text{នោះ: } \frac{z_1}{z_2} = \frac{r_1 e^{i\theta_1}}{r_2 e^{i\theta_2}} = \frac{r_1}{r_2} e^{i\theta_1 - i\theta_2} = \frac{r_1}{r_2} e^{i(\theta_1 - \theta_2)}$$

$$\text{ដូច្នេះ: } \boxed{\frac{z_1}{z_2} = \frac{r_1}{r_2} e^{i(\theta_1 - \theta_2)}} \quad \text{។}$$

vi) ស្វ័យគុណទី n នៃចំនួនកុំផ្លិច

❶ យើងនឹងបង្ហាញថា $z^n = r^n [\cos(n\theta) + i \sin(n\theta)]$

យើងមាន $z = r(\cos \theta + i \sin \theta)$ ពិតចំពោះ $n = 1$

$$\begin{aligned} z^2 &= r^2 (\cos \theta + i \sin \theta)^2 = r^2 (\cos^2 \theta + 2i \cos \theta \sin \theta + i^2 \sin^2 \theta) \\ &= r^2 (\cos^2 \theta - \sin^2 \theta + i 2 \sin \theta \cos \theta) \\ &= r^2 (\cos(2\theta) + i \sin(2\theta)) \quad \text{ពិតចំពោះ } n = 2 \end{aligned}$$

ឧបមាថាពិតដល់ $n = k$ គឺ $z^k = r^k [\cos(k\theta) + i \sin(k\theta)]$

យើងនឹងស្រាយថាពិតដល់ $n = k + 1$ គឺ $z^{k+1} = r^{k+1} [\cos((k+1)\theta) + i \sin((k+1)\theta)]$

$$\begin{aligned} \text{យើងមាន} \quad z^{k+1} &= z^k z = [r^k (\cos(k\theta) + i \sin(k\theta))] [r (\cos \theta + i \sin \theta)] \\ &= r^{k+1} [\cos k\theta \cos \theta + i \sin \theta \cos k\theta + i \sin k\theta \cos \theta + i^2 \sin k\theta \sin \theta] \\ &= r^{k+1} [\cos k\theta \cos \theta - \sin k\theta \sin \theta + i (\sin \theta \cos k\theta + \sin k\theta \cos \theta)] \\ &= r^{k+1} [\cos((k+1)\theta) + i \sin((k+1)\theta)] \quad \text{ពិត} \end{aligned}$$

ដូច្នេះ: $\boxed{z^n = r^n [\cos(n\theta) + i \sin(n\theta)]}$ ចំពោះគ្រប់ $n \in \mathbb{N}$ ហៅថា រូបមន្ត De Moivre ។

❷ យើងមាន $z = r e^{i\theta}$

នោះ: $z^n = (r e^{i\theta})^n = r^n e^{in\theta} = r^n [\cos(n\theta) + i \sin(n\theta)]$

ដូច្នេះ: $\boxed{z^n = r^n e^{i(n\theta)} = r^n [\cos(n\theta) + i \sin(n\theta)]}$ ចំពោះគ្រប់ $n \in \mathbb{Z}$ ។

vii) ឫសទី n នៃចំនួនកុំផ្លិច

តាង w ជាឫសទី n នៃចំនួនកុំផ្លិច z នោះគេបាន $w = \sqrt[n]{z} \Leftrightarrow z = w^n$ ។

តាង $z = r(\cos \theta + i \sin \theta)$ និង $w = \rho(\cos \alpha + i \sin \alpha)$

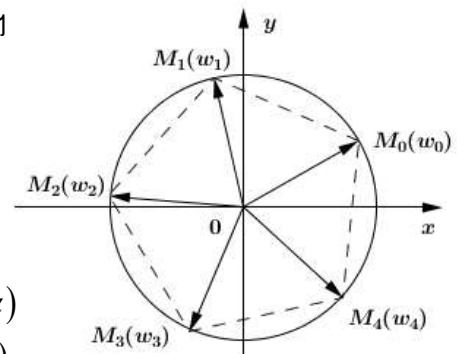
នោះ: $w^n = \rho^n [\cos(n\alpha) + i \sin(n\alpha)]$

យើងបាន

$$r(\cos \theta + i \sin \theta) = \rho^n (\cos(n\alpha) + i \sin(n\alpha)) \Leftrightarrow \begin{cases} r = \rho^n \\ \cos \theta = \cos(n\alpha) \\ \sin \theta = \sin(n\alpha) \end{cases}$$

នោះ: $\begin{cases} \rho = \sqrt[n]{r} \\ n\alpha = \theta + 2\pi k \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} \rho = \sqrt[n]{r} \\ \alpha = \frac{\theta + 2\pi k}{n} \end{cases} \quad \text{ដែល } k \in \mathbb{Z}$

គេបានឫសទី n នៃ z តាងដោយ $\boxed{w_k = \sqrt[n]{r} \left[\cos\left(\frac{\theta + 2\pi k}{n}\right) + i \sin\left(\frac{\theta + 2\pi k}{n}\right) \right]}$ ដែល $k = 0, 1, 2, \dots, n-1$

viii) បើ z និង w ជាចំនួនកុំផ្លិច គេបាន $\overline{z \pm w} = \overline{z} \pm \overline{w}$

សម្រាយបញ្ជាក់

$$\text{តាង } \begin{cases} z = a + ib \\ w = c + id \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} \bar{z} = a - ib \\ \bar{w} = c - id \end{cases}$$

$$\text{នោះ: } z \pm w = (a + ib) \pm (c + id) = (a \pm c) + i(b \pm d)$$

$$\text{នាំឲ្យ } \overline{z \pm w} = (a \pm c) - i(b \pm d) \quad (1)$$

$$\bar{z} \pm \bar{w} = (a - ib) \pm (c - id) = (a \pm c) + i(-b \mp d) = (a \pm c) - i(b \pm d) \quad (2)$$

តាម (1) & (2) យើងបាន $\overline{z \pm w} = \bar{z} \pm \bar{w}$ ពិត ។

ix) បើ z និង w ជាចំនួនកុំផ្លិច គេបាន $\overline{zw} = \bar{z} \times \bar{w}$

សម្រាយបញ្ជាក់

$$\text{❶ តាង } \begin{cases} z = a + ib \\ w = c + id \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} \bar{z} = a - ib \\ \bar{w} = c - id \end{cases}$$

$$\text{យើងបាន } zw = (a + ib)(c + id) = ac + i(ad + bc) - bd = (ac - bd) + i(ad + bc)$$

$$\Rightarrow \overline{zw} = (ac - bd) - i(ad + bc) \quad (1)$$

$$\bar{z} \times \bar{w} = (a - ib)(c - id) = ac + i(-ad - bc) - bd = (ac - bd) - i(ad + bc) \quad (2)$$

តាម (1) & (2) គេបាន $\overline{zw} = \bar{z} \times \bar{w}$ ពិត ។

$$\text{❷ តាង } \begin{cases} z = r(\cos \theta + i \sin \theta) \\ w = \rho(\cos \alpha + i \sin \alpha) \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} \bar{z} = r[\cos(-\theta) + i \sin(-\theta)] \\ \bar{w} = \rho[\cos(-\alpha) + i \sin(-\alpha)] \end{cases}$$

$$\text{នោះ: } zw = r\rho[\cos(\theta + \alpha) + i \sin(\theta + \alpha)] \Rightarrow \overline{zw} = r\rho[\cos(\theta + \alpha) - i \sin(\theta + \alpha)] \quad (1)$$

$$\bar{z} \times \bar{w} = r\rho[\cos(-\theta - \alpha) + i \sin(-\theta - \alpha)] = r\rho[\cos(\theta + \alpha) - i \sin(\theta + \alpha)] \quad (2)$$

តាម (1) & (2) គេបាន $\overline{zw} = \bar{z} \times \bar{w}$ ពិត ។

$$\text{❸ តាង } \begin{cases} z = re^{i\theta} \\ w = \rho e^{i\alpha} \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} \bar{z} = re^{-i\theta} \\ \bar{w} = \rho e^{-i\alpha} \end{cases}$$

$$\text{នោះ: } zw = (re^{i\theta})(\rho e^{i\alpha}) = r\rho e^{i(\theta + \alpha)} \Rightarrow \overline{zw} = r\rho e^{-i(\theta + \alpha)} \quad (1)$$

$$\bar{z} \times \bar{w} = (re^{-i\theta})(\rho e^{-i\alpha}) = r\rho e^{-i\theta - i\alpha} = r\rho e^{-i(\theta + \alpha)} \quad (2)$$

តាម (1) & (2) គេបាន $\overline{zw} = \bar{z} \times \bar{w}$ ពិត ។

x) បើ z និង w ជាចំនួនកុំផ្លិច គេបាន $\overline{\left(\frac{z}{w}\right)} = \frac{\bar{z}}{\bar{w}}$

សម្រាយបញ្ជាក់

$$\text{❶ តាង } \begin{cases} z = a + ib \\ w = c + id \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} \bar{z} = a - ib \\ \bar{w} = c - id \end{cases}$$

$$\text{យើងបាន } \frac{z}{w} = \frac{a + ib}{c + id} = \frac{(a + ib)(c - id)}{(c + id)(c - id)} = \frac{ac + i(bc - ad) + bd}{c^2 + d^2} = \frac{ac + bd}{c^2 + d^2} + i \frac{bc - ad}{c^2 + d^2}$$

$$\Rightarrow \overline{\left(\frac{z}{w}\right)} = \frac{ac + bd}{c^2 + d^2} - i \frac{bc - ad}{c^2 + d^2} \quad (1)$$

$$\frac{\bar{z}}{\bar{w}} = \frac{a - ib}{c - id} = \frac{(a - ib)(c + id)}{(c - id)(c + id)} = \frac{ac + iad - ibc + bd}{c^2 + d^2} = \frac{ac + bd}{c^2 + d^2} - i \frac{bc - ad}{c^2 + d^2} \quad (2)$$

តាម (1)&(2) យើងបាន $\overline{\left(\frac{z}{w}\right)} = \frac{\bar{z}}{\bar{w}}$ ពិត ។

$$\textcircled{2} \text{ តាង } \begin{cases} z = r(\cos \theta + i \sin \theta) \\ w = \rho(\cos \alpha + i \sin \alpha) \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} \bar{z} = r[\cos(-\theta) + i \sin(-\theta)] \\ \bar{w} = \rho[\cos(-\alpha) + i \sin(-\alpha)] \end{cases}$$

នោះ $\frac{z}{w} = \frac{r(\cos \theta + i \sin \theta)}{\rho(\cos \alpha + i \sin \alpha)} = \frac{r}{\rho} [\cos(\theta - \alpha) + i \sin(\theta - \alpha)]$

$$\Rightarrow \overline{\left(\frac{z}{w}\right)} = \frac{r}{\rho} [\cos(\theta - \alpha) - i \sin(\theta - \alpha)] \quad (1)$$

$$\frac{\bar{z}}{\bar{w}} = \frac{r[\cos(-\theta) + i \sin(-\theta)]}{\rho[\cos(-\alpha) + i \sin(-\alpha)]} = \frac{r}{\rho} [\cos(-\theta + \alpha) + i \sin(-\theta + \alpha)] = \frac{r}{\rho} [\cos(\theta - \alpha) - i \sin(\theta - \alpha)] \quad (2)$$

តាម (1)&(2) គេបាន $\overline{\left(\frac{z}{w}\right)} = \frac{\bar{z}}{\bar{w}}$ ពិត ។

$$\textcircled{3} \text{ តាង } \begin{cases} z = re^{i\theta} \\ w = \rho e^{i\alpha} \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} \bar{z} = re^{-i\theta} \\ \bar{w} = \rho e^{-i\alpha} \end{cases}$$

យើងបាន $\frac{z}{w} = \frac{re^{i\theta}}{\rho e^{i\alpha}} = \frac{r}{\rho} e^{i(\theta - \alpha)} \Rightarrow \overline{\left(\frac{z}{w}\right)} = \frac{r}{\rho} e^{-i(\theta - \alpha)} \quad (1)$

$$\frac{\bar{z}}{\bar{w}} = \frac{re^{-i\theta}}{\rho e^{-i\alpha}} = \frac{r}{\rho} e^{-i\theta + i\alpha} = \frac{r}{\rho} e^{-i(\theta - \alpha)} \quad (2)$$

តាម (1)&(2) គេបាន $\overline{\left(\frac{z}{w}\right)} = \frac{\bar{z}}{\bar{w}}$ ពិត ។

xi) បើ z ជាចំនួនកុំផ្លិច គេបាន $|z| = |\bar{z}|$

សម្រាយបញ្ជាក់

$$\textcircled{1} \text{ តាង } z = a + ib \Rightarrow \bar{z} = a - ib$$

នោះ $|z| = \sqrt{a^2 + b^2} \quad (1)$

$$|\bar{z}| = \sqrt{a^2 + (-b)^2} = \sqrt{a^2 + b^2} \quad (2)$$

តាម (1)&(2) គេបាន $|z| = |\bar{z}|$ ពិត ។

$$\textcircled{2} \text{ តាង } z = r(\cos \theta + i \sin \theta) \Rightarrow \bar{z} = r(\cos \theta - i \sin \theta)$$

នោះ $|z| = |r(\cos \theta + i \sin \theta)| = r|\cos \theta + i \sin \theta| = r\sqrt{(\cos \theta)^2 + (\sin \theta)^2} = r \quad (1)$

$$|\bar{z}| = |r(\cos \theta - i \sin \theta)| = r|\cos \theta - i \sin \theta| = r\sqrt{(\cos \theta)^2 + (-\sin \theta)^2} = r \quad (2)$$

តាម (1)&(2) គេបាន $|z| = |\bar{z}|$ ពិត ។

xii) បើ z ជាចំនួនកុំផ្លិច គេបាន $|z|^2 = z \cdot \bar{z}$

សម្រាយបញ្ជាក់

$$\textcircled{1} \text{ តាង } z = a + ib \Rightarrow \bar{z} = a - ib$$

យើងបាន $z \cdot \bar{z} = (a + ib)(a - ib) = a^2 + b^2 = |z|^2$

ដូច្នេះ $|z|^2 = z \cdot \bar{z}$

❷ តាង $z = r(\cos \theta + i \sin \theta) \Rightarrow \bar{z} = r(\cos \theta - i \sin \theta)$

យើងបាន $z \cdot \bar{z} = r(\cos \theta + i \sin \theta) \cdot r(\cos \theta - i \sin \theta) = r^2 (\cos^2 \theta + \sin^2 \theta) = r^2 = |z|^2$

ដូច្នេះ $|z|^2 = z \cdot \bar{z}$

❸ តាង $z = re^{i\theta} \Rightarrow \bar{z} = re^{-i\theta}$

យើងបាន $z \cdot \bar{z} = re^{i\theta} \cdot re^{-i\theta} = r^2 e^{i\theta - i\theta} = r^2 = |z|^2$

ដូច្នេះ $|z|^2 = z \cdot \bar{z}$

xiii) បើ z_1 និង z_2 ជាចំនួនកុំផ្លិច គេបាន $|z_1 \cdot z_2| = |z_1| \cdot |z_2|$

សម្រាយបញ្ជាក់

❶ តាង $\begin{cases} z_1 = r(\cos \theta + i \sin \theta) \\ z_2 = \rho(\cos \alpha + i \sin \alpha) \end{cases}$

យើងបាន $z_1 \cdot z_2 = r\rho [\cos(\theta + \alpha) + i \sin(\theta + \alpha)]$

នោះ $|z_1 \cdot z_2| = |r\rho [\cos(\theta + \alpha) + i \sin(\theta + \alpha)]| = r\rho |\cos(\theta + \alpha) + i \sin(\theta + \alpha)|$
 $= r\rho \sqrt{\cos^2(\theta + \alpha) + \sin^2(\theta + \alpha)} = r\rho$
 $= |z_1| \cdot |z_2|$

xiv) បើ z_1 និង z_2 ជាចំនួនកុំផ្លិច គេបាន $\left| \frac{z_1}{z_2} \right| = \frac{|z_1|}{|z_2|}$

សម្រាយបញ្ជាក់

❶ តាង $\begin{cases} z_1 = r(\cos \theta + i \sin \theta) \\ z_2 = \rho(\cos \alpha + i \sin \alpha) \end{cases}$

យើងបាន $\left| \frac{z_1}{z_2} \right| = \left| \frac{r(\cos \theta + i \sin \theta)}{\rho(\cos \alpha + i \sin \alpha)} \right| = \left| \frac{r}{\rho} [\cos(\theta - \alpha) + i \sin(\theta - \alpha)] \right|$
 $= \frac{r}{\rho} |\cos(\theta - \alpha) + i \sin(\theta - \alpha)| = \frac{r}{\rho} \sqrt{\cos^2(\theta - \alpha) + \sin^2(\theta - \alpha)} = \frac{r}{\rho}$
 $= \frac{|z_1|}{|z_2|}$

xv) បើ z_1 និង z_2 ជាចំនួនកុំផ្លិច គេបាន $|z_1 + z_2| \leq |z_1| + |z_2|$

សម្រាយបញ្ជាក់

❶ តាមន័យធរណីមាត្រ

ក្នុងត្រីកោណ OAB យើងមាន

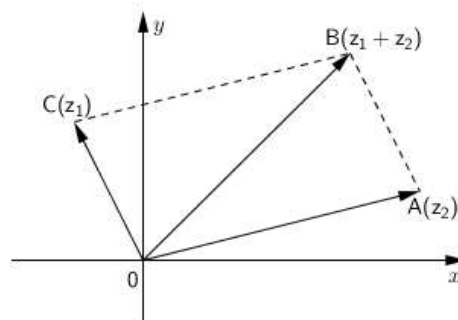
$$OB < OA + AB$$

តែ $OB = |\overrightarrow{OB}| = |\overrightarrow{OA} + \overrightarrow{OC}|$

$$OA = |\overrightarrow{OA}|$$

$$AB = |\overrightarrow{AB}| = |\overrightarrow{OC}|$$

យើងបាន $|\overrightarrow{OA} + \overrightarrow{OC}| < |\overrightarrow{OA}| + |\overrightarrow{OC}|$

ដូច្នេះ $|z_1 + z_2| < |z_1| + |z_2|$ ពិត ។

❷ តាមន័យពិជគណិត

យើងមាន $|z_1| = |z_1 + z_2 - z_2| \geq |z_1 + z_2| - |z_2|$

នោះ $|z_1| + |z_2| \geq |z_1 + z_2|$ (1)

$|z_2| = |z_1 + z_2 - z_1| \geq |z_1 + z_2| - |z_1|$

នោះ $|z_1| + |z_2| \geq |z_1 + z_2|$ (2)

តាម (1)&(2) យើងបាន $|z_1 + z_2| \leq |z_1| + |z_2|$ ពិត ។

xvi) បើ z' ជារូបភាពនៃ z តាមមុំបង្វែងវិល α នោះ $z' = (\cos \alpha + i \sin \alpha)z$

❶ តាមរូបបន្តបង្វែងវិល

តាង $z = x + iy$ និង $z' = x' + iy'$

បង្វែងវិលនៃចំណុច $Z(x, y)$ នៅក្នុងប្លង់តាមមុំ α គេបានរូបភាព $Z'(x', y')$ ឲ្យដោយ

$$\begin{pmatrix} x' \\ y' \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} \cos \alpha & -\sin \alpha \\ \sin \alpha & \cos \alpha \end{pmatrix} \begin{pmatrix} x \\ y \end{pmatrix} \quad \text{។}$$

យើងបាន $\begin{pmatrix} x' \\ y' \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} x \cos \alpha - y \sin \alpha \\ x \sin \alpha + y \cos \alpha \end{pmatrix} \Leftrightarrow \begin{cases} x' = x \cos \alpha - y \sin \alpha \\ y' = x \sin \alpha + y \cos \alpha \end{cases}$

$$\begin{aligned} z' = x' + iy' &= x \cos \alpha - y \sin \alpha + i(x \sin \alpha + y \cos \alpha) \\ &= x(\cos \alpha + i \sin \alpha) + y(i \cos \alpha - \sin \alpha) \\ &= x(\cos \alpha + i \sin \alpha) + iy(\cos \alpha + i \sin \alpha) \\ &= (\cos \alpha + i \sin \alpha)(x + iy) \\ &= (\cos \alpha + i \sin \alpha)z \quad \text{ពិត} \end{aligned}$$

❷ តាមន័យធរណីមាត្រ

ដោយ z' ជារូបភាពបានមកពីបង្វែងវិលនៃ z

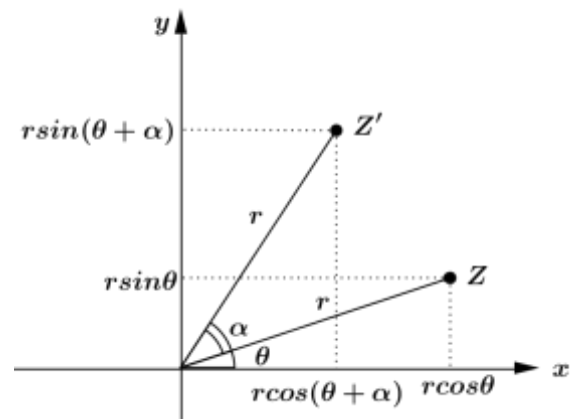
នោះ $|z'| = |z|$ តាងដោយ r ។

តាមរូបខាងស្តាំ យើងបាន

$$\begin{aligned} Z' &= r[\cos(\theta + \alpha) + i \sin(\theta + \alpha)] \\ &= r(\cos \theta + i \sin \theta)(\cos \alpha + i \sin \alpha) \\ &= Z(\cos \alpha + i \sin \alpha) \end{aligned}$$

ដូច្នេះ រូបភាពបង្វែងវិលនៃ z តាមមុំ α កំណត់ដោយ

$$Z' = (\cos \alpha + i \sin \alpha)Z \quad \text{។}$$

ផ្នែកទី២

លំហាត់ធ្លាប់ចេញប្រឡងឆមាសទី១

(ឆ្នាំ ២០០២ ដល់ ២០១៣)

- គណនារួចសរសេរជាទម្រង់ $a + bi$:
 $A: (7 + 2i) + (1 - 3i)$ $B: (5 + i) - (2 + 10i)$
 $C: 3i(7 - 2i)$ $D: (6 + i)^2$ (ឆមាស១ 2002)
១. រកម៉ូឌុល និងអាក្យម៉ង់នៃចំនួនកុំផ្លិច $Z = 1 + i$ និង $W = 1 + i\sqrt{3}$ ។
 ២. សរសេរចំនួនកុំផ្លិច $Z = 4\left(\sin\frac{\pi}{3} + i\cos\frac{\pi}{3}\right)$ និង $W = 2\cos\frac{\pi}{3} - 2i\sin\frac{\pi}{3}$ ជាទម្រង់ត្រីកោណមាត្រ ។
 (ឆមាស១ 2002)
១. ផ្ទៀងផ្ទាត់ថា $1 - 2i$ ជាឫសនៃសមីការ $x^2 - 2x + 5 = 0$ ។
 ២. ដោះស្រាយក្នុងសំណុំ $\mathbb{C}$ នូវសមីការ $x^2 + 6x + 13 = 0$ ។ (ឆមាស១ 2002)
- រកចំនួនកុំផ្លិចដែលមានការស្មើនឹងចំនួនកុំផ្លិចឆ្លាស់របស់វា ។ (ឆមាស១ 2002)
- កំណត់ចំនួនពិត x និង y ដើម្បីឲ្យ $(x - 1) - (3 - 2y)i = \frac{3 + 2i}{2 - i}$ ។ (ឆមាស១ 2003)
១. បង្ហាញថា $[(\sqrt{3} + 1)i]^2 = -4 - 2\sqrt{3}$ ។
 ២. ដោះស្រាយសមីការ $(E): Z^2 + (1 + \sqrt{3})Z + 2 + \sqrt{3} = 0$ ក្នុងសំណុំចំនួនកុំផ្លិច ។
 ៣. សរសេរប្រស Z_1 និង Z_2 របស់សមីការ (E) ជាទម្រង់ត្រីកោណមាត្រ ។ (ឆមាស១ 2003)
- គេមានចំនួនកុំផ្លិច $z = a + bi, u = \sqrt{3} - i$ និង $v = 2 - 2\sqrt{3}i$ ។
 ១. កំណត់ចំនួនពិត a និង b ដើម្បីឲ្យបាន $z = \frac{u}{v}$ ។ ក្នុងករណីនេះទាញបញ្ជាក់ថា $u = 4\bar{z}$ ។
 ២. សរសេរ z ជាទម្រង់ត្រីកោណមាត្រ។ រកប្រសការនៃចំនួនកុំផ្លិច $\frac{\sqrt{3} + i}{4}$ ។ (ឆមាស១ 2004)
- Z និង W ជាចំនួនកុំផ្លិចដែល $Z = -2 + 2\sqrt{3}i$ និង $W = x(x - i) + y(y + i)$ ដែល $x, y \in \mathbb{R}$ ។
 ១. សរសេរ Z ជាទម្រង់ត្រីកោណមាត្រ ។
 ២. សរសេរ Z^3 ជាទម្រង់ $a + bi$ ។
 ៣. គណនា x និង y បើ $W = Z^3$ ។ (ឆមាស១ 2005)
១. គេឲ្យ $Z = a + bi$ ដែល a និង b ជាចំនួនពិតខុសពីសូន្យ។ សរសេរ $A = \frac{Z|Z|^2}{Z}$ ជាទម្រង់ពីជគណិត ។
 ២. ដោះស្រាយសមីការក្នុងសំណុំ $\mathbb{C}$: $x^2 - 2\sqrt{3}x + 4 = 0$ ។ សរសេរ x_1, x_2 ជាទម្រង់ត្រីកោណមាត្រ ។
 (ឆមាស១ 2006)
- គេឲ្យចំនួនកុំផ្លិច $Z = -\frac{1}{2} + i\frac{\sqrt{3}}{2}$ និង $W = -\frac{1}{2} - i\frac{\sqrt{3}}{2}$ ។
 ១. បង្ហាញថា $Z^2 = W$ រួចគណនា $Z^2 + Z + 1$ ។

២. គណនា $A = Z^2 + Z + i$ ។ សរសេរ A ជាទម្រង់ត្រីកោណមាត្រ ។

៣. បង្ហាញថា A^{20} ជាចំនួនពិត ។ (ឆមាស១ 2007)

11. គេឲ្យចំនួនកុំផ្លិច $Z = a + bi$ និង $A = i(1 + Z)$ ។

១. គណនា A ជាអនុគមន៍នៃ a និង b ដោយឲ្យលទ្ធផលជាទម្រង់ពីជគណិត ។

២. កំណត់តម្លៃនៃ a និង b ដើម្បីឲ្យ $A = Z$

៣. សរសេរចំនួនកុំផ្លិច $W = -\frac{1}{2} + i\frac{1}{2}$ ជាទម្រង់ត្រីកោណមាត្រ រួចគណនា W^4 ដោយឲ្យលទ្ធផលជាទម្រង់ពីជគណិត ។ (ឆមាស១ 2008)

12. គេមានចំនួនកុំផ្លិច $Z = 1 - i$ និង $W = \sqrt{3} + i$ ។

១. គណនា ZW និង $\frac{Z}{W}$ ។

២. សរសេរ ZW និង $\frac{Z}{W}$ ជាទម្រង់ត្រីកោណមាត្រ ។ (ឆមាស១ 2009)

13. Z ជាចំនួនកុំផ្លិចដែល $Z = a + bi$ a, b ជាចំនួនពិត ។

១. រកតម្លៃ a និង b បើដឹងថា $(a + ib)(1 + i) = 1 + \sqrt{3} + i(1 - \sqrt{3})$ ។ គណនា Z^4 ចំពោះតម្លៃ a, b ដែលរកឃើញ ។

២. សរសេរ $W = \frac{-8 + i8\sqrt{3}}{-2 + i2}$ ជាទម្រង់ពីជគណិត និងទម្រង់ត្រីកោណមាត្រ ។ (ឆមាស១ 2010)

14. ១. ចូរកំណត់តម្លៃនៃចំនួនពិត a ដើម្បីឲ្យសមីការដឺក្រេទីពីរ $x^2 + (1 + 2i)x + a + 12i = 0$ មានឫសមួយជាចំនួនពិត និងឫសមួយទៀតជាចំនួនកុំផ្លិច រួចរកឫសនៃសមីការនេះផង ។

២. សរសេរចំនួនកុំផ្លិច $Z = -1 + i\sqrt{3}$ ជាទម្រង់ត្រីកោណមាត្រ រួចបង្ហាញថា Z^{2013} ជាចំនួនពិត ។ (ឆមាស១ 2012 វិ.ពិត)

15. គេមានចំនួនកុំផ្លិច $a = \frac{\sqrt{3}}{2} - \frac{1}{2}i$ និង $b = 2 + 2\sqrt{3}i$ ។

១. សរសេរចំនួនកុំផ្លិច $\frac{a}{b}$ ជាទម្រង់ពីជគណិត ។

២. សរសេរចំនួនកុំផ្លិច a, b និង $\frac{a}{b}$ ជាទម្រង់ត្រីកោណមាត្រ ។ (ឆមាស១ 2013 វិ.ពិត)

ដំណោះស្រាយ

1. គណនារួចសរសេរជាទម្រង់ $a + bi$:

$$A: (7 + 2i) + (1 - 3i) = 7 + 2i + 1 - 3i = 8 - i$$

$$B: (5 + i) - (2 + 10i) = 5 + i - 2 - 10i = 3 - 9i$$

$$C: 3i(7 - 2i) = 21i - 6i^2 = 6 + 21i$$

$$D: (6 + i)^2 = 36 + 12i + i^2 = 35 + 12i$$

ដូចនេះ:

$A = 8 - i$	$B = 3 - 9i$
$C = 6 + 21i$	$D = 35 + 12i$

2. ១. រកម៉ូឌុល និងអាក្យម៉ង់នៃចំនួនកុំផ្លិច $Z = 1 + i$ និង $W = 1 + i\sqrt{3}$

$$\text{គេមាន } Z = 1 + i = \sqrt{2} \left(\frac{1}{\sqrt{2}} + i \frac{1}{\sqrt{2}} \right) = \sqrt{2} \left(\cos \frac{\pi}{4} + i \sin \frac{\pi}{4} \right)$$

$$\Rightarrow |Z| = \sqrt{2}, \arg(Z) = \frac{\pi}{4} + 2k\pi$$

$$W = 1 + i\sqrt{3} = 2 \left(\frac{1}{2} + i \frac{\sqrt{3}}{2} \right) = 2 \left(\cos \frac{\pi}{3} + i \sin \frac{\pi}{3} \right)$$

$$\Rightarrow |W| = 2, \arg(W) = \frac{\pi}{3} + 2k\pi$$

ដូចនេះ:

$ Z = \sqrt{2}, \arg(Z) = \frac{\pi}{4} + 2k\pi$
$ W = 2, \arg(W) = \frac{\pi}{3} + 2k\pi$

២. សរសេរចំនួនកុំផ្លិច Z និង W ជាទម្រង់ត្រីកោណមាត្រ

$$\text{គេមាន } Z = 4 \left(\sin \frac{\pi}{3} + i \cos \frac{\pi}{3} \right) = 4 \left[\cos \left(\frac{\pi}{2} - \frac{\pi}{3} \right) + i \sin \left(\frac{\pi}{2} - \frac{\pi}{3} \right) \right] = 4 \left(\sin \frac{\pi}{6} + i \cos \frac{\pi}{6} \right)$$

$$W = 2 \cos \frac{\pi}{3} - 2i \sin \frac{\pi}{3} = 2 \left(\cos \frac{\pi}{3} - i \sin \frac{\pi}{3} \right) = 2 \left[\cos \left(-\frac{\pi}{3} \right) + i \sin \left(-\frac{\pi}{3} \right) \right]$$

ដូចនេះ:

$Z = 4 \left(\sin \frac{\pi}{6} + i \cos \frac{\pi}{6} \right)$
$W = 2 \left[\cos \left(-\frac{\pi}{3} \right) + i \sin \left(-\frac{\pi}{3} \right) \right]$

3. ១. ផ្ទៀងផ្ទាត់ថា $1 - 2i$ ជាឫសនៃសមីការ $x^2 - 2x + 5 = 0$

$$\text{បើ } 1 - 2i \text{ ជាឫសនៃសមីការ } x^2 - 2x + 5 = 0$$

$$\text{យើងបាន } (1 - 2i)^2 - 2(1 - 2i) + 5 = 0$$

$$1 - 4i + 4i^2 - 2 + 4i + 5 = 0$$

$$4 - 4 = 0$$

$$0 = 0 \text{ ពិត}$$

ដូចនេះ: $1 - 2i$ ជាឫសនៃសមីការ $x^2 - 2x + 5 = 0$

២. ដោះស្រាយក្នុងសំណុំ $\mathbb{C}$ នូវសមីការ $x^2 + 6x + 13 = 0$

$$\Delta' = 3^2 - 1 \cdot 13 = 9 - 13 = -4 = 4i^2$$

$$\text{នាំឲ្យ } x = \frac{-3 \pm \sqrt{4i^2}}{1} = -3 \pm 2i$$

ដូចនេះ: $x = -3 \pm 2i$

4. រកចំនួនកុំផ្លិចដែលមានការស្មើនឹងចំនួនកុំផ្លិចផ្លាស់របស់វា

តាង $z = a + bi$

$$\Rightarrow \bar{z} = a - bi = a + (-bi)$$

$$z^2 = (a + bi)^2 = a^2 + 2abi + (bi)^2 = (a^2 - b^2) + 2abi$$

ដោយ $z^2 = \bar{z}$

$$\text{នាំឲ្យ } (a^2 - b^2) + 2abi = a + (-bi)$$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} a^2 - b^2 = a & (1) \\ 2ab = -b & (2) \end{cases}$$

តាម (2) $2ab = -b$

- ករណី $b \neq 0$

$$\Rightarrow \frac{2ab}{b} = -1$$

$$2a = -1$$

$$a = -\frac{1}{2}$$

យក $a = -\frac{1}{2}$ ជំនួសក្នុង (1)

$$\text{គេបាន } \left(-\frac{1}{2}\right)^2 - b^2 = -\frac{1}{2}$$

$$-b^2 = -\frac{1}{2} - \frac{1}{4}$$

$$b^2 = \frac{3}{4}$$

$$\Rightarrow b = \pm \frac{\sqrt{3}}{2}$$

- ករណី $b = 0$

តាម (1) $a^2 - b^2 = a$

គេបាន $a^2 = a$

$$a^2 - a = 0$$

$$a(a - 1) = 0$$

$$\Rightarrow a = 0 \quad a = 1$$

$$\text{ដូចនេះ: } \boxed{\begin{matrix} z_1 = -\frac{1}{2} + \frac{\sqrt{3}}{2}i, z_2 = -\frac{1}{2} + \frac{\sqrt{3}}{2}i \\ z_3 = 0, z_4 = 1 \end{matrix}}$$

5. កំណត់ចំនួនពិត x និង y ដើម្បីឲ្យ $(x-1) - (3-2y)i = \frac{3+2i}{2-i}$

$$\text{គេមាន } (x-1) - (3-2y)i = \frac{3+2i}{2-i}$$

$$(x-1) - (3-2y)i = \frac{(3+2i)(2+i)}{(2-i)(2+i)}$$

$$(x-1) - (3-2y)i = \frac{6+3i+4i+2i^2}{2^2-i^2}$$

$$(x-1) - (3-2y)i = \frac{4}{5} + \frac{7}{5}i$$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} x-1 = \frac{4}{5} \\ 3-2y = -\frac{7}{5} \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} x = \frac{4}{5} + 1 \\ -2y = -\frac{7}{5} - 3 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} x = \frac{9}{5} \\ y = \frac{11}{5} \end{cases}$$

$$\text{ដូចនេះ: } \boxed{x = \frac{9}{5}, y = \frac{11}{5}}$$

6. ១. បង្ហាញថា $[(\sqrt{3}+1)i]^2 = -4 - 2\sqrt{3}$

$$\text{គេមាន } [(\sqrt{3}+1)i]^2 = (3+2\sqrt{3}+1)i^2 = -(4+2\sqrt{3}) = -4 - 2\sqrt{3} \text{ ពិត}$$

$$\text{ដូចនេះ: } \boxed{[(\sqrt{3}+1)i]^2 = -4 - 2\sqrt{3}}$$

២. ដោះស្រាយសមីការ $(E): Z^2 + (1+\sqrt{3})Z + 2+\sqrt{3} = 0$ ក្នុងសំណុំចំនួនកុំផ្លិច

$$\text{គេមាន } Z^2 + (1+\sqrt{3})Z + 2+\sqrt{3} = 0$$

$$\Delta = (1+\sqrt{3})^2 - 4 \cdot 1 \cdot (2+\sqrt{3})$$

$$= 1 + 2\sqrt{3} + 3 - 8 - 4\sqrt{3}$$

$$= -4 - 2\sqrt{3}$$

$$\text{ដោយ } -4 - 2\sqrt{3} = -(4 + 2\sqrt{3})$$

$$= i^2 [1^2 + 2 \cdot 1 \cdot \sqrt{3} + (\sqrt{3})^2]$$

$$= [(1+\sqrt{3})i]^2$$

$$\text{នាំឲ្យ } Z = \frac{-(1+\sqrt{3}) \pm \sqrt{[(1+\sqrt{3})i]^2}}{2} \Rightarrow \begin{cases} Z_1 = -\frac{1+\sqrt{3}}{2} + \frac{1+\sqrt{3}}{2}i \\ Z_2 = -\frac{1+\sqrt{3}}{2} - \frac{1+\sqrt{3}}{2}i \end{cases}$$

$$\text{ដូចនេះ: } \begin{cases} Z_1 = -\frac{1+\sqrt{3}}{2} + \frac{1+\sqrt{3}}{2}i \\ Z_2 = -\frac{1+\sqrt{3}}{2} - \frac{1+\sqrt{3}}{2}i \end{cases}$$

៣. សរសេរឫស Z_1 និង Z_2 របស់សមីការ (E) ជាទម្រង់ត្រីកោណមាត្រ

$$\begin{aligned} \text{យើងមាន } Z_1 &= -\frac{1+\sqrt{3}}{2} + \frac{1+\sqrt{3}}{2}i \\ &= \frac{1+\sqrt{3}}{2}(-1+i) \\ &= \frac{1+\sqrt{3}}{2}\sqrt{2}\left(-\frac{1}{\sqrt{2}} + i\frac{1}{\sqrt{2}}\right) \\ &= \frac{(1+\sqrt{3})\sqrt{2}}{2}\left(-\cos\frac{\pi}{4} + i\sin\frac{\pi}{4}\right) \\ &= \frac{(1+\sqrt{3})\sqrt{2}}{2}\left[\cos\left(\pi - \frac{\pi}{4}\right) + i\sin\left(\pi - \frac{\pi}{4}\right)\right] \\ &= \frac{(1+\sqrt{3})\sqrt{2}}{2}\left(\cos\frac{3\pi}{4} + i\sin\frac{3\pi}{4}\right) \\ Z_2 &= -\frac{1+\sqrt{3}}{2} - \frac{1+\sqrt{3}}{2}i \\ &= \frac{1+\sqrt{3}}{2}(-1-i) \\ &= \frac{1+\sqrt{3}}{2}\sqrt{2}\left(-\frac{1}{\sqrt{2}} - i\frac{1}{\sqrt{2}}\right) \\ &= \frac{(1+\sqrt{3})\sqrt{2}}{2}\left(-\cos\frac{\pi}{4} - i\sin\frac{\pi}{4}\right) \\ &= \frac{(1+\sqrt{3})\sqrt{2}}{2}\left[\cos\left(\pi + \frac{\pi}{4}\right) + i\sin\left(\pi + \frac{\pi}{4}\right)\right] \\ &= \frac{(1+\sqrt{3})\sqrt{2}}{2}\left(\cos\frac{5\pi}{4} + i\sin\frac{5\pi}{4}\right) \end{aligned}$$

$$\text{ដូចនេះ: } \begin{cases} Z_1 = \frac{(1+\sqrt{3})\sqrt{2}}{2}\left(\cos\frac{3\pi}{4} + i\sin\frac{3\pi}{4}\right) \\ Z_2 = \frac{(1+\sqrt{3})\sqrt{2}}{2}\left(\cos\frac{5\pi}{4} + i\sin\frac{5\pi}{4}\right) \end{cases}$$

7. ១. កំណត់ចំនួនពិត a និង b ដើម្បីឲ្យបាន $z = \frac{u}{v}$

$$\text{គេមាន } z = \frac{u}{v}$$

$$\Leftrightarrow a + bi = \frac{\sqrt{3} - i}{2 - 2\sqrt{3}i}$$

$$a + bi = \frac{(\sqrt{3} - i)(1 + \sqrt{3}i)}{2(1 - \sqrt{3}i)(1 + \sqrt{3}i)}$$

$$a + bi = \frac{\sqrt{3} + 3i - i - \sqrt{3}i^2}{2(1 - 3i^2)}$$

$$a + bi = \frac{2\sqrt{3} + 2i}{8}$$

$$a + bi = \frac{\sqrt{3}}{4} + \frac{1}{4}i$$

$$\Leftrightarrow a = \frac{\sqrt{3}}{4} \quad b = \frac{1}{4}$$

ដូចនេះ:

$$a = \frac{\sqrt{3}}{4} \quad b = \frac{1}{4}$$

ទាញបញ្ជាក់ថា $u = 4\bar{z}$

ដោយ $a = \frac{\sqrt{3}}{4} \quad b = \frac{1}{4}$

$$\Rightarrow z = \frac{\sqrt{3}}{4} + \frac{1}{4}i$$

$$\Rightarrow \bar{z} = \frac{\sqrt{3}}{4} - \frac{1}{4}i$$

គេមាន $u = \sqrt{3} - i$

$$u = 4\left(\frac{\sqrt{3}}{4} - \frac{1}{4}i\right)$$

$$u = 4\bar{z} \quad \text{ពិត}$$

ដូចនេះ:

$$u = 4\bar{z}$$

២. សរសេរ z ជាទម្រង់ត្រីកោណមាត្រ

គេមាន $z = \frac{\sqrt{3}}{4} + \frac{1}{4}i = \frac{1}{2}\left(\frac{\sqrt{3}}{2} + \frac{1}{2}i\right) = \frac{1}{2}\left(\cos\frac{\pi}{6} + i\sin\frac{\pi}{6}\right)$

ដូចនេះ:

$$z = \frac{1}{2}\left(\cos\frac{\pi}{6} + i\sin\frac{\pi}{6}\right)$$

រកបូសកាអែនចំនួនកុំផ្លិច $\frac{\sqrt{3} + i}{4}$

តាង w ជាបូសកាអែន $z = \frac{\sqrt{3} + i}{4}$

ដោយ $z = \frac{1}{2}\left(\cos\frac{\pi}{6} + i\sin\frac{\pi}{6}\right)$

$$\Rightarrow w = \sqrt{\frac{1}{2}}\left(\cos\frac{\frac{\pi}{6} + 2k\pi}{2} + i\sin\frac{\frac{\pi}{6} + 2k\pi}{2}\right)$$

$$= \frac{\sqrt{2}}{2}\left[\cos\left(\frac{\pi}{12} + k\pi\right) + i\sin\left(\frac{\pi}{12} + k\pi\right)\right] \quad k \in 0,1$$

$$\text{ចំពោះ } k = 0 \Rightarrow w_0 = \frac{\sqrt{2}}{2} \left(\cos \frac{\pi}{12} + i \sin \frac{\pi}{12} \right)$$

$$\begin{aligned} \text{ចំពោះ } k = 1 \Rightarrow w_1 &= \frac{\sqrt{2}}{2} \left[\cos \left(\frac{\pi}{12} + \pi \right) + i \sin \left(\frac{\pi}{12} + \pi \right) \right] \\ &= \frac{\sqrt{2}}{2} \left(\cos \frac{13\pi}{12} + i \sin \frac{13\pi}{12} \right) \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{ដូចនេះ: } &\text{បូកសរុបនៃ } \frac{\sqrt{3}+i}{4} \text{ គឺ } \frac{\sqrt{2}}{2} \left(\cos \frac{\pi}{12} + i \sin \frac{\pi}{12} \right) \\ &\text{និង } \frac{\sqrt{2}}{2} \left(\cos \frac{13\pi}{12} + i \sin \frac{13\pi}{12} \right) \end{aligned}$$

8. ១. សរសេរ Z ជាទម្រង់ត្រីកោណមាត្រ

$$\begin{aligned} \text{គេមាន } Z &= -2 + 2\sqrt{3}i \\ &= 4 \left(-\frac{1}{2} + \frac{\sqrt{3}}{2}i \right) \\ &= 4 \left(-\cos \frac{\pi}{3} + i \sin \frac{\pi}{3} \right) \\ &= 4 \left[\cos \left(\pi - \frac{\pi}{3} \right) + i \sin \left(\pi - \frac{\pi}{3} \right) \right] \\ &= 4 \left(\cos \frac{2\pi}{3} + i \sin \frac{2\pi}{3} \right) \end{aligned}$$

$$\text{ដូចនេះ: } Z = 4 \left(\cos \frac{2\pi}{3} + i \sin \frac{2\pi}{3} \right)$$

២. សរសេរ Z^3 ជាពាក្យ $a + bi$

$$\begin{aligned} \text{យើងមាន } Z &= 4 \left(\cos \frac{2\pi}{3} + i \sin \frac{2\pi}{3} \right) \\ \Rightarrow Z^3 &= \left[4 \left(\cos \frac{2\pi}{3} + i \sin \frac{2\pi}{3} \right) \right]^3 \\ &= 4^3 \left(\cos 3 \frac{2\pi}{3} + i \sin 3 \frac{2\pi}{3} \right) \\ &= 64 (\cos 2\pi + i \sin 2\pi) \\ &= 64(1 + 0i) \\ &= 64 + 0i \end{aligned}$$

$$\text{ដូចនេះ: } Z^3 = 64 + 0i$$

៣. គណនា x និង y បើ $W = Z^3$

$$\text{គេមាន } W = x(x - i) + y(y + i)$$

$$\text{និង } Z^3 = 64 + 0i$$

$$\text{ដោយ } W = Z^3$$

$$\begin{aligned} \Leftrightarrow x(x - i) + y(y + i) &= 64 + 0i \\ x^2 - xi + y^2 + yi &= 64 + 0i \end{aligned}$$

$$(x^2 + y^2) + (-x + y)i = 64 + 0i$$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} x^2 + y^2 = 64 \\ -x + y = 0 \end{cases} \text{ ឬ } \begin{cases} x^2 + y^2 = 64 \\ x = y \end{cases} \quad (1)$$

តាម (1) យើងបាន $x^2 + x^2 = 64$

$$x^2 = 32$$

$$\Rightarrow x = \pm\sqrt{32} = \pm 4\sqrt{2}$$

ដូចនេះ: $x = y = \pm 4\sqrt{2}$

9. ១. សរសេរ $A = \frac{Z|Z|^2}{\bar{Z}}$ ជាទម្រង់ពីជគណិត

គេមាន $Z = a + bi$

នាំឲ្យ $|Z| = \sqrt{a^2 + b^2}$ និង $\bar{Z} = a - bi$

$$\begin{aligned} \text{ដោយ } A &= \frac{Z|Z|^2}{\bar{Z}} \\ &= \frac{(a + bi)(\sqrt{a^2 + b^2})^2}{a - bi} \\ &= \frac{(a + bi)(a^2 + b^2)(a + bi)}{(a - bi)(a + bi)} \\ &= \frac{(a^2 + b^2)(a^2 - b^2 + 2abi)}{a^2 - (bi)^2} \\ &= \frac{a^4 - a^2b^2 + 2a^3bi + a^2b^2 - b^4 + 2ab^3i}{a^2 + b^2} \\ &= \frac{a^4 - b^4}{a^2 + b^2} + \frac{2a^3b + 2ab^3}{a^2 + b^2} \\ &= \frac{(a^2 - b^2)(a^2 + b^2)}{a^2 + b^2} + \frac{2ab(a^2 + b^2)}{a^2 + b^2}i \\ &= (a^2 - b^2) + 2abi \end{aligned}$$

ដូចនេះ: $A = (a^2 - b^2) + 2abi$

២. ដោះស្រាយសមីការក្នុងសំណុំ $\mathbb{C}$: $x^2 - 2\sqrt{3}x + 4 = 0$

$$\Delta' = (-\sqrt{3})^2 - 1 \cdot 4 = 3 - 4 = -1 = i^2$$

$$\text{គេបាន } \begin{cases} x_1 = -(-\sqrt{3}) + \sqrt{i^2} = \sqrt{3} + i \\ x_2 = -(-\sqrt{3}) - \sqrt{i^2} = \sqrt{3} - i \end{cases}$$

ដូចនេះ: $x_1 = \sqrt{3} + i, x_2 = \sqrt{3} - i$

សរសេរ x_1, x_2 ជាទម្រង់ត្រីកោណមាត្រ

$$\text{យើងមាន } x_1 = \sqrt{3} + i = 2\left(\frac{\sqrt{3}}{2} + i\frac{1}{2}\right) = 2\left(\cos\frac{\pi}{6} + i\sin\frac{\pi}{6}\right)$$

$$\text{និង } x_2 = \sqrt{3} - i = 2\left(\frac{\sqrt{3}}{2} - i\frac{1}{2}\right) = 2\left(\cos\frac{\pi}{6} - i\sin\frac{\pi}{6}\right) = 2\left[\cos\left(-\frac{\pi}{6}\right) + i\sin\left(-\frac{\pi}{6}\right)\right]$$

ដូចនេះ

$$\begin{aligned} x_1 &= 2 \left(\cos \frac{\pi}{6} + i \sin \frac{\pi}{6} \right) \\ x_2 &= 2 \left[\cos \left(-\frac{\pi}{6} \right) + i \sin \left(-\frac{\pi}{6} \right) \right] \end{aligned}$$

10. ១. បង្ហាញថា $Z^2 = W$

យើងមាន $Z = -\frac{1}{2} + i\frac{\sqrt{3}}{2}$ និង $W = -\frac{1}{2} - i\frac{\sqrt{3}}{2}$

នាំឲ្យ $Z^2 = \left(-\frac{1}{2} + i\frac{\sqrt{3}}{2} \right)^2$

$$\begin{aligned} &= \frac{1}{4} + 2 \cdot \left(-\frac{1}{2} \right) \cdot i\frac{\sqrt{3}}{2} + i^2 \frac{3}{4} \\ &= -\frac{1}{2} - i\frac{\sqrt{3}}{2} \\ &= W \end{aligned}$$

ដូចនេះ

$$Z^2 = W$$

គណនា $Z^2 + Z + 1$

$$\begin{aligned} Z^2 + Z + 1 &= -\frac{1}{2} - i\frac{\sqrt{3}}{2} - \frac{1}{2} + i\frac{\sqrt{3}}{2} + 1 \\ &= 0 \end{aligned}$$

ដូចនេះ

$$Z^2 + Z + 1 = 0$$

២. គណនា $A = Z^2 + Z + i$

គេមាន $A = Z^2 + Z + i$

$$\begin{aligned} &= -\frac{1}{2} - i\frac{\sqrt{3}}{2} - \frac{1}{2} + i\frac{\sqrt{3}}{2} + i \\ &= -1 + i \end{aligned}$$

ដូចនេះ

$$A = -1 + i$$

សរសេរ A ជាទម្រង់ត្រីកោណមាត្រ

យើងមាន $A = -1 + i$

$$\begin{aligned} &= \sqrt{2} \left(-\frac{1}{\sqrt{2}} + i\frac{1}{\sqrt{2}} \right) \\ &= \sqrt{2} \left(-\cos \frac{\pi}{4} + i \sin \frac{\pi}{4} \right) \\ &= \sqrt{2} \left[\cos \left(\pi - \frac{\pi}{4} \right) + i \sin \left(\pi - \frac{\pi}{4} \right) \right] \\ &= \sqrt{2} \left(\cos \frac{3\pi}{4} + i \sin \frac{3\pi}{4} \right) \end{aligned}$$

ដូចនេះ: $A = \sqrt{2} \left(\cos \frac{3\pi}{4} + i \sin \frac{3\pi}{4} \right)$

៣. បង្ហាញថា A^{20} ជាចំនួនពិត

យើងមាន $A = \sqrt{2} \left(\cos \frac{3\pi}{4} + i \sin \frac{3\pi}{4} \right)$

$$\begin{aligned} \text{នាំឲ្យ } A^{20} &= \left[\sqrt{2} \left(\cos \frac{3\pi}{4} + i \sin \frac{3\pi}{4} \right) \right]^{20} \\ &= (\sqrt{2})^{20} \left(\cos 20 \frac{3\pi}{4} + i \sin 20 \frac{3\pi}{4} \right) \\ &= 2^{10} (\cos 15\pi + i \sin 15\pi) \\ &= 1024 (\cos \pi + i \sin \pi) \\ &= 1024 (-1 + 0i) \\ &= -1024 \text{ ជាចំនួនពិត} \end{aligned}$$

ដូចនេះ: A^{20} ជាចំនួនពិត

11. គេឲ្យចំនួនកុំផ្លិច $Z = a + bi$ និង $A = i(1 + Z)$ ។

១. គណនា A ជាអនុគមន៍នៃ a និង b ដោយឲ្យលទ្ធផលជាទម្រង់ពីជគណិត

គេមាន $A = i(1 + Z)$

ដោយ $Z = a + bi$

នាំឲ្យ $A = i(1 + a + bi) = i + ai + bi^2 = -b + (1 + a)i$

ដូចនេះ: $A = -b + (1 + a)i$

២. កំណត់តម្លៃនៃ a និង b ដើម្បីឲ្យ $A = Z$

ដោយ $A = Z$

នាំឲ្យ $-b + (1 + a)i = a + bi$

$$\begin{aligned} &\Leftrightarrow \begin{cases} -b = a \\ 1 + a = b \end{cases} \\ &\Rightarrow a = -\frac{1}{2}, b = \frac{1}{2} \end{aligned}$$

ដូចនេះ: $a = -\frac{1}{2}, b = \frac{1}{2}$

៣. សរសេរចំនួនកុំផ្លិច $w = -\frac{1}{2} + i\frac{1}{2}$ ជាទម្រង់ត្រីកោណមាត្រ

$$w = -\frac{1}{2} + i\frac{1}{2}$$

$$\begin{aligned}
&= \frac{\sqrt{2}}{2} \left(-\frac{\sqrt{2}}{2} + i \frac{\sqrt{2}}{2} \right) \\
&= \frac{\sqrt{2}}{2} \left(-\cos \frac{\pi}{4} + i \sin \frac{\pi}{4} \right) \\
&= \frac{\sqrt{2}}{2} \left[\cos \left(\pi - \frac{\pi}{4} \right) + i \sin \left(\pi - \frac{\pi}{4} \right) \right] \\
&= \frac{\sqrt{2}}{2} \left(\cos \frac{3\pi}{4} + i \sin \frac{3\pi}{4} \right)
\end{aligned}$$

ដូចនេះ:
$$W = \frac{\sqrt{2}}{2} \left(\cos \frac{3\pi}{4} + i \sin \frac{3\pi}{4} \right)$$

គណនា W^4 ដោយឲ្យលទ្ធផលជាទម្រង់ពីជគណិត

យើងមាន $W = \frac{\sqrt{2}}{2} \left(\cos \frac{3\pi}{4} + i \sin \frac{3\pi}{4} \right)$

នាំឲ្យ $W^4 = \left[\frac{\sqrt{2}}{2} \left(\cos \frac{3\pi}{4} + i \sin \frac{3\pi}{4} \right) \right]^4$

$$\begin{aligned}
&= \left(\frac{\sqrt{2}}{2} \right)^4 \left(\cos 4 \frac{3\pi}{4} + i \sin 4 \frac{3\pi}{4} \right) \\
&= \frac{4}{16} (\cos 3\pi + i \sin 3\pi) \\
&= \frac{1}{4} (\cos \pi + i \sin \pi) \\
&= \frac{1}{4} (-1 + 0i) \\
&= -\frac{1}{4} + 0i
\end{aligned}$$

ដូចនេះ:
$$W^4 = -\frac{1}{4} + 0i$$

12. ១. គណនា ZW និង $\frac{Z}{W}$

គេមាន $Z = 1 - i$ និង $W = \sqrt{3} + i$

នាំឲ្យ $ZW = (1 - i)(\sqrt{3} + i)$

$$\begin{aligned}
&= \sqrt{3} + i - \sqrt{3}i - i^2 \\
&= 1 + \sqrt{3} + (1 - \sqrt{3})i \\
\frac{Z}{W} &= \frac{1 - i}{\sqrt{3} + i} \\
&= \frac{(1 - i)(\sqrt{3} - i)}{(\sqrt{3} + i)(\sqrt{3} - i)} \\
&= \frac{\sqrt{3} - i - \sqrt{3}i + i^2}{(\sqrt{3})^2 - i^2}
\end{aligned}$$

$$= \frac{\sqrt{3} - 1 - (1 + \sqrt{3})i}{4}$$

ដូចនេះ:

$$\boxed{\begin{aligned} ZW &= 1 + \sqrt{3} + (1 - \sqrt{3})i \\ \frac{Z}{W} &= \frac{\sqrt{3} - 1 - (1 + \sqrt{3})i}{4} \end{aligned}}$$

២. សរសេរ ZW និង $\frac{Z}{W}$ ជាទម្រង់ត្រីកោណមាត្រ

ដោយ $Z = 1 - i$

$$\begin{aligned} &= \sqrt{2} \left(\frac{1}{\sqrt{2}} - \frac{1}{\sqrt{2}}i \right) \\ &= \sqrt{2} \left(\cos \frac{\pi}{4} - i \sin \frac{\pi}{4} \right) \\ &= \sqrt{2} \left[\cos \left(-\frac{\pi}{4} \right) + i \sin \left(-\frac{\pi}{4} \right) \right] \end{aligned}$$

$W = \sqrt{3} + i$

$$\begin{aligned} &= 2 \left(\frac{\sqrt{3}}{2} + \frac{1}{2}i \right) \\ &= 2 \left(\cos \frac{\pi}{6} + i \sin \frac{\pi}{6} \right) \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{នាំឱ្យ } ZW &= \sqrt{2} \left[\cos \left(-\frac{\pi}{4} \right) + i \sin \left(-\frac{\pi}{4} \right) \right] \cdot 2 \left(\cos \frac{\pi}{6} + i \sin \frac{\pi}{6} \right) \\ &= 2\sqrt{2} \left[\cos \left(-\frac{\pi}{4} + \frac{\pi}{6} \right) + i \sin \left(-\frac{\pi}{4} + \frac{\pi}{6} \right) \right] \\ &= 2\sqrt{2} \left[\cos \left(-\frac{\pi}{12} \right) + i \sin \left(-\frac{\pi}{12} \right) \right] \\ \frac{Z}{W} &= \frac{\sqrt{2} \left[\cos \left(-\frac{\pi}{4} \right) + i \sin \left(-\frac{\pi}{4} \right) \right]}{2 \left(\cos \frac{\pi}{6} + i \sin \frac{\pi}{6} \right)} \\ &= \frac{\sqrt{2}}{2} \left[\cos \left(-\frac{\pi}{4} - \frac{\pi}{6} \right) + i \sin \left(-\frac{\pi}{4} - \frac{\pi}{6} \right) \right] \\ &= \frac{\sqrt{2}}{2} \left[\cos \left(-\frac{5\pi}{12} \right) + i \sin \left(-\frac{5\pi}{12} \right) \right] \end{aligned}$$

ដូចនេះ:

$$\boxed{\begin{aligned} ZW &= 2\sqrt{2} \left[\cos \left(-\frac{\pi}{12} \right) + i \sin \left(-\frac{\pi}{12} \right) \right] \\ \frac{Z}{W} &= \frac{\sqrt{2}}{2} \left[\cos \left(-\frac{5\pi}{12} \right) + i \sin \left(-\frac{5\pi}{12} \right) \right] \end{aligned}}$$

13. ១. រកតម្លៃ a និង b បើដឹងថា $(a + ib)(1 + i) = 1 + \sqrt{3} + i(1 - \sqrt{3})$

$$\text{គេមាន } (a + ib)(1 + i) = 1 + \sqrt{3} + i(1 - \sqrt{3})$$

$$a + ai + bi + bi^2 = 1 + \sqrt{3} + i(1 - \sqrt{3})$$

$$(a - b) + (a + b)i = 1 + \sqrt{3} + i(1 - \sqrt{3})$$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} a - b = 1 + \sqrt{3} \\ a + b = 1 - \sqrt{3} \end{cases}$$

$$\text{ឬ } \begin{cases} a - b = 1 - (-\sqrt{3}) \\ a + b = 1 + (-\sqrt{3}) \end{cases}$$

$$\text{នាំឲ្យ } a = 1, b = -\sqrt{3}$$

$$\text{ដូចនេះ: } \boxed{a = 1, b = -\sqrt{3}}$$

គណនា Z^4 ចំពោះតម្លៃ a, b ដែលរកឃើញ

$$\text{ដោយ } a = 1, b = -\sqrt{3}$$

$$\text{នាំឲ្យ } Z = 1 - \sqrt{3}i$$

$$= 2 \left(\frac{1}{2} - \frac{\sqrt{3}}{2}i \right)$$

$$= 2 \left(\cos \frac{\pi}{3} - i \sin \frac{\pi}{3} \right)$$

$$= 2 \left[\cos \left(-\frac{\pi}{3} \right) + i \sin \left(-\frac{\pi}{3} \right) \right]$$

$$\text{នាំឲ្យ } Z^4 = \left\{ 2 \left[\cos \left(-\frac{\pi}{3} \right) + i \sin \left(-\frac{\pi}{3} \right) \right] \right\}^4$$

$$= 2^4 \left[\cos 4 \left(-\frac{\pi}{3} \right) + i \sin 4 \left(-\frac{\pi}{3} \right) \right]$$

$$= 16 \left[\cos \left(-\frac{4\pi}{3} \right) + i \sin \left(-\frac{4\pi}{3} \right) \right]$$

$$= 16 \left(\cos \frac{4\pi}{3} - i \sin \frac{4\pi}{3} \right)$$

$$= 16 \left[\cos \left(\pi + \frac{\pi}{3} \right) - i \sin \left(\pi + \frac{\pi}{3} \right) \right]$$

$$= 16 \left(-\cos \frac{\pi}{3} + i \sin \frac{\pi}{3} \right)$$

$$= 16 \left(-\frac{1}{2} + \frac{\sqrt{3}}{2}i \right)$$

$$= -8 + 8\sqrt{3}i$$

$$\text{ដូចនេះ: } \boxed{Z^4 = -8 + 8\sqrt{3}i}$$

$$\text{២. សរសេរ } w = \frac{-8 + i8\sqrt{3}}{-2 + i2} \text{ ជាទម្រង់ពីជគណិត និងទម្រង់ត្រីកោណមាត្រ}$$

$$\text{គេមាន } w = \frac{-8 + i8\sqrt{3}}{-2 + i2}$$

$$= \frac{4(-1 + i\sqrt{3})}{-1 + i}$$

$$= \frac{4(-1 + i\sqrt{3})(-1 - i)}{(-1 + i)(-1 - i)}$$

$$= \frac{4(1 + i - i\sqrt{3} - i^2\sqrt{3})}{(-1)^2 - i^2}$$

$$= 2(1 + \sqrt{3} + i - i\sqrt{3})$$

$$= 2(1 + \sqrt{3}) + 2(1 - \sqrt{3})i$$

$$\text{ម្យ៉ាងទៀត } w = \frac{-8 + i8\sqrt{3}}{-2 + i2}$$

$$\begin{aligned}
 \text{ដោយ } -8 + i8\sqrt{3} &= 16\left(-\frac{1}{2} + i\frac{\sqrt{3}}{2}\right) \\
 &= 16\left(-\cos\frac{\pi}{3} + i\sin\frac{\pi}{3}\right) \\
 &= 16\left[\cos\left(\pi - \frac{\pi}{3}\right) + i\sin\left(\pi - \frac{\pi}{3}\right)\right] \\
 &= 16\left(\cos\frac{2\pi}{3} + i\sin\frac{2\pi}{3}\right)
 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
 \text{និង } -2 + 2i &= 2\sqrt{2}\left(-\frac{1}{\sqrt{2}} + i\frac{1}{\sqrt{2}}\right) \\
 &= 2\sqrt{2}\left(-\cos\frac{\pi}{4} + i\sin\frac{\pi}{4}\right) \\
 &= 2\sqrt{2}\left[\cos\left(\pi - \frac{\pi}{4}\right) + i\sin\left(\pi - \frac{\pi}{4}\right)\right] \\
 &= 2\sqrt{2}\left(\cos\frac{3\pi}{4} + i\sin\frac{3\pi}{4}\right)
 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
 \text{នាំឲ្យ } W &= \frac{16\left(\cos\frac{2\pi}{3} + i\sin\frac{2\pi}{3}\right)}{2\sqrt{2}\left(\cos\frac{3\pi}{4} + i\sin\frac{3\pi}{4}\right)} \\
 &= 4\sqrt{2}\left[\cos\left(\frac{2\pi}{3} - \frac{3\pi}{4}\right) + i\sin\left(\frac{2\pi}{3} - \frac{3\pi}{4}\right)\right] \\
 &= 4\sqrt{2}\left[\cos\left(-\frac{\pi}{12}\right) + i\sin\left(-\frac{\pi}{12}\right)\right]
 \end{aligned}$$

$$\text{ដូចនេះ: } W = 2(1 + \sqrt{3}) + 2(1 - \sqrt{3})i = 4\sqrt{2}\left[\cos\left(-\frac{\pi}{12}\right) + i\sin\left(-\frac{\pi}{12}\right)\right]$$

14. ១. ចូរកំណត់តម្លៃនៃចំនួនពិត a ដើម្បីឲ្យសមីការដឺក្រេទីពីរ $x^2 + (1 + 2i)x + a + 12i = 0$ មានឫសមួយជាចំនួនពិត និងឫសមួយទៀតជាចំនួនកុំផ្លិច

$$\text{គេមានសមីការ } x^2 + (1 + 2i)x + a + 12i = 0$$

$$\Delta = (1 + 2i)^2 - 4(a + 12i)$$

$$= 1 + 4i - 4 - 4a - 48i$$

$$= -3 - 4a - 44i$$

$$\text{គេបាន } x = \frac{-(1 + 2i) \pm \sqrt{-3 - 4a - 44i}}{2}$$

ដើម្បីឲ្យឫសមួយជាចំនួនពិត លុះត្រាតែ $-3 - 4a - 44i$ ជាការេទេរធាដែលមានតួមួយស្មើ $2i$

$$\text{ដោយ } -3 - 4a - 44i = 1 - 4a - 44i - 4$$

$$= (1 - 4a) - 2 \cdot 11 \cdot 2i + (2i)^2$$

$$\text{តាមរូបមន្ត } (a - b)^2 = a^2 - 2ab + b^2$$

$$\text{យើងបាន } 1 - 4a = 11^2$$

$$-4a = 121 - 1$$

$$a = \frac{120}{-4}$$

$$a = -30$$

$$\text{ដូចនេះ: } a = -30$$

រកឫសនៃសមីការនេះផង

ដោយ $a = -30$

យើងបាន $x^2 + (1 + 2i)x - 30 + 12i = 0$

$$\Delta = (1 + 2i)^2 - 4 \cdot (-30 + 12i) = 1 + 4i - 4 + 120 - 48i = 117 - 44i$$

ដោយ $117 - 44i = 121 - 44i - 4$

$$= 11^2 - 2 \cdot 11 \cdot 2i + (2i)^2$$

$$= (11 - 2i)^2$$

គេបាន $x = \frac{-(1 + 2i) \pm \sqrt{(11 - 2i)^2}}{2} = \frac{-1 - 2i \pm (11 - 2i)}{2}$

$$x_1 = \frac{-1 - 2i - (11 - 2i)}{2} = \frac{-1 - 2i - 11 + 2i}{2} = -6$$

$$x_2 = \frac{-1 - 2i + (11 - 2i)}{2} = \frac{-1 - 2i + 11 - 2i}{2} = 5 - 2i$$

ដូចនេះ: $x_1 = -6, x_2 = 5 - 2i$

២. សរសេរចំនួនកុំផ្លិច $Z = -1 + i\sqrt{3}$ ជាទម្រង់ត្រីកោណមាត្រ

គេមាន $Z = -1 + i\sqrt{3}$

$$= 2 \left(-\frac{1}{2} + i \frac{\sqrt{3}}{2} \right)$$

$$= 2 \left(-\cos \frac{\pi}{3} + i \sin \frac{\pi}{3} \right)$$

$$= 2 \left[\cos \left(\pi - \frac{\pi}{3} \right) + i \sin \left(\pi - \frac{\pi}{3} \right) \right]$$

$$= 2 \left(\cos \frac{2\pi}{3} + i \sin \frac{2\pi}{3} \right)$$

ដូចនេះ: $Z = 2 \left(\cos \frac{2\pi}{3} + i \sin \frac{2\pi}{3} \right)$

រួចបង្ហាញថា Z^{2013} ជាចំនួនពិត

យើងមាន $Z = 2 \left(\cos \frac{2\pi}{3} + i \sin \frac{2\pi}{3} \right)$

$$\begin{aligned} \text{នាំឲ្យ } Z^{2013} &= \left[2 \left(\cos \frac{2\pi}{3} + i \sin \frac{2\pi}{3} \right) \right]^{2013} \\ &= 2^{2013} \left(\cos 2013 \frac{2\pi}{3} + i \sin 2013 \frac{2\pi}{3} \right) \\ &= 2^{2013} (\cos 1342\pi + i \sin 1342\pi) \\ &= 2^{2013} (1 + 0i) \\ &= 2^{2013} \quad \text{ជាចំនួនពិត} \end{aligned}$$

ដូចនេះ: Z^{2013} ជាចំនួនពិត

15. ១. សរសេរចំនួនកុំផ្លិច $\frac{a}{b}$ ជាទម្រង់ពីជគណិត

$$\text{ដោយ } a = \frac{\sqrt{3}}{2} - \frac{1}{2}i = \frac{1}{2}(\sqrt{3} - i)$$

$$\text{និង } b = 2 + 2\sqrt{3}i = 2(1 + \sqrt{3}i)$$

$$\begin{aligned} \text{នាំឲ្យ } \frac{a}{b} &= \frac{\frac{1}{2}(\sqrt{3} - i)}{2(1 + \sqrt{3}i)} \\ &= \frac{(\sqrt{3} - i)(1 - \sqrt{3}i)}{4(1 + \sqrt{3}i)(1 - \sqrt{3}i)} \\ &= \frac{\sqrt{3} - 3i - i + \sqrt{3}i^2}{4(1 - 3i^2)} \\ &= \frac{-4i}{4 \cdot 4} \\ &= 0 - \frac{1}{4}i \end{aligned}$$

$$\text{ដូចនេះ: } \boxed{\frac{a}{b} = 0 - \frac{1}{4}i}$$

២. សរសេរចំនួនកុំផ្លិច a, b និង $\frac{a}{b}$ ជាទម្រង់ត្រីកោណមាត្រ

$$\text{ដោយ } a = \frac{\sqrt{3}}{2} - \frac{1}{2}i = \cos \frac{\pi}{6} - i \sin \frac{\pi}{6} = \cos \left(-\frac{\pi}{6}\right) + i \sin \left(-\frac{\pi}{6}\right)$$

$$b = 2 + 2\sqrt{3}i = 4 \left(\frac{1}{2} + \frac{\sqrt{3}}{2}i\right) = 4 \left(\cos \frac{\pi}{3} + i \sin \frac{\pi}{3}\right)$$

$$\frac{a}{b} = 0 - \frac{1}{4}i = \frac{1}{4}(0 - i) = \frac{1}{4} \left(\cos \frac{\pi}{2} - i \sin \frac{\pi}{2}\right) = \frac{1}{4} \left[\cos \left(-\frac{\pi}{2}\right) + i \sin \left(-\frac{\pi}{2}\right)\right]$$

$$\text{ដូចនេះ: } \boxed{\begin{aligned} a &= \cos \left(-\frac{\pi}{6}\right) + i \sin \left(-\frac{\pi}{6}\right) \\ b &= 4 \left(\cos \frac{\pi}{3} + i \sin \frac{\pi}{3}\right) \\ \frac{a}{b} &= \frac{1}{4} \left[\cos \left(-\frac{\pi}{2}\right) + i \sin \left(-\frac{\pi}{2}\right)\right] \end{aligned}}$$

ផ្នែកទី៣

លំហាត់ធ្លាប់ចេញប្រឡងឆមាសទី២

(ឆ្នាំ ២០០៣ ដល់ ២០១៣)

1. ១. កំណត់តម្លៃ a និង b ដើម្បីឲ្យ $(2 - i)$ ជាឫសនៃសមីការ $ax^2 + bx - 20 = 0$ ។
 ២. សរសេរ $Z = \left(\frac{1+i}{1-i}\right)^3$ ជាទម្រង់ត្រីកោណមាត្រ ។ (ឆមាស២ ២០០៣)
2. គេឲ្យចំនួនកុំផ្លិច $Z = (\sqrt{3} - 1) + i(\sqrt{3} + 1)$ ។
 ១. សរសេរ Z^2 ជាទម្រង់ពីជគណិត ។
 ២. សរសេរ Z^2 ជាទម្រង់ត្រីកោណមាត្រ រួចទាញរកម៉ូឌុល និងអាក្យុយម៉ង់នៃ Z ។
 ៣. ទាញពីរសំណួរខាងលើនូវតម្លៃប្រាកដនៃ $\cos \frac{5\pi}{12}$ និង $\sin \frac{5\pi}{12}$ ។ (ឆមាស២ ២០០៤)
3. ១. កំណត់ចំនួនពិត a និង b ដើម្បីឲ្យ $(2 - 3i)$ ជាឫសនៃសមីការ $x^2 + ax + b = 0$ ។
 ២. រកម៉ូឌុល និងអាក្យុយម៉ង់ $\left(\frac{1+i\sqrt{3}}{1+i}\right)^{10}$ ។ (ឆមាស២ ២០០៦)
4. ១. ចំនួនកុំផ្លិច Z មានម៉ូឌុល ២ និងអាក្យុយម៉ង់ $\frac{\pi}{3}$ ។ សរសេរ Z ជាទម្រង់ $a + bi$ ដែល a, b ជាចំនួនពិត។
 ២. គេឲ្យចំនួនកុំផ្លិច $Y = 2\left(\cos \frac{5\pi}{3} + i \sin \frac{5\pi}{3}\right)$ ។ គណនា $Z \times Y$ ដោយឲ្យលទ្ធផលជាទម្រង់ពីជគណិត
 ៣. បង្ហាញថា $\bar{Y} = Z$ ។ (ឆមាស២ ២០០៧)
5. Z ជាចំនួនកុំផ្លិចដែល $Z = (\sqrt{2} - i\sqrt{2})\left(\cos \frac{\pi}{6} - i \sin \frac{\pi}{6}\right)$ ។
 ១. សរសេរ Z ជាទម្រង់ពីជគណិត ។
 ២. សរសេរ Z^2 ជាទម្រង់ត្រីកោណមាត្រ ។
 ៣. គណនា $\cos \frac{5\pi}{12}$ និង $\sin \frac{5\pi}{12}$ ។ (ឆមាស២ ២០០៨)
6. យើងមានចំនួនកុំផ្លិច $z_1 = -\frac{1}{2} + i\frac{\sqrt{3}}{2}$ និង $z_2 = -\frac{1}{2} - i\frac{\sqrt{3}}{2}$ ។
 ១. គណនាកន្សោម $A = 1 + z_1 + z_1^2$ ។
 ២. សរសេរ z_1 និង z_2 ជាទម្រង់ត្រីកោណមាត្រ ។ គណនា $z_1^{2010} + z_2^{2010}$ ។ (ឆមាស២ ២០១០)
7. គេមានចំនួនកុំផ្លិច $z = x + yi, \bar{z} = x - yi, a = \sqrt{3} - i$ និង $b = 2 - 2\sqrt{3}i$ ។
 ១. រកចំនួនពិត x និង y ដើម្បីឲ្យបាន $z = \frac{a}{b}$ ។ ក្នុងករណីនេះទាញបញ្ជាក់ថា $a = 4\bar{z}$ ។
 ២. សរសេរ $z = \frac{a}{b}$ ជាទម្រង់ត្រីកោណមាត្រ។ ទាញរកឫសការ៉េនៃចំនួនកុំផ្លិច $\frac{\sqrt{3}+i}{4}$ ។
 (ឆមាស២ ២០១១ វិ.ពិត)

ជំនេរស្រាវជ្រាវ

1. ១. កំណត់តម្លៃ a និង b ដើម្បីឲ្យ $(2-i)$ ជាឫសនៃសមីការ $ax^2 + bx - 20 = 0$

ដោយ $2-i$ ជាឫសនៃសមីការ $ax^2 + bx - 20 = 0$

$$\text{គេបាន } a(2-i)^2 + b(2-i) - 20 = 0$$

$$a(4-4i+i^2) + 2b-bi-20 = 0$$

$$3a-4ai+2b-bi-20 = 0$$

$$(3a+2b-20) + (-4a-b)i = 0$$

ដើម្បីឲ្យចំនួនកុំផ្លិចខាងលើស្មើសូន្យ លុះត្រាតែ

$$\begin{cases} 3a+2b-20=0 & \text{ឬ} & \begin{cases} 3a+2b=20 & (1) \\ -4a-b=0 & (2) \end{cases} \end{cases}$$

$$\text{តាម } (2) \quad 4a+b=0 \Rightarrow b=-4a$$

យក $b=-4a$ ជំនួសក្នុង (1)

$$\text{គេបាន } 3a+2(-4a)=20$$

$$3a-8a=20$$

$$-5a=20$$

$$a=-4 \Rightarrow b=-4(-4)=16$$

ដូចនេះ: $a=-4, b=16$

២. សរសេរ $Z = \left(\frac{1+i}{1-i}\right)^3$ ជាទម្រង់ត្រីកោណមាត្រ

$$\text{ដោយ } \frac{1+i}{1-i} = \frac{(1+i)(1+i)}{(1-i)(1+i)} = \frac{1+2i+i^2}{1-i^2} = i = \cos \frac{\pi}{2} + i \sin \frac{\pi}{2}$$

$$\text{នាំឲ្យ } Z = \left(\frac{1+i}{1-i}\right)^3 = \left(\cos \frac{\pi}{2} + i \sin \frac{\pi}{2}\right)^3 = \left(\cos \frac{3\pi}{2} + i \sin \frac{3\pi}{2}\right)$$

ដូចនេះ: $Z = \left(\cos \frac{3\pi}{2} + i \sin \frac{3\pi}{2}\right)$

2. ១. សរសេរ Z^2 ជាទម្រង់ពីជគណិត

$$\text{យើងមាន } Z = (\sqrt{3}-1) + i(\sqrt{3}+1)$$

$$\begin{aligned} \text{នាំឲ្យ } Z^2 &= [(\sqrt{3}-1) + i(\sqrt{3}+1)]^2 \\ &= (\sqrt{3}-1)^2 + 2(\sqrt{3}-1)(\sqrt{3}+1)i + [i(\sqrt{3}+1)]^2 \\ &= 3 - 2\sqrt{3} + 1 + 2i(3-1) - (3 + 2\sqrt{3} + 1) \\ &= -4\sqrt{3} + 4i \end{aligned}$$

ដូចនេះ: $Z^2 = -4\sqrt{3} + 4i$

២. សរសេរ Z^2 ជាទម្រង់ត្រីកោណមាត្រ

$$\begin{aligned} Z^2 &= -4\sqrt{3} + 4i \\ &= 8\left(-\frac{\sqrt{3}}{2} + \frac{1}{2}i\right) \\ &= 8\left(-\cos\frac{\pi}{6} + i\sin\frac{\pi}{6}\right) \\ &= 8\left[\cos\left(\pi - \frac{\pi}{6}\right)\sin\left(\pi - \frac{\pi}{6}\right)\right] \\ &= 8\left(\cos\frac{5\pi}{6} + i\sin\frac{5\pi}{6}\right) \end{aligned}$$

ដូចនេះ: $Z^2 = 8\left(\cos\frac{5\pi}{6} + i\sin\frac{5\pi}{6}\right)$

ទាញរកម៉ូឌុល និងអាកុយម៉ង់នៃ Z

យើងមាន $Z^2 = 8\left(\cos\frac{5\pi}{6} + i\sin\frac{5\pi}{6}\right)$

$$\Rightarrow |Z| = \sqrt{8} = 2\sqrt{2}$$

$$\begin{aligned} \text{គេបាន } Z &= 2\sqrt{2}\left[\cos\left(\frac{\frac{5\pi}{6} + 2k\pi}{2}\right) + i\sin\left(\frac{\frac{5\pi}{6} + 2k\pi}{2}\right)\right] \\ &= 2\sqrt{2}\left[\cos\left(\frac{5\pi}{12} + k\pi\right) + i\sin\left(\frac{5\pi}{12} + k\pi\right)\right] \quad k \in 0,1 \end{aligned}$$

ដោយ $\sqrt{3} - 1 > 0$ និង $\sqrt{3} + 1 > 0$ នាំឱ្យ $\cos\theta > 0$ និង $\sin\theta > 0$

គេបាន $k = 0$

$$\Rightarrow Z = 2\sqrt{2}\left(\cos\frac{5\pi}{12} + i\sin\frac{5\pi}{12}\right)$$

ដូចនេះ: $|Z| = 2\sqrt{2}, \arg(Z) = \frac{5\pi}{12} + 2k\pi, k \in \mathbb{Z}$

៣. ទាញពីសំណួរខាងលើនូវតម្លៃប្រាកដនៃ $\cos\frac{5\pi}{12}$ និង $\sin\frac{5\pi}{12}$

យើងមាន $Z = (\sqrt{3} - 1) + i(\sqrt{3} + 1)$

និង $Z = 2\sqrt{2}\left(\cos\frac{5\pi}{12} + i\sin\frac{5\pi}{12}\right)$

$$\Leftrightarrow 2\sqrt{2}\left(\cos\frac{5\pi}{12} + i\sin\frac{5\pi}{12}\right) = (\sqrt{3} - 1) + i(\sqrt{3} + 1)$$

$$2\sqrt{2}\cos\frac{5\pi}{12} + 2\sqrt{2}i\sin\frac{5\pi}{12} = (\sqrt{3} - 1) + i(\sqrt{3} + 1)$$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} 2\sqrt{2}\cos\frac{5\pi}{12} = \sqrt{3} - 1 \\ 2\sqrt{2}\sin\frac{5\pi}{12} = \sqrt{3} + 1 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} \cos\frac{5\pi}{12} = \frac{\sqrt{3} - 1}{2\sqrt{2}} = \frac{\sqrt{6} - \sqrt{2}}{4} \\ \sin\frac{5\pi}{12} = \frac{\sqrt{3} + 1}{2\sqrt{2}} = \frac{\sqrt{6} + \sqrt{2}}{4} \end{cases}$$

$$\text{ដូចនេះ: } \cos \frac{5\pi}{12} = \frac{\sqrt{6} - \sqrt{2}}{4}, \sin \frac{5\pi}{12} = \frac{\sqrt{6} + \sqrt{2}}{4}$$

3. ១. កំណត់ចំនួនពិត a និង b ដើម្បីឲ្យ $(2 - 3i)$ ជាឫសនៃសមីការ $x^2 + ax + b = 0$

ដើម្បីឲ្យ $(2 - 3i)$ ជាឫសនៃសមីការ $x^2 + ax + b = 0$ លុះត្រាតែ

$$\begin{aligned} (2 - 3i)^2 + a(2 - 3i) + b &= 0 \\ 4 - 12i + 9i^2 + 2a - 3ai + b &= 0 \\ (2a + b - 5) - (3a + 12)i &= 0 \\ \Leftrightarrow \begin{cases} 2a + b - 5 = 0 \\ 3a + 12 = 0 \end{cases} &\Rightarrow \begin{cases} 2a + b = 5 \\ a + 4 = 0 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} b = 13 \\ a = -4 \end{cases} \end{aligned}$$

$$\text{ដូចនេះ: } a = -4, b = 13$$

២. រកម៉ូឌុល និងអាកុយម៉ង់ $\left(\frac{1 + i\sqrt{3}}{1 + i}\right)^{10}$

$$\text{ដោយ } 1 + i\sqrt{3} = 2\left(\frac{1}{2} + i\frac{\sqrt{3}}{2}\right) = 2\left(\cos \frac{\pi}{3} + i \sin \frac{\pi}{3}\right)$$

$$\text{និង } 1 + i = \sqrt{2}\left(\frac{1}{\sqrt{2}} + i\frac{1}{\sqrt{2}}\right) = \sqrt{2}\left(\cos \frac{\pi}{4} + i \sin \frac{\pi}{4}\right)$$

$$\begin{aligned} \Rightarrow \left(\frac{1 + i\sqrt{3}}{1 + i}\right)^{10} &= \left[\frac{2\left(\cos \frac{\pi}{3} + i \sin \frac{\pi}{3}\right)}{\sqrt{2}\left(\cos \frac{\pi}{4} + i \sin \frac{\pi}{4}\right)}\right]^{10} \\ &= \left\{\sqrt{2}\left[\cos\left(\frac{\pi}{3} - \frac{\pi}{4}\right) + i \sin\left(\frac{\pi}{3} - \frac{\pi}{4}\right)\right]\right\}^{10} \\ &= \left[\sqrt{2}\left(\cos \frac{\pi}{12} + i \sin \frac{\pi}{12}\right)\right]^{10} \\ &= (\sqrt{2})^{10}\left(\cos 10\frac{\pi}{12} + i \sin 10\frac{\pi}{12}\right) \\ &= 32\left(\cos \frac{5\pi}{6} + i \sin \frac{5\pi}{6}\right) \end{aligned}$$

$$\text{ដូចនេះ: } \left(\frac{1 + i\sqrt{3}}{1 + i}\right)^{10} \text{ មានម៉ូឌុលស្មើ } 32 \text{ និងអាកុយម៉ង់ស្មើ } \frac{5\pi}{6} + 2k\pi, k \in \mathbb{Z}$$

4. ១. សរសេរ Z ជាទម្រង់ $a + bi$ ដែល a, b ជាចំនួនពិត

ដោយ Z មានម៉ូឌុល 2 និងអាកុយម៉ង់ $\frac{\pi}{3}$

$$\Rightarrow Z = 2\left(\cos \frac{\pi}{3} + i \sin \frac{\pi}{3}\right) = 2\left(\frac{1}{2} + i\frac{\sqrt{3}}{2}\right) = 1 + \sqrt{3}i$$

$$\text{ដូចនេះ: } Z = 1 + \sqrt{3}i$$

២. គណនា $Z \times Y$ ដោយឲ្យលទ្ធផលជាទម្រង់ពីជគណិត

$$\begin{aligned} \text{ដោយ } Y &= 2 \left(\cos \frac{5\pi}{3} + i \sin \frac{5\pi}{3} \right) \\ &= 2 \left[\cos \left(2\pi - \frac{\pi}{3} \right) + i \sin \left(2\pi - \frac{\pi}{3} \right) \right] \\ &= 2 \left[\cos \left(-\frac{\pi}{3} \right) + i \sin \left(-\frac{\pi}{3} \right) \right] \\ &= 2 \left(\cos \frac{\pi}{3} - i \sin \frac{\pi}{3} \right) \\ &= 2 \left(\frac{1}{2} - i \frac{\sqrt{3}}{2} \right) \\ &= 1 - \sqrt{3}i \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{នាំឲ្យ } Z \times Y &= (1 + \sqrt{3}i)(1 - \sqrt{3}i) \\ &= 1 - 3i^2 \\ &= 4 \end{aligned}$$

ដូចនេះ: $Z \times Y = 4$

៣. បង្ហាញថា $\bar{Y} = Z$

យើងមាន $Y = 1 - \sqrt{3}i$

នាំឲ្យ $\bar{Y} = 1 + \sqrt{3}i = Z$ ពិត

ដូចនេះ: $\bar{Y} = Z$

5. ១. សរសេរ Z ជាទម្រង់ពីជគណិត

គេមាន $z = (\sqrt{2} - i\sqrt{2}) \left(\cos \frac{\pi}{6} - i \sin \frac{\pi}{6} \right)$

ដោយ $\cos \frac{\pi}{6} - i \sin \frac{\pi}{6} = \frac{\sqrt{3}}{2} - i \frac{1}{2}$

នាំឲ្យ $z = (\sqrt{2} - i\sqrt{2}) \left(\frac{\sqrt{3}}{2} - i \frac{1}{2} \right) = \frac{\sqrt{6}}{2} - \frac{\sqrt{2}}{2}i - \frac{\sqrt{6}}{2}i + \frac{\sqrt{2}}{2}i^2 = \frac{\sqrt{6} - \sqrt{2}}{2} - \frac{\sqrt{6} + \sqrt{2}}{2}i$

ដូចនេះ: $Z = \frac{\sqrt{6} - \sqrt{2}}{2} - \frac{\sqrt{6} + \sqrt{2}}{2}i$

២. សរសេរ z^2 ជាទម្រង់ត្រីកោណមាត្រ

គេមាន $z = (\sqrt{2} - i\sqrt{2}) \left(\cos \frac{\pi}{6} - i \sin \frac{\pi}{6} \right)$

ដោយ $\sqrt{2} - i\sqrt{2} = 2 \left(\frac{\sqrt{2}}{2} - i \frac{\sqrt{2}}{2} \right) = 2 \left(\cos \frac{\pi}{4} - i \sin \frac{\pi}{4} \right) = 2 \left[\cos \left(-\frac{\pi}{4} \right) + i \sin \left(-\frac{\pi}{4} \right) \right]$

និង $\cos \frac{\pi}{6} - i \sin \frac{\pi}{6} = \cos \left(-\frac{\pi}{6} \right) + i \sin \left(-\frac{\pi}{6} \right)$

នោះ $z = 2 \left[\cos \left(-\frac{\pi}{4} \right) + i \sin \left(-\frac{\pi}{4} \right) \right] \left[\cos \left(-\frac{\pi}{6} \right) + i \sin \left(-\frac{\pi}{6} \right) \right]$

$$\begin{aligned}
&= 2 \left[\cos \left(-\frac{\pi}{4} - \frac{\pi}{6} \right) + i \sin \left(-\frac{\pi}{4} - \frac{\pi}{6} \right) \right] \\
&= 2 \left[\cos \left(-\frac{5\pi}{12} \right) + i \sin \left(-\frac{5\pi}{12} \right) \right] \\
\text{នាំឲ្យ } z^2 &= \left\{ 2 \left[\cos \left(-\frac{5\pi}{12} \right) + i \sin \left(-\frac{5\pi}{12} \right) \right] \right\}^2 \\
&= 2^2 \left[\cos 2 \left(-\frac{5\pi}{12} \right) + i \sin 2 \left(-\frac{5\pi}{12} \right) \right] \\
&= 4 \left[\cos \left(-\frac{5\pi}{6} \right) + i \sin \left(-\frac{5\pi}{6} \right) \right]
\end{aligned}$$

ដូចនេះ:
$$z^2 = 4 \left[\cos \left(-\frac{5\pi}{6} \right) + i \sin \left(-\frac{5\pi}{6} \right) \right]$$

៣. គណនា $\cos \frac{5\pi}{12}$ និង $\sin \frac{5\pi}{12}$

យើងមាន $z = \frac{\sqrt{6} - \sqrt{2}}{2} - \frac{\sqrt{6} + \sqrt{2}}{2}i$

និង $z = 2 \left[\cos \left(-\frac{5\pi}{12} \right) + i \sin \left(-\frac{5\pi}{12} \right) \right]$

$$\Leftrightarrow 2 \left[\cos \left(-\frac{5\pi}{12} \right) + i \sin \left(-\frac{5\pi}{12} \right) \right] = \frac{\sqrt{6} - \sqrt{2}}{2} - \frac{\sqrt{6} + \sqrt{2}}{2}i$$

$$2 \cos \frac{5\pi}{12} - 2i \sin \frac{5\pi}{12} = \frac{\sqrt{6} - \sqrt{2}}{2} - \frac{\sqrt{6} + \sqrt{2}}{2}i$$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} 2 \cos \frac{5\pi}{12} = \frac{\sqrt{6} - \sqrt{2}}{2} \Rightarrow \cos \frac{5\pi}{12} = \frac{\sqrt{6} - \sqrt{2}}{4} \\ 2 \sin \frac{5\pi}{12} = \frac{\sqrt{6} + \sqrt{2}}{2} \Rightarrow \sin \frac{5\pi}{12} = \frac{\sqrt{6} + \sqrt{2}}{4} \end{cases}$$

ដូចនេះ:
$$\cos \frac{5\pi}{12} = \frac{\sqrt{6} - \sqrt{2}}{4} \quad \sin \frac{5\pi}{12} = \frac{\sqrt{6} + \sqrt{2}}{4}$$

6. ១. គណនាកន្សោម $A = 1 + z_1 + z_1^2$

គេមាន $z = -\frac{1}{2} + i \frac{\sqrt{3}}{2}$

គេបាន $A = 1 + z_1 + z_1^2$

$$\begin{aligned}
&= 1 - \frac{1}{2} + i \frac{\sqrt{3}}{2} + \left(-\frac{1}{2} + i \frac{\sqrt{3}}{2} \right)^2 \\
&= \frac{1}{2} + i \frac{\sqrt{3}}{2} + \left(\frac{1}{4} - 2 \cdot \frac{1}{2} \cdot i \frac{\sqrt{3}}{2} + \frac{3}{4}i^2 \right) \\
&= \frac{1}{2} + i \frac{\sqrt{3}}{2} - \frac{1}{2} - i \frac{\sqrt{3}}{2} = 0
\end{aligned}$$

ដូចនេះ:
$$A = 0$$

២. សរសេរ z_1, z_2 ជាទម្រង់ត្រីកោណមាត្រ

$$\begin{aligned} z_1 &= -\frac{1}{2} + i\frac{\sqrt{3}}{2} = -\cos\frac{\pi}{3} + i\sin\frac{\pi}{3} \\ &= \cos\left(\pi - \frac{\pi}{3}\right) + i\sin\left(\pi - \frac{\pi}{3}\right) \\ &= \cos\frac{2\pi}{3} + i\sin\frac{2\pi}{3} \\ z_2 &= -\frac{1}{2} - i\frac{\sqrt{3}}{2} = -\cos\frac{\pi}{3} - i\sin\frac{\pi}{3} \\ &= \cos\left(\pi + \frac{\pi}{3}\right) + i\sin\left(\pi + \frac{\pi}{3}\right) \\ &= \cos\frac{4\pi}{3} + i\sin\frac{4\pi}{3} \end{aligned}$$

ដូចនេះ:

$$\begin{cases} z_1 = \cos\frac{2\pi}{3} + i\sin\frac{2\pi}{3} \\ z_2 = \cos\frac{4\pi}{3} + i\sin\frac{4\pi}{3} \end{cases}$$

➤ គណនា $z_1^{2010} + z_2^{2010}$

$$\begin{aligned} z_1^{2010} + z_2^{2010} &= \left(\cos\frac{2\pi}{3} + i\sin\frac{2\pi}{3}\right)^{2010} + \left(\cos\frac{4\pi}{3} + i\sin\frac{4\pi}{3}\right)^{2010} \\ &= \left(\cos 2010\frac{2\pi}{3} + i\sin 2010\frac{2\pi}{3}\right) + \left(\cos 2010\frac{4\pi}{3} + i\sin 2010\frac{4\pi}{3}\right) \\ &= (\cos 1740\pi + i\sin 1740\pi) + (\cos 3480\pi + i\sin 3480\pi) \\ &= 1 + 1 = 2 \end{aligned}$$

ដូចនេះ:

$$z_1^{2010} + z_2^{2010} = 2$$

7. ១. រកចំនួនពិត x និង y ដើម្បីឲ្យបាន $z = \frac{a}{b}$

តើមាន $z = x + iy, a = \sqrt{3} + i, b = 2 - 2\sqrt{3}i$

នាំឲ្យ $z = \frac{a}{b}$

$$\Leftrightarrow x + yi = \frac{\sqrt{3} - i}{2 - 2\sqrt{3}i}$$

$$x + yi = \frac{(\sqrt{3} - i)(2 + 2\sqrt{3}i)}{(2 - 2\sqrt{3}i)(2 + 2\sqrt{3}i)}$$

$$x + yi = \frac{2\sqrt{3} + 6i - 2i - 2\sqrt{3}i^2}{2^2 - (2\sqrt{3}i)^2}$$

$$x + yi = \frac{4\sqrt{3} + 4i}{16}$$

$$x + yi = \frac{\sqrt{3}}{4} + \frac{1}{4}i$$

$$\Leftrightarrow x = \frac{\sqrt{3}}{4}, y = \frac{1}{4}$$

ដូចនេះ: $\boxed{x = \frac{\sqrt{3}}{4}, y = \frac{1}{4}}$

➤ ទាញបញ្ជាក់ថា $a = 4\bar{z}$

យើងមាន $z = \frac{\sqrt{3}}{4} + \frac{1}{4}i$

$$\Rightarrow \bar{z} = \frac{\sqrt{3}}{4} - \frac{1}{4}i$$

$$\bar{z} = \frac{1}{4}(\sqrt{3} - i)$$

$$\bar{z} = \frac{1}{4}a$$

$$\Rightarrow a = 4\bar{z} \text{ ពិត}$$

ដូចនេះ: $\boxed{a = 4\bar{z}}$

២. សរសេរ $z = \frac{a}{b}$ ជាទម្រង់ត្រីកោណមាត្រ

យើងមាន $z = \frac{\sqrt{3}}{4} + \frac{1}{4}i = \frac{1}{2}\left(\frac{\sqrt{3}}{2} + \frac{1}{2}i\right) = \frac{1}{2}\left(\cos\frac{\pi}{6} + i\sin\frac{\pi}{6}\right)$

ដូចនេះ: $\boxed{z = \frac{1}{2}\left(\cos\frac{\pi}{6} + i\sin\frac{\pi}{6}\right)}$

ទាញរកឫសការេនៃចំនួនកុំផ្លិច $\frac{\sqrt{3} + i}{4}$

តាង w ជាឫសការេនៃ $z = \frac{\sqrt{3} + i}{4}$

ដោយ $z = \frac{1}{2}\left(\cos\frac{\pi}{6} + i\sin\frac{\pi}{6}\right)$

$$\Rightarrow w = \sqrt{\frac{1}{2}\left(\cos\frac{\frac{\pi}{6} + 2k\pi}{2} + i\sin\frac{\frac{\pi}{6} + 2k\pi}{2}\right)}$$

$$= \frac{\sqrt{2}}{2}\left[\cos\left(\frac{\pi}{12} + k\pi\right) + i\sin\left(\frac{\pi}{12} + k\pi\right)\right] \quad k \in 0,1$$

ចំពោះ $k = 0 \Rightarrow w_0 = \frac{\sqrt{2}}{2}\left(\cos\frac{\pi}{12} + i\sin\frac{\pi}{12}\right)$

ចំពោះ $k = 1 \Rightarrow w_1 = \frac{\sqrt{2}}{2}\left[\cos\left(\frac{\pi}{12} + \pi\right) + i\sin\left(\frac{\pi}{12} + \pi\right)\right]$

$$= \frac{\sqrt{2}}{2}\left(\cos\frac{13\pi}{12} + i\sin\frac{13\pi}{12}\right)$$

ដូចនេះ:

$$\begin{aligned} \text{ឫសការេនៃ } \frac{\sqrt{3} + i}{4} & \text{ គឺ } \frac{\sqrt{2}}{2} \left(\cos \frac{\pi}{12} + i \sin \frac{\pi}{12} \right) \\ & \text{និង } \frac{\sqrt{2}}{2} \left(\cos \frac{13\pi}{12} + i \sin \frac{13\pi}{12} \right) \end{aligned}$$

ផ្នែកទី៤

លំហាត់ធ្លាប់ចេញប្រឡងបាក់ឌុប (ឆ្នាំ ២០០២ ដល់ ២០១៨)

1. ១. គណនា $A = (1 + i)(2 - i)$
 ២. គេឲ្យ $z = 1 - i\sqrt{3}$ ។ ចូរសរសេរ z និង z^{2002} ជាទម្រង់ត្រីកោណមាត្រ ។
 ៣. គេឲ្យ $u = x + iy$ និង $z_1 = a + ib$ ។ ចូរគណនា x និង y ជាអនុគមន៍នៃ a និង b បើដឹងថា
 $u = z_1^2 + iz_1 - \frac{1}{2}$ ។ (បាក់ឌុប 2002)
2. គេឲ្យចំនួនកុំផ្លិច $z = \frac{2(-1+i\sqrt{3})}{1+i\sqrt{3}}$ ។
 ១. សរសេរ z ជាទម្រង់ពីជគណិត រួចជាទម្រង់ត្រីកោណមាត្រ ។
 ២. សរសេរ $z' = 1 + i$ ជាទម្រង់ត្រីកោណមាត្រ រួចទាញរកម៉ូឌុលនិងអគុយម៉ង់នៃចំនួនកុំផ្លិច $\frac{z'}{z}$ ។
 (បាក់ឌុប 2003)
3. ១. កំណត់ចំនួនពិត x និង y ដើម្បីឲ្យ $2xi - y = \frac{(3-2i)(1+i)}{i(1+2i)}$ ។
 ២. គេឲ្យ $Z = \cos \frac{2\pi}{9} + i \sin \frac{2\pi}{9}$ ។ សរសេរ $(1+Z)^4$ ជាទម្រង់ត្រីកោណមាត្រ ។ (បាក់ឌុប 2004)
4. គេមានចំនួនកុំផ្លិចពីរ $Z_1 = \frac{2\left(\cos \frac{\pi}{12} + i \sin \frac{\pi}{12}\right)^2}{1+i\sqrt{3}}$ និង $Z_2 = (1-i)x + (1-y)(1+i)$ ។
 ១. សរសេរ Z_1 ជាទម្រង់ត្រីកោណមាត្រ ហើយជាទម្រង់ពីជគណិត ។
 ២. កំណត់ចំនួនពិត x និង y ដើម្បីឲ្យបាន $2\overline{Z_1} - (Z_2 + y - 1) = 0$ ($\overline{Z_1}$ ជាចំនួនកុំផ្លិចឆ្លាស់នៃ Z_1) ។
 (បាក់ឌុប 2005)
5. ១. កំណត់ចំនួនពិត a និង b ដើម្បីឲ្យ $x_1 = 1 + i\sqrt{3}$ ជាឫសមួយនៃសមីការ $x^2 + ax + b = 0$ ។
 ២. រកឫស x_2 មួយទៀតនៃសមីការ ។ សរសេរ $Z = \left(\frac{x_1}{x_2}\right)^2$ ជាទម្រង់ត្រីកោណមាត្រ ។ (បាក់ឌុប 2006)
6. គេឲ្យចំនួនកុំផ្លិច $A = (\sqrt{3} - 1) + i(\sqrt{3} + 1)$ និង $B = \frac{x+iy}{1+i}$ ដែល x, y ជាចំនួនពិត ។
 ១. សរសេរ A^2 ជាទម្រង់ពីជគណិត ហើយជាទម្រង់ត្រីកោណមាត្រ ។
 ២. សរសេរ B ជាទម្រង់ពីជគណិត រក x និង y ដោយដឹងថា $2\overline{B} - A^2 = 0$ ($\overline{B}$ ជាចំនួនកុំផ្លិចឆ្លាស់នៃ B) ។
 (បាក់ឌុប 2007)
7. គេឲ្យចំនួនកុំផ្លិច $Z = x + iy$ និង $W = \cos \alpha + i \sin \alpha$ ដែល x និង y ជាចំនួនពិតខុសពី ០ ហើយ
 α ជាចំនួនពិត ។
 ១. កំណត់ទំនាក់ទំនងរវាង x និង y ដើម្បីឲ្យ $|Z| = |W|$ ។

២. ក្នុងលក្ខខណ្ឌ $|Z| = |W|$ ចូរបង្ហាញថា $\frac{1}{Z} = \bar{Z}$ ។
៣. រក x និង y រួចរក α ដើម្បីឲ្យ $Z = 1, W = 1$ ។ (បាក់ឌុប 2008)
8. សរសេរ $A = \frac{2(1+i)^2}{1-i\sqrt{3}}$ ជាទម្រង់ត្រីកោណមាត្រ ហើយជាទម្រង់ពីជគណិត ។ (បាក់ឌុប 2009)
9. ១. ដោះស្រាយសមីការ $z^2 - 2\sqrt{2}z + 4 = 0$ (1) ក្នុងសំណុំចំនួនកុំផ្លិច ។ រកម៉ូឌុល និងអាក្យុយម៉ង់នៃឫសនីមួយៗរបស់សមីការ (1) ។
២. សរសេរ $w = \left(\frac{\sqrt{2} + i\sqrt{2}}{\sqrt{2} - i\sqrt{2}}\right)^2$ ជាទម្រង់ត្រីកោណមាត្រ ។ (បាក់ឌុប 2010)
10. ១. រកឫស t_1, t_2 នៃសមីការ $-t^2 + 2t - 4 = 0$ ដោយយក t_1 ជាឫសដែលមានផ្នែកនិមិត្តអវិជ្ជមាន។
២. សរសេរ $Z = \frac{4t_2}{t_1^3}$ ជាទម្រង់ត្រីកោណមាត្រ ។ (បាក់ឌុប 2011 វិ.ពិត)
11. គេឲ្យចំនួនកុំផ្លិច $x = -\frac{1}{2} - i\frac{\sqrt{3}}{2}$ និង $y = -\frac{1}{2} + i\frac{\sqrt{3}}{2}$ ។
១. គណនា $A = x - y^2$ និង $B = x^2 + x + 1$ ។
២. សរសេរ x និង y ជាទម្រង់ត្រីកោណមាត្រ ហើយបង្ហាញថា $C = x^{2013} + y^{2013}$ ជាចំនួនពិត ។ (បាក់ឌុប 2012 វិ.ពិត)
12. គេឲ្យចំនួនកុំផ្លិច $a = 2\sqrt{3} - 2i$ និង $b = -\sqrt{2} + i\sqrt{2}$ ។
១. សរសេរ $Z = a^2 + b^2 + 4ai + \sqrt{2}b$ ជាទម្រង់ពីជគណិត ។
២. សរសេរ a, b និង ab ជាទម្រង់ត្រីកោណមាត្រ ។ (បាក់ឌុប 2013 វិ.ពិត)
13. គេឲ្យចំនួនកុំផ្លិច $z_1 = -1 + i\sqrt{3}, z_2 = -1 - i\sqrt{3}$ ។
១. គណនា $z_1 + z_2, z_1 - z_2, z_1 z_2$ ។
២. សរសេរចំនួនកុំផ្លិច z_1 និង z_2 ជាទម្រង់ត្រីកោណមាត្រ ។
៣. បង្ហាញថា z_1 និង z_2 ជាឫសរបស់សមីការ $z^3 - 8 = 0$ ។ (បាក់ឌុប 2014 វិ.ពិត លើកទី១)
14. ១. គេមានចំនួនកុំផ្លិច $z_1 = \sqrt{2}, z_2 = -i\sqrt{2}, z_3 = +i\sqrt{2}$ ។
- ក. គណនា $z_1 + z_2, z_1 + z_3, (z_1 + z_2)(z_1 + z_3)$ ។
- ខ. កំណត់ម៉ូឌុល និងអាក្យុយម៉ង់ $z_1 + z_2, z_1 + z_3, \left(\frac{z_1 + z_3}{z_1 + z_2}\right)^2$ ។
២. គណនា i^n ចំពោះតម្លៃនៃចំនួនគត់វិជ្ជមាន $n \geq 1$ ។ ទាញរកតម្លៃ $i^{2015} - i^{2014}$ ។ (បាក់ឌុប 2014 វិ.ពិត លើកទី២)
15. គេមានចំនួនកុំផ្លិច $z_1 = -1 + i\sqrt{3}$ និង $z_2 = 1 - i\sqrt{3}$ ។
១. គណនា $z_1 + z_2, z_1 - z_2, z_1 \times z_2$ ។
២. សរសេរជាទម្រង់ត្រីកោណមាត្រចំនួនកុំផ្លិច $z_1 - z_2, z_1 \times z_2$ ។ (បាក់ឌុប 2015 វិ.ពិត)
16. គេមានចំនួនកុំផ្លិច $z_1 = \sqrt{3} - i, z_2 = (1 - \sqrt{3}) + (1 - \sqrt{3})i$ និង $z_3 = -\frac{1}{2}$ ។ គណនា $z_1 + z_2,$

$(z_1 + z_2) \times z_3$ ។ សរសេរទម្រង់ត្រីកោណមាត្រចំនួនកុំផ្លិច $Z = (z_1 + z_2) \times z_3$ ។

ទាញរកតម្លៃនៃ Z^3 ។ (បាក់ឌុប 2016 វិ.ពិត)

17. គេមានចំនួនកុំផ្លិច $z_1 = 1 + i\sqrt{3}$ និង $z_2 = 6\left(\cos\frac{\pi}{4} - i\sin\frac{\pi}{4}\right)$ ។

១. សរសេរ z_2 ជាទម្រង់ត្រីកោណមាត្រ ។

២. រកម៉ូឌុល និងអាក្យុយម៉ង់នៃ z_1^3 ។

៣. សរសេរផលគុណ $z_1 \times z_2$ ជាទម្រង់ពីជគណិត ។ (បាក់ឌុប 2017 វិ.ពិត)

18. គេមានចំនួនកុំផ្លិច $z_1 = 3 + 3i\sqrt{3}$ និង $z_2 = \sqrt{3} + i$ ។

១. គណនា $z_1 \times z_2$ និង $\frac{z_1}{z_2}$ ។

២. សរសេរ $z_1 \times z_2$ និង $\left(\frac{z_1}{z_2}\right)^2$ ជាទម្រង់ត្រីកោណមាត្រ ។

៣. សរសេរ $\left(\frac{z_1}{z_2}\right)^3$ ជាទម្រង់ពីជគណិត ។ (បាក់ឌុប 2018 វិ.ពិត)

ដំណោះស្រាយ

1. ១. គណនា $A = (1 + i)(2 - i)$

$$A = (1 + i)(2 - i)$$

$$A = 2 - i + 2i - i^2$$

$$A = 3 + i$$

២. សរសេរ z និង z^{2002} ជាទម្រង់ត្រីកោណមាត្រ

$$\text{គេមាន } z = 1 - i\sqrt{3}$$

$$= 2 \left(\frac{1}{2} - i \frac{\sqrt{3}}{2} \right)$$

$$= 2 \left(\cos \frac{\pi}{3} - i \sin \frac{\pi}{3} \right)$$

$$= 2 \left[\cos \left(-\frac{\pi}{3} \right) + i \sin \left(-\frac{\pi}{3} \right) \right]$$

$$\text{នាំឲ្យ } z^{2002} = \left\{ 2 \left[\cos \left(-\frac{\pi}{3} \right) + i \sin \left(-\frac{\pi}{3} \right) \right] \right\}^{2002}$$

$$= 2^{2002} \left[\cos 2002 \left(-\frac{\pi}{3} \right) + i \sin 2002 \left(-\frac{\pi}{3} \right) \right]$$

$$= 2^{2002} \left[\cos \left(-668\pi + \frac{2\pi}{3} \right) + i \sin \left(-668\pi + \frac{2\pi}{3} \right) \right]$$

$$= 2^{2002} \left(\cos \frac{2\pi}{3} + i \sin \frac{2\pi}{3} \right)$$

ដូចនេះ

$$\begin{aligned} z &= 2 \left[\cos \left(-\frac{\pi}{3} \right) + i \sin \left(-\frac{\pi}{3} \right) \right] \\ z^{2002} &= 2^{2002} \left(\cos \frac{2\pi}{3} + i \sin \frac{2\pi}{3} \right) \end{aligned}$$

៣. គណនា x និង y ជាអនុគមន៍នៃ a និង b

$$\text{យើងមាន } u = z_1^2 + iz_1 - \frac{1}{2}$$

$$\Leftrightarrow x + iy = (a + ib)^2 + i(a + ib) - \frac{1}{2}$$

$$x + iy = a^2 + 2iab + (ib)^2 + ai + i^2b - \frac{1}{2}$$

$$x + iy = \left(a^2 - b^2 - b - \frac{1}{2} \right) + i(2ab + a)$$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} x = a^2 - b^2 - b - \frac{1}{2} \\ y = 2ab + a \end{cases}$$

ដូចនេះ

$$x = a^2 - b^2 - b - \frac{1}{2}, y = 2ab + a$$

2. ១. សរសេរ Z ជាទម្រង់ពីជគណិត រួចជាទម្រង់ត្រីកោណមាត្រ

$$\begin{aligned}\text{យើងមាន } Z &= \frac{2(-1 + i\sqrt{3})}{1 + i\sqrt{3}} \\ &= \frac{2(-1 + i\sqrt{3})(1 - i\sqrt{3})}{(1 + i\sqrt{3})(1 - i\sqrt{3})} \\ &= \frac{-2(1 - 2i\sqrt{3} + (i\sqrt{3})^2)}{1 - (i\sqrt{3})^2} \\ &= \frac{-2(-2 - 2i\sqrt{3})}{4} \\ &= 1 + i\sqrt{3}\end{aligned}$$

សរសេរ Z ជាទម្រង់ត្រីកោណមាត្រ

$$\begin{aligned}\text{យើងមាន } Z &= 1 + i\sqrt{3} \\ &= 2\left(\frac{1}{2} + i\frac{\sqrt{3}}{2}\right) \\ &= 2\left(\cos\frac{\pi}{3} + i\sin\frac{\pi}{3}\right)\end{aligned}$$

ដូចនេះ: $Z = 1 + i\sqrt{3} = 2\left(\cos\frac{\pi}{3} + i\sin\frac{\pi}{3}\right)$

២. សរសេរ $Z' = 1 + i$ ជាទម្រង់ត្រីកោណមាត្រ

$$Z' = 1 + i = \sqrt{2}\left(\frac{1}{\sqrt{2}} + i\frac{1}{\sqrt{2}}\right) = \sqrt{2}\left(\cos\frac{\pi}{4} + i\sin\frac{\pi}{4}\right)$$

ទាញរកម៉ូឌុលនិងអាកុយម៉ង់នៃចំនួនកុំផ្លិច $\frac{Z'}{Z}$

$$\begin{aligned}\frac{Z'}{Z} &= \frac{\sqrt{2}\left(\cos\frac{\pi}{4} + i\sin\frac{\pi}{4}\right)}{2\left(\cos\frac{\pi}{3} + i\sin\frac{\pi}{3}\right)} \\ &= \frac{\sqrt{2}}{2}\left[\cos\left(\frac{\pi}{4} - \frac{\pi}{3}\right) + i\sin\left(\frac{\pi}{4} - \frac{\pi}{3}\right)\right] \\ &= \frac{\sqrt{2}}{2}\left[\cos\left(-\frac{\pi}{12}\right) + i\sin\left(-\frac{\pi}{12}\right)\right] \\ \Rightarrow \left|\frac{Z'}{Z}\right| &= \frac{\sqrt{2}}{2}, \arg\left(\frac{Z'}{Z}\right) = -\frac{\pi}{12} + 2k\pi \quad k \in \mathbb{Z}\end{aligned}$$

ដូចនេះ: $\left|\frac{Z'}{Z}\right| = \frac{\sqrt{2}}{2}, \arg\left(\frac{Z'}{Z}\right) = -\frac{\pi}{12} + 2k\pi \quad k \in \mathbb{Z}$

3. ១. កំណត់ចំនួនពិត x និង y ដើម្បីឲ្យ $2xi - y = \frac{(3-2i)(1+i)}{i(1+2i)}$

យើងមាន $2xi - y = \frac{(3-2i)(1+i)}{i(1+2i)}$

$$\begin{aligned}
2xi - y &= \frac{(3 + 3i - 2i - 2i^2)}{(i + 2i^2)} \\
2xi - y &= \frac{(5 + i)(-2 - i)}{(-2 + i)(-2 - i)} \\
2xi - y &= \frac{-10 - 5i - 2i - i^2}{(-2)^2 - i^2} \\
2xi - y &= \frac{-7i - 9}{5} \\
2xi - y &= -\frac{7}{5}i - \frac{9}{5} \\
\Leftrightarrow \begin{cases} 2x = -\frac{7}{5} \\ y = \frac{9}{5} \end{cases} &\Rightarrow \begin{cases} x = -\frac{7}{10} \\ y = \frac{9}{5} \end{cases}
\end{aligned}$$

ដូចនេះ: $\boxed{x = -\frac{7}{10}, y = \frac{9}{5}}$

២. សរសេរ $(1 + Z)^4$ ជាទម្រង់ត្រីកោណមាត្រ

$$\begin{aligned}
\text{តើមាន } Z &= \cos \frac{2\pi}{9} + i \sin \frac{2\pi}{9} \\
\Rightarrow 1 + Z &= 1 + \cos \frac{2\pi}{9} + i \sin \frac{2\pi}{9} \\
&= 2 \cos^2 \frac{\pi}{9} + 2i \sin \frac{\pi}{9} \cos \frac{\pi}{9} \\
&= 2 \cos \frac{\pi}{9} \left(\cos \frac{\pi}{9} + i \sin \frac{\pi}{9} \right) \\
\Rightarrow (1 + Z)^4 &= \left[2 \cos \frac{\pi}{9} \left(\cos \frac{\pi}{9} + i \sin \frac{\pi}{9} \right) \right]^4 \\
&= 16 \cos^4 \frac{\pi}{9} \left(\cos \frac{4\pi}{9} + i \sin \frac{4\pi}{9} \right)
\end{aligned}$$

ដូចនេះ: $\boxed{(1 + Z)^4 = 16 \cos^4 \frac{\pi}{9} \left(\cos \frac{4\pi}{9} + i \sin \frac{4\pi}{9} \right)}$

4. ១. សរសេរ Z_1 ជាទម្រង់ត្រីកោណមាត្រ

$$\begin{aligned}
\text{យើងមាន } Z_1 &= \frac{2 \left(\cos \frac{\pi}{12} + i \sin \frac{\pi}{12} \right)^2}{1 + i\sqrt{3}} \\
&= \frac{2^2 \left(\cos 2 \frac{\pi}{12} + i \sin 2 \frac{\pi}{12} \right)}{2 \left(\frac{1}{2} + i \frac{\sqrt{3}}{2} \right)} \\
&= \frac{2 \left(\cos \frac{\pi}{6} + i \sin \frac{\pi}{6} \right)}{\cos \frac{\pi}{3} + i \sin \frac{\pi}{3}} \\
&= 2 \left[\cos \left(\frac{\pi}{6} - \frac{\pi}{3} \right) + i \sin \left(\frac{\pi}{6} - \frac{\pi}{3} \right) \right]
\end{aligned}$$

$$= 2 \left[\cos \left(-\frac{\pi}{6} \right) + i \sin \left(-\frac{\pi}{6} \right) \right]$$

សរសេរ Z_1 ជាទម្រង់ពីជគណិត

$$\begin{aligned} \text{យើងមាន } Z_1 &= 2 \left[\cos \left(-\frac{\pi}{6} \right) + i \sin \left(-\frac{\pi}{6} \right) \right] \\ &= 2 \left(\cos \frac{\pi}{6} - i \sin \frac{\pi}{6} \right) \\ &= 2 \left(\frac{\sqrt{3}}{2} - i \frac{1}{2} \right) \\ &= \sqrt{3} - i \end{aligned}$$

$$\text{ដូចនេះ: } \boxed{Z_1 = 2 \left[\cos \left(-\frac{\pi}{6} \right) + i \sin \left(-\frac{\pi}{6} \right) \right] = \sqrt{3} - i}$$

២. កំណត់ចំនួនពិត x និង y ដើម្បីឲ្យបាន $2\overline{Z_1} - (Z_2 + y - 1) = 0$

$$\text{យើងមាន } Z_1 = \sqrt{3} - i \Rightarrow \overline{Z_1} = \sqrt{3} + i$$

$$\text{គេមាន } 2\overline{Z_1} - (Z_2 + y - 1) = 0$$

$$\Leftrightarrow 2(\sqrt{3} + i) - [(1 - i)x + (1 - y)(1 + i) + y - 1] = 0$$

$$2\sqrt{3} + 2i - (x - xi + 1 + i - y - yi + y - 1) = 0$$

$$2\sqrt{3} + 2i - (x - xi - yi + i) = 0$$

$$(2\sqrt{3} - x) + (1 - x - y)i = 0$$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} 2\sqrt{3} - x = 0 \\ 1 - x - y = 0 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} x = 2\sqrt{3} \\ y = 1 - 2\sqrt{3} \end{cases}$$

$$\text{ដូចនេះ: } \boxed{x = 2\sqrt{3}, y = 1 - 2\sqrt{3}}$$

5. ១. កំណត់ចំនួនពិត a និង b ដើម្បីឲ្យ $x_1 = 1 + i\sqrt{3}$ ជាឫសមួយនៃសមីការ $x^2 + ax + b = 0$

$$\text{បើ } x_1 = 1 + i\sqrt{3} \text{ ជាឫសមួយនៃសមីការ } x^2 + ax + b = 0$$

$$\text{លុះត្រាតែ } (1 + i\sqrt{3})^2 + a(1 + i\sqrt{3}) + b = 0$$

$$(a + b - 2) + (a\sqrt{3} + 2\sqrt{3})i = 0$$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} a + b - 2 = 0 \\ a\sqrt{3} + 2\sqrt{3} = 0 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} b = 4 \\ a = -2 \end{cases}$$

$$\text{ដូចនេះ: } \boxed{a = -2, b = 4}$$

២. រកឫស x_2 មួយទៀតនៃសមីការ

$$\text{ដោយ } a = -2 \text{ និង } b = 4$$

$$\text{គេបាន } x^2 - 2x + 4 = 0$$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} x_1 + x_2 = 2 \\ x_1 \times x_2 = 4 \end{cases}$$

$$\text{ដោយ } x_1 + x_2 = 2 \Rightarrow x_2 = 2 - x_1$$

$$x_2 = 2 - (1 + i\sqrt{3})$$

$$x_2 = 2 - 1 - i\sqrt{3}$$

$$x_2 = 1 - i\sqrt{3}$$

ដូចនេះ: $x_2 = 1 - i\sqrt{3}$

សរសេរ $Z = \left(\frac{x_1}{x_2}\right)^2$ ជាទម្រង់ត្រីកោណមាត្រ

$$\begin{aligned}\text{ដោយ } \frac{x_1}{x_2} &= \frac{1 + i\sqrt{3}}{1 - i\sqrt{3}} \\ &= \frac{(1 + i\sqrt{3})(1 + i\sqrt{3})}{(1 - i\sqrt{3})(1 + i\sqrt{3})} \\ &= \frac{1 + 2i\sqrt{3} + 3i^2}{1 - 3i^2} \\ &= \frac{-2 + 2i\sqrt{3}}{4} \\ &= -\frac{1}{2} + i\frac{\sqrt{3}}{2} \\ &= -\cos\frac{\pi}{3} + i\sin\frac{\pi}{3} \\ &= \cos\left(\pi - \frac{\pi}{3}\right) + i\sin\left(\pi - \frac{\pi}{3}\right) \\ &= \cos\frac{2\pi}{3} + i\sin\frac{2\pi}{3}\end{aligned}$$

$$\text{នាំឲ្យ } Z = \left(\frac{x_1}{x_2}\right)^2 = \left(\cos\frac{2\pi}{3} + i\sin\frac{2\pi}{3}\right)^2 = \cos\frac{4\pi}{3} + i\sin\frac{4\pi}{3}$$

ដូចនេះ: $Z = \cos\frac{4\pi}{3} + i\sin\frac{4\pi}{3}$

6. ១. សរសេរ A^2 ជាទម្រង់ពីជគណិត

$$\begin{aligned}A^2 &= [(\sqrt{3} - 1) + i(\sqrt{3} + 1)]^2 \\ &= (\sqrt{3} - 1)^2 + 2i(\sqrt{3} - 1)(\sqrt{3} + 1) + i^2(\sqrt{3} + 1)^2 \\ &= (3 - 2\sqrt{3} + 1) + 2i(3 - 1) - (3 + 2\sqrt{3} + 1) \\ &= -4\sqrt{3} + 4i\end{aligned}$$

សរសេរ A^2 ជាទម្រង់ត្រីកោណមាត្រ

$$A^2 = -4\sqrt{3} + 4i$$

$$\text{ដោយ } |A^2| = \sqrt{(-4\sqrt{3})^2 + 4^2} = \sqrt{48 + 16} = 8$$

$$\begin{aligned}\text{នាំឲ្យ } A^2 &= -4\sqrt{3} + 4i \\ &= 8\left(-\frac{\sqrt{3}}{2} + \frac{1}{2}i\right) \\ &= 8\left(-\cos\frac{\pi}{6} + i\sin\frac{\pi}{6}\right)\end{aligned}$$

$$= 8 \left[\cos \left(\pi - \frac{\pi}{6} \right) + i \sin \left(\pi - \frac{\pi}{6} \right) \right]$$

$$= 8 \left(\cos \frac{5\pi}{6} + i \sin \frac{5\pi}{6} \right)$$

ដូចនេះ

$$A^2 = -4\sqrt{3} + 4i$$

$$= 8 \left(\cos \frac{5\pi}{6} + i \sin \frac{5\pi}{6} \right)$$

២. សរសេរ B ជាទម្រង់ពីជគណិត

$$\text{គេមាន } B = \frac{x+iy}{1+i} = \frac{(x+iy)(1-i)}{(1+i)(1-i)} = \frac{x-xi+iy-i^2y}{1-i^2} = \frac{x+y}{2} + \frac{y-x}{2}i$$

ដូចនេះ

$$B = \frac{x+y}{2} + \frac{y-x}{2}i$$

រក x និង y ដោយដឹងថា $2\bar{B} - A^2 = 0$

$$\text{យើងមាន } B = \frac{x+y}{2} + \frac{y-x}{2}i \Rightarrow \bar{B} = \frac{x+y}{2} - \frac{y-x}{2}i$$

$$\text{គេមាន } 2\bar{B} - A^2 = 0$$

$$\Leftrightarrow 2 \left(\frac{x+y}{2} - \frac{y-x}{2}i \right) - (-4\sqrt{3} + 4i) = 0$$

$$x+y-yi+xi+4\sqrt{3}-4i=0$$

$$(x+y+4\sqrt{3}) + (x-y-4)i = 0$$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} x+y+4\sqrt{3}=0 \\ x-y-4=0 \end{cases} \quad \text{ឬ} \quad \begin{cases} x+y=-4\sqrt{3} \\ x-y=4 \end{cases} \quad \begin{matrix} (1) \\ (2) \end{matrix}$$

យក (1) + (2)

$$\text{គេបាន } 2x = -4\sqrt{3} + 4 \Rightarrow x = -2\sqrt{3} + 2$$

យក $x = -2\sqrt{3} + 2$ ជំនួសក្នុង (1)

$$\text{យើងបាន } -2\sqrt{3} + 2 + y = -4\sqrt{3}$$

$$y = -4\sqrt{3} + 2\sqrt{3} - 2$$

$$y = -2\sqrt{3} - 2$$

ដូចនេះ

$$x = -2\sqrt{3} + 2, y = -2\sqrt{3} - 2$$

7. ១. កំណត់ទំនាក់ទំនងរវាង x និង y ដើម្បីឲ្យ $|Z| = |W|$

$$\text{គេមាន } Z = x+iy \Rightarrow |Z| = \sqrt{x^2+y^2}$$

$$\text{និង } W = \cos \alpha + i \sin \alpha \Rightarrow |W| = \sqrt{\cos^2 \alpha + \sin^2 \alpha} = 1$$

$$\text{ដើម្បីឲ្យ } |Z| = |W| \Leftrightarrow \sqrt{x^2+y^2} = 1$$

$$\Rightarrow x^2 + y^2 = 1$$

ដូចនេះ $\boxed{\text{គេបានទំនាក់ទំនង } x^2 + y^2 = 1}$

២. ក្នុងលក្ខខណ្ឌ $|Z| = |W|$ ចូរបង្ហាញថា $\frac{1}{Z} = \bar{Z}$

គេមាន $Z = x + iy \Rightarrow \bar{Z} = x - iy$

$$\frac{1}{Z} = \frac{1}{x + iy} = \frac{x - iy}{(x + iy)(x - iy)} = \frac{x - iy}{x^2 + y^2}$$

ដោយ $x^2 + y^2 = 1$

នាំឲ្យ $\frac{1}{Z} = x - iy = \bar{Z}$ ពិត

ដូចនេះ $\boxed{\frac{1}{Z} = \bar{Z}}$

៣. រក x និង y ចូររក α ដើម្បីឲ្យ $Z = 1, W = 1$

ចំពោះ $Z = 1 \Leftrightarrow x + iy = 1 + 0i$ នោះ $x = 1, y = 0$

តែ x និង y ជាចំនួនពិតខុសពី ០ នោះ y គ្មានចម្លើយ

ដូចនេះ $x = 1, y$ គ្មានចម្លើយ

ចំពោះ $W = 1 \Leftrightarrow \cos \alpha + i \sin \alpha = 1 + 0i$

នោះ $\begin{cases} \cos \alpha = 1 \\ \sin \alpha = 0 \end{cases} \Rightarrow \alpha = 2k\pi, k \in \mathbb{Z}$

ដូចនេះ $\boxed{\alpha = 2k\pi, k \in \mathbb{Z}}$

8. សរសេរ A ជាទម្រង់ត្រីកោណមាត្រ

$$\text{យើងមាន } A = \frac{2(1+i)^2}{1-i\sqrt{3}}$$

$$\text{ដោយ } 1+i = \sqrt{2} \left(\frac{1}{\sqrt{2}} + i \frac{1}{\sqrt{2}} \right) = \sqrt{2} \left(\cos \frac{\pi}{4} + i \sin \frac{\pi}{4} \right)$$

$$\text{និង } 1-i\sqrt{3} = 2 \left(\frac{1}{2} - i \frac{\sqrt{3}}{2} \right) = 2 \left(\cos \frac{\pi}{3} - i \sin \frac{\pi}{3} \right) = 2 \left[\cos \left(-\frac{\pi}{3} \right) + i \sin \left(-\frac{\pi}{3} \right) \right]$$

$$\begin{aligned} \text{នាំឲ្យ } A &= \frac{2 \left[\sqrt{2} \left(\cos \frac{\pi}{4} + i \sin \frac{\pi}{4} \right) \right]^2}{2 \left[\cos \left(-\frac{\pi}{3} \right) + i \sin \left(-\frac{\pi}{3} \right) \right]} \\ &= \frac{2 \left(\cos 2\frac{\pi}{4} + i \sin 2\frac{\pi}{4} \right)}{\cos \left(-\frac{\pi}{3} \right) + i \sin \left(-\frac{\pi}{3} \right)} \\ &= 2 \left[\cos \left(\frac{\pi}{2} + \frac{\pi}{3} \right) + i \sin \left(\frac{\pi}{2} + \frac{\pi}{3} \right) \right] \\ &= 2 \left(\cos \frac{5\pi}{6} + i \sin \frac{5\pi}{6} \right) \end{aligned}$$

សរសេរ A ជាទម្រង់ពីជគណិត

$$\text{យើងមាន } A = 2 \left(\cos \frac{5\pi}{6} + i \sin \frac{5\pi}{6} \right)$$

$$\begin{aligned}
 &= 2 \left[\cos \left(\pi - \frac{\pi}{6} \right) + i \sin \left(\pi - \frac{\pi}{6} \right) \right] \\
 &= 2 \left(-\cos \frac{\pi}{6} + i \sin \frac{\pi}{6} \right) \\
 &= 2 \left(-\frac{\sqrt{3}}{2} + i \frac{1}{2} \right) \\
 &= -\sqrt{3} + i
 \end{aligned}$$

ដូចនេះ: $A = 2 \left(\cos \frac{5\pi}{6} + i \sin \frac{5\pi}{6} \right) = -\sqrt{3} + i$

9. ១. ដោះស្រាយសមីការ $z^2 - 2\sqrt{2}z + 4 = 0$ (1) ក្នុងសំណុំចំនួនកុំផ្លិច

$$\begin{aligned}
 \Delta' &= (-\sqrt{2})^2 - 1 \cdot 4 = 2 - 4 = -2 = 2i^2 \\
 \text{នាំឲ្យ } z &= \frac{-(-\sqrt{2}) \pm \sqrt{2i^2}}{1} \Rightarrow \begin{cases} z_1 = \sqrt{2} + \sqrt{2}i \\ z_2 = \sqrt{2} - \sqrt{2}i \end{cases}
 \end{aligned}$$

ដូចនេះ: $z_1 = \sqrt{2} + \sqrt{2}i, z_2 = \sqrt{2} - \sqrt{2}i$

រកម៉ូឌុល និងអាក្យម៉ង់នៃឫសនីមួយៗរបស់សមីការ (1)

$$\begin{aligned}
 \text{យើងមាន } z_1 &= \sqrt{2} + \sqrt{2}i = 2 \left(\frac{\sqrt{2}}{2} + i \frac{\sqrt{2}}{2} \right) = 2 \left(\cos \frac{\pi}{4} + i \sin \frac{\pi}{4} \right) \\
 \Rightarrow |z_1| &= 2 \text{ និង } \arg(z_1) = \frac{\pi}{4} \\
 z_2 &= \sqrt{2} - \sqrt{2}i = 2 \left(\frac{\sqrt{2}}{2} - i \frac{\sqrt{2}}{2} \right) = 2 \left(\cos \frac{\pi}{4} - i \sin \frac{\pi}{4} \right) = 2 \left[\cos \left(-\frac{\pi}{4} \right) + i \sin \left(-\frac{\pi}{4} \right) \right] \\
 \Rightarrow |z_2| &= 2 \text{ និង } \arg(z_2) = -\frac{\pi}{4}
 \end{aligned}$$

ដូចនេះ: $|z_1| = |z_2| = 2, \arg(z_1) = \frac{\pi}{4}, \arg(z_2) = -\frac{\pi}{4}$

២. សរសេរ $w = \left(\frac{\sqrt{2} + i\sqrt{2}}{\sqrt{2} - i\sqrt{2}} \right)^2$ ជាទម្រង់ត្រីកោណមាត្រ

$$\begin{aligned}
 \text{ដោយ } z_1 &= \sqrt{2} + i\sqrt{2} = 2 \left(\cos \frac{\pi}{4} + i \sin \frac{\pi}{4} \right) \\
 \text{និង } z_2 &= \sqrt{2} - i\sqrt{2} = 2 \left[\cos \left(-\frac{\pi}{4} \right) + i \sin \left(-\frac{\pi}{4} \right) \right]
 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
 \text{គេបាន } w &= \left(\frac{2 \left(\cos \frac{\pi}{4} + i \sin \frac{\pi}{4} \right)}{2 \left[\cos \left(-\frac{\pi}{4} \right) + i \sin \left(-\frac{\pi}{4} \right) \right]} \right)^2 \\
 &= \left[\cos \left(\frac{\pi}{4} + \frac{\pi}{4} \right) + i \sin \left(\frac{\pi}{4} + \frac{\pi}{4} \right) \right]^2 \\
 &= \left(\cos \frac{\pi}{2} + i \sin \frac{\pi}{2} \right)^2
 \end{aligned}$$

$$= \cos 2\frac{\pi}{2} + i \sin 2\frac{\pi}{2}$$

$$= \cos \pi + i \sin \pi$$

ដូចនេះ: $w = \cos \pi + i \sin \pi$

10. ១. រកឫស t_1, t_2 នៃសមីការ $-t^2 + 2t - 4 = 0$

$$\Delta' = 1^2 - (-1)(-4) = -3 = 3i^2$$

$$\text{គេបាន } t = \frac{-1 \pm \sqrt{3i^2}}{-1} \begin{cases} t_1 = 1 - \sqrt{3}i \\ t_2 = 1 + \sqrt{3}i \end{cases}$$

ដូចនេះ: $t_1 = 1 - \sqrt{3}i, t_2 = 1 + \sqrt{3}i$

២. សរសេរ $Z = \frac{4t_2}{t_1^3}$ ជាទម្រង់ត្រីកោណមាត្រ

$$\text{ដោយ } t_1 = 1 - \sqrt{3}i = 2\left(\frac{1}{2} - \frac{\sqrt{3}}{2}i\right) = 2\left(\cos\frac{\pi}{3} - i\sin\frac{\pi}{3}\right) = 2\left[\cos\left(-\frac{\pi}{3}\right) + i\sin\left(-\frac{\pi}{3}\right)\right]$$

$$\text{និង } t_2 = 1 + \sqrt{3}i = 2\left(\frac{1}{2} + \frac{\sqrt{3}}{2}i\right) = 2\left(\cos\frac{\pi}{3} + i\sin\frac{\pi}{3}\right)$$

$$\begin{aligned} \text{យើងមាន } Z = \frac{4t_2}{t_1^3} &= \frac{4 \cdot 2\left(\cos\frac{\pi}{3} + i\sin\frac{\pi}{3}\right)}{\left\{2\left[\cos\left(-\frac{\pi}{3}\right) + i\sin\left(-\frac{\pi}{3}\right)\right]\right\}^3} \\ &= \frac{8\left(\cos\frac{\pi}{3} + i\sin\frac{\pi}{3}\right)}{8\left[\cos 3\left(-\frac{\pi}{3}\right) + i\sin 3\left(-\frac{\pi}{3}\right)\right]} \\ &= \cos\left[\frac{\pi}{3} - (-\pi)\right] + i\sin\left[\frac{\pi}{3} - (-\pi)\right] \\ &= \cos\frac{4\pi}{3} + i\sin\frac{4\pi}{3} \end{aligned}$$

ដូចនេះ: $Z = \cos\frac{4\pi}{3} + i\sin\frac{4\pi}{3}$

11. គេឲ្យចំនួនកុំផ្លិច $x = -\frac{1}{2} - i\frac{\sqrt{3}}{2}$ និង $y = -\frac{1}{2} + i\frac{\sqrt{3}}{2}$ ។

១. គណនា $A = x - y^2$

គេមាន $A = x - y^2$

$$\begin{aligned} &= \left(-\frac{1}{2} - i\frac{\sqrt{3}}{2}\right) - \left(-\frac{1}{2} + i\frac{\sqrt{3}}{2}\right)^2 \\ &= -\frac{1}{2} - i\frac{\sqrt{3}}{2} - \left(\frac{1}{4} - 2 \cdot \frac{1}{2} \cdot i\frac{\sqrt{3}}{2} + i^2\frac{3}{4}\right) \\ &= -\frac{1}{2} - i\frac{\sqrt{3}}{2} + \frac{1}{2} + i\frac{\sqrt{3}}{2} \\ &= 0 \end{aligned}$$

$$\text{គណនា } B = x^2 + x + 1$$

$$\text{គេមាន } B = x^2 + x + 1$$

$$\begin{aligned} &= \left(-\frac{1}{2} - i\frac{\sqrt{3}}{2}\right)^2 + \left(-\frac{1}{2} - i\frac{\sqrt{3}}{2}\right) + 1 \\ &= \left[\frac{1}{4} - 2 \cdot \left(-\frac{1}{2}\right) \cdot i\frac{\sqrt{3}}{2} + i^2 \frac{3}{4}\right] - \frac{1}{2} - i\frac{\sqrt{3}}{2} + 1 \\ &= -\frac{1}{2} + i\frac{\sqrt{3}}{2} - \frac{1}{2} - i\frac{\sqrt{3}}{2} + 1 \\ &= 0 \end{aligned}$$

$$\text{ដូចនេះ: } \boxed{A = 0, B = 0}$$

២. សរសេរ x និង y ជាទម្រង់ត្រីកោណមាត្រ

$$\begin{aligned} \text{គេមាន } x &= -\frac{1}{2} - i\frac{\sqrt{3}}{2} \\ &= -\cos\frac{\pi}{3} - i\sin\frac{\pi}{3} \\ &= \cos\left(\pi + \frac{\pi}{3}\right) + i\sin\left(\pi + \frac{\pi}{3}\right) \\ &= \cos\frac{4\pi}{3} + i\sin\frac{4\pi}{3} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{និង } y &= -\frac{1}{2} + i\frac{\sqrt{3}}{2} \\ &= -\cos\frac{\pi}{3} + i\sin\frac{\pi}{3} \\ &= \cos\left(\pi - \frac{\pi}{3}\right) + i\sin\left(\pi - \frac{\pi}{3}\right) \\ &= \cos\frac{2\pi}{3} + i\sin\frac{2\pi}{3} \end{aligned}$$

$$\text{ដូចនេះ: } \boxed{\begin{aligned} x &= \cos\frac{4\pi}{3} + i\sin\frac{4\pi}{3} \\ y &= \cos\frac{2\pi}{3} + i\sin\frac{2\pi}{3} \end{aligned}}$$

បង្ហាញថា $C = x^{2013} + y^{2013}$ ជាចំនួនពិត

$$\text{យើងមាន } x = \cos\frac{4\pi}{3} + i\sin\frac{4\pi}{3} \text{ និង } y = \cos\frac{2\pi}{3} + i\sin\frac{2\pi}{3}$$

$$\text{នាំឲ្យ } C = x^{2013} + y^{2013}$$

$$\begin{aligned} &= \left(\cos\frac{4\pi}{3} + i\sin\frac{4\pi}{3}\right)^{2013} + \left(\cos\frac{2\pi}{3} + i\sin\frac{2\pi}{3}\right)^{2013} \\ &= \left(\cos 2013\frac{4\pi}{3} + i\sin 2013\frac{4\pi}{3}\right) + \left(\cos 2013\frac{2\pi}{3} + i\sin 2013\frac{2\pi}{3}\right) \\ &= (\cos 2684\pi + i\sin 2684\pi) + (\cos 1342\pi + i\sin 1342\pi) \\ &= (1 + 0i) + (1 + 0i) \\ &= 2 \text{ ជាចំនួនពិត} \end{aligned}$$

ដូចនេះ: $C = x^{2013} + y^{2013}$ ជាចំនួនពិត

12. ១. សរសេរ $Z = a^2 + b^2 + 4ai + \sqrt{2}b$ ជាទម្រង់ពីជគណិត

គេមាន $Z = a^2 + b^2 + 4ai + \sqrt{2}b$

ដោយ $a = 2\sqrt{3} - 2i$ និង $b = -\sqrt{2} + i\sqrt{2}$

យើងបាន

$$\begin{aligned} Z &= (2\sqrt{3} - 2i)^2 + (-\sqrt{2} + i\sqrt{2})^2 + 4(2\sqrt{3} - 2i)i + \sqrt{2}(-\sqrt{2} + i\sqrt{2}) \\ &= (12 - 8\sqrt{3}i + 4i^2) + (2 - 4i + 4i^2) + 8\sqrt{3} - 8i - 2 + 2i \\ &= 8 - 8\sqrt{3}i - 2 - 4i + 8\sqrt{3} - 2 - 6i \\ &= (4 + 8\sqrt{3}) - (10 + 8\sqrt{3})i \end{aligned}$$

ដូចនេះ: $Z = (4 + 8\sqrt{3}) - (10 + 8\sqrt{3})i$

២. សរសេរ a, b និង ab ជាទម្រង់ត្រីកោណមាត្រ

គេមាន $a = 2\sqrt{3} - 2i = 4\left(\frac{\sqrt{3}}{2} - \frac{1}{2}i\right) = 4\left(\cos\frac{\pi}{6} - i\sin\frac{\pi}{6}\right) = 4\left[\cos\left(-\frac{\pi}{6}\right) + i\sin\left(-\frac{\pi}{6}\right)\right]$

$b = -\sqrt{2} + i\sqrt{2}$

$= 2\left(-\frac{\sqrt{2}}{2} + \frac{\sqrt{2}}{2}i\right)$

$= 2\left(-\cos\frac{\pi}{4} + i\sin\frac{\pi}{4}\right)$

$= 2\left[\cos\left(\pi - \frac{\pi}{4}\right) + i\sin\left(\pi - \frac{\pi}{4}\right)\right]$

$= 2\left(\cos\frac{3\pi}{4} + i\sin\frac{3\pi}{4}\right)$

$ab = 4\left[\cos\left(-\frac{\pi}{6}\right) + i\sin\left(-\frac{\pi}{6}\right)\right] \cdot 2\left(\cos\frac{3\pi}{4} + i\sin\frac{3\pi}{4}\right)$

$= 8\left[\cos\left(-\frac{\pi}{6} + \frac{3\pi}{4}\right) + i\sin\left(-\frac{\pi}{6} + \frac{3\pi}{4}\right)\right]$

$= 8\left(\cos\frac{7\pi}{12} + i\sin\frac{7\pi}{12}\right)$

ដូចនេះ:

$$\begin{aligned} a &= 4\left[\cos\left(-\frac{\pi}{6}\right) + i\sin\left(-\frac{\pi}{6}\right)\right] \\ b &= 2\left(\cos\frac{3\pi}{4} + i\sin\frac{3\pi}{4}\right) \\ ab &= 8\left(\cos\frac{7\pi}{12} + i\sin\frac{7\pi}{12}\right) \end{aligned}$$

13. ១. គណនា $z_1 + z_2$, $z_1 - z_2$, $z_1 z_2$

គេមាន $z_1 + z_2 = -1 + i\sqrt{3} - 1 - i\sqrt{3} = -2$

$z_1 - z_2 = -1 + i\sqrt{3} + 1 + i\sqrt{3} = 2i\sqrt{3}$

$z_1 z_2 = (-1 + i\sqrt{3})(-1 - i\sqrt{3}) = 1 + i\sqrt{3} - i\sqrt{3} - 3i^2 = 4$

ដូចនេះ:
$$z_1 + z_2 = -2, z_1 - z_2 = 2i\sqrt{3}, z_1 z_2 = 4$$

២. សរសេរចំនួនកុំផ្លិច z_1 និង z_2 ជាទម្រង់ត្រីកោណមាត្រ

គេមាន $z_1 = -1 + i\sqrt{3}$

$$\begin{aligned} &= 2 \left(-\frac{1}{2} + i \frac{\sqrt{3}}{2} \right) \\ &= 2 \left(-\cos \frac{\pi}{3} + i \sin \frac{\pi}{3} \right) \\ &= 2 \left[\cos \left(\pi - \frac{\pi}{3} \right) + i \sin \left(\pi - \frac{\pi}{3} \right) \right] \\ &= 2 \left(\cos \frac{2\pi}{3} + i \sin \frac{2\pi}{3} \right) \end{aligned}$$

$z_2 = -1 - i\sqrt{3}$

$$\begin{aligned} &= 2 \left(-\frac{1}{2} - i \frac{\sqrt{3}}{2} \right) \\ &= 2 \left(-\cos \frac{\pi}{3} - i \sin \frac{\pi}{3} \right) \\ &= 2 \left[\cos \left(\pi + \frac{\pi}{3} \right) + i \sin \left(\pi + \frac{\pi}{3} \right) \right] \\ &= 2 \left(\cos \frac{4\pi}{3} + i \sin \frac{4\pi}{3} \right) \end{aligned}$$

ដូចនេះ:
$$\begin{aligned} z_1 &= 2 \left(\cos \frac{2\pi}{3} + i \sin \frac{2\pi}{3} \right) \\ z_2 &= 2 \left(\cos \frac{4\pi}{3} + i \sin \frac{4\pi}{3} \right) \end{aligned}$$

៣. បង្ហាញថា z_1 និង z_2 ជាឫសរបស់សមីការ $z^3 - 8 = 0$

បើ z_1 និង z_2 ជាឫសរបស់សមីការ $z^3 - 8 = 0$

$$\begin{aligned} &\text{លុះត្រាតែ } \begin{cases} z_1^3 - 8 = 0 \\ z_2^3 - 8 = 0 \end{cases} \\ &\Leftrightarrow \begin{cases} \left[2 \left(\cos \frac{2\pi}{3} + i \sin \frac{2\pi}{3} \right) \right]^3 - 8 = 0 \\ \left[2 \left(\cos \frac{4\pi}{3} + i \sin \frac{4\pi}{3} \right) \right]^3 - 8 = 0 \end{cases} \\ &\Rightarrow \begin{cases} 2^3 \left(\cos 3 \frac{2\pi}{3} + i \sin 3 \frac{2\pi}{3} \right) - 8 = 0 \\ 2^3 \left(\cos 3 \frac{4\pi}{3} + i \sin 3 \frac{4\pi}{3} \right) - 8 = 0 \end{cases} \\ &\Rightarrow \begin{cases} 8(\cos 2\pi + i \sin 2\pi) - 8 = 0 \\ 8(\cos 4\pi + i \sin 4\pi) - 8 = 0 \end{cases} \\ &\Rightarrow \begin{cases} 8(1 + 0i) - 8 = 0 \quad \text{ពិត} \\ 8(1 + 0i) - 8 = 0 \quad \text{ពិត} \end{cases} \end{aligned}$$

$$\Rightarrow \begin{cases} 8 - 8 = 0 & \text{ពិត} \\ 8 - 8 = 0 & \text{ពិត} \end{cases}$$

ដូចនេះ: z_1 និង z_2 ជាឫសរបស់សមីការ $z^3 - 8 = 0$

14. ១. ក. គណនា $z_1 + z_2$, $z_1 + z_3$, $(z_1 + z_2)(z_1 + z_3)$

$$z_1 + z_2 = \sqrt{2} - i\sqrt{2}$$

$$z_1 + z_3 = \sqrt{2} + i\sqrt{2}$$

$$\begin{aligned} (z_1 + z_2)(z_1 + z_3) &= (\sqrt{2} - i\sqrt{2})(\sqrt{2} + i\sqrt{2}) \\ &= 2 + 2i - 2i - 2i^2 \\ &= 4 \end{aligned}$$

ដូចនេះ:
$$\begin{cases} z_1 + z_2 = \sqrt{2} - i\sqrt{2} \\ z_1 + z_3 = \sqrt{2} + i\sqrt{2} \\ (z_1 + z_2)(z_1 + z_3) = 4 \end{cases}$$

ខ. កំណត់ម៉ូឌុល និងអាកុយម៉ង់ $z_1 + z_2$, $z_1 + z_3$, $\left(\frac{z_1 + z_3}{z_1 + z_2}\right)^2$

យើងមាន

$$z_1 + z_2 = \sqrt{2} - i\sqrt{2} = 2 \left(\frac{\sqrt{2}}{2} - i \frac{\sqrt{2}}{2} \right) = 2 \left(\cos \frac{\pi}{4} - i \sin \frac{\pi}{4} \right) = 2 \left[\cos \left(-\frac{\pi}{4} \right) + i \sin \left(-\frac{\pi}{4} \right) \right]$$

$$\Rightarrow |z_1 + z_2| = 2, \arg(z_1 + z_2) = -\frac{\pi}{4} + 2k\pi, k \in \mathbb{Z}$$

$$z_1 + z_3 = \sqrt{2} + i\sqrt{2} = 2 \left(\frac{\sqrt{2}}{2} + i \frac{\sqrt{2}}{2} \right) = 2 \left(\cos \frac{\pi}{4} + i \sin \frac{\pi}{4} \right)$$

$$\Rightarrow |z_1 + z_3| = 2, \arg(z_1 + z_3) = \frac{\pi}{4} + 2k\pi, k \in \mathbb{Z}$$

$$\begin{aligned} \left(\frac{z_1 + z_3}{z_1 + z_2} \right)^2 &= \left(\frac{2 \left(\cos \frac{\pi}{4} + i \sin \frac{\pi}{4} \right)}{2 \left[\cos \left(-\frac{\pi}{4} \right) + i \sin \left(-\frac{\pi}{4} \right) \right]} \right)^2 \\ &= \left[\cos \left(\frac{\pi}{4} + \frac{\pi}{4} \right) + i \sin \left(\frac{\pi}{4} + \frac{\pi}{4} \right) \right]^2 \\ &= \left[\cos \frac{\pi}{2} + i \sin \frac{\pi}{2} \right]^2 \\ &= \cos 2 \frac{\pi}{2} + i \sin 2 \frac{\pi}{2} \\ &= \cos \pi + i \sin \pi \end{aligned}$$

$$\Rightarrow \left| \left(\frac{z_1 + z_3}{z_1 + z_2} \right)^2 \right| = 1, \arg \left[\left(\frac{z_1 + z_3}{z_1 + z_2} \right)^2 \right] = \pi + 2k\pi, k \in \mathbb{Z}$$

ដូចនេះ:
$$\begin{cases} |z_1 + z_2| = 2, \arg(z_1 + z_2) = -\frac{\pi}{4} + 2k\pi, k \in \mathbb{Z} \\ |z_1 + z_3| = 2, \arg(z_1 + z_3) = \frac{\pi}{4} + 2k\pi, k \in \mathbb{Z} \\ \left| \left(\frac{z_1 + z_3}{z_1 + z_2} \right)^2 \right| = 1, \arg \left[\left(\frac{z_1 + z_3}{z_1 + z_2} \right)^2 \right] = \pi + 2k\pi, k \in \mathbb{Z} \end{cases}$$

២. គណនា i^n ចំពោះតម្លៃនៃចំនួនគត់វិជ្ជមាន $n \geq 1$

$$\text{ដោយ } i^1 = i, i^2 = -1, i^3 = i \cdot i^2 = -i, i^4 = i^2 \cdot i^2 = 1$$

$$i^5 = i^4 \cdot i = i, i^6 = i^4 \cdot i^2 = -1, i^7 = i^4 \cdot i^3 = -i, i^8 = i^4 \cdot i^4 = 1$$

តាមលំនាំខាងលើ គេអាចទាញបាន

$$\text{បើ } n = 4k + 1, k \in \mathbb{N} \text{ នោះ } i^n = i$$

$$\text{បើ } n = 4k + 2, k \in \mathbb{N} \text{ នោះ } i^n = -1$$

$$\text{បើ } n = 4k + 3, k \in \mathbb{N} \text{ នោះ } i^n = -i$$

$$\text{បើ } n = 4k, k \in \mathbb{N} \text{ នោះ } i^n = 1$$

$$\text{ទាញរកតម្លៃ } i^{2015} - i^{2014}$$

$$i^{2015} - i^{2014} = i^{2012+3} - i^{2012+2}$$

$$= -i - 1$$

$$= 1 - i$$

$$\text{ដូចនេះ: } i^{2015} - i^{2014} = 1 - i$$

15. ១. គណនា $z_1 + z_2$, $z_1 - z_2$, $z_1 \times z_2$

$$z_1 + z_2 = -1 + i\sqrt{3} + 1 - i\sqrt{3} = 0$$

$$z_1 - z_2 = -1 + i\sqrt{3} - 1 + i\sqrt{3} = -2 + 2i\sqrt{3}$$

$$z_1 \times z_2 = (-1 + i\sqrt{3})(1 - i\sqrt{3}) = -1 + i\sqrt{3} + i\sqrt{3} - 3i^2 = 2 + 2i\sqrt{3}$$

$$\begin{aligned} \text{ដូចនេះ: } z_1 + z_2 &= 0 \\ z_1 - z_2 &= -2 + 2i\sqrt{3} \\ z_1 \times z_2 &= 2 + 2i\sqrt{3} \end{aligned}$$

២. សរសេរជាទម្រង់ត្រីកោណមាត្រចំនួនកុំផ្លិច $z_1 - z_2$, $z_1 \times z_2$

$$\text{យើងមាន } z_1 - z_2 = -2 + 2i\sqrt{3}$$

$$= 4 \left(-\frac{1}{2} + i \frac{\sqrt{3}}{2} \right)$$

$$= 4 \left(-\cos \frac{\pi}{3} + i \sin \frac{\pi}{3} \right)$$

$$= 4 \left[\cos \left(\pi - \frac{\pi}{3} \right) + i \sin \left(\pi - \frac{\pi}{3} \right) \right]$$

$$= 4 \left(\cos \frac{2\pi}{3} + i \sin \frac{2\pi}{3} \right)$$

$$z_1 \times z_2 = 2 + 2i\sqrt{3} = 4 \left(\frac{1}{2} + i \frac{\sqrt{3}}{2} \right) = 4 \left(\cos \frac{\pi}{3} + i \sin \frac{\pi}{3} \right)$$

ដូចនេះ:

$$\begin{aligned} z_1 - z_2 &= 4 \left(\cos \frac{2\pi}{3} + i \sin \frac{2\pi}{3} \right) \\ z_1 \times z_2 &= 4 \left(\cos \frac{\pi}{3} + i \sin \frac{\pi}{3} \right) \end{aligned}$$

16. គណនា $z_1 + z_2$, $(z_1 + z_2) \times z_3$

យើងមាន $z_1 + z_2 = \sqrt{3} - i + (1 - \sqrt{3}) + (1 - \sqrt{3})i = 1 - \sqrt{3}i$

$$(z_1 + z_2) \times z_3 = (1 - \sqrt{3}i) \left(-\frac{1}{2} \right) = -\frac{1}{2} + \frac{\sqrt{3}}{2}i$$

ដូចនេះ:

$$\begin{aligned} z_1 + z_2 &= 1 - \sqrt{3}i \\ (z_1 + z_2) \times z_3 &= -\frac{1}{2} + \frac{\sqrt{3}}{2}i \end{aligned}$$

សរសេរទម្រង់ត្រីកោណមាត្រចំនួនកុំផ្លិច $Z = (z_1 + z_2) \times z_3$

គេមាន $Z = (z_1 + z_2) \times z_3$

$$\begin{aligned} &= -\frac{1}{2} + \frac{\sqrt{3}}{2}i \\ &= -\cos \frac{\pi}{3} + i \sin \frac{\pi}{3} \\ &= \cos \left(\pi - \frac{\pi}{3} \right) + i \sin \left(\pi - \frac{\pi}{3} \right) \\ &= \cos \frac{2\pi}{3} + i \sin \frac{2\pi}{3} \end{aligned}$$

ដូចនេះ:

$$Z = \cos \frac{2\pi}{3} + i \sin \frac{2\pi}{3}$$

ទាញរកតម្លៃនៃ Z^3

យើងមាន $Z = \cos \frac{2\pi}{3} + i \sin \frac{2\pi}{3}$

$$\Leftrightarrow Z^3 = \left(\cos \frac{2\pi}{3} + i \sin \frac{2\pi}{3} \right)^3 = \cos 3 \frac{2\pi}{3} + i \sin 3 \frac{2\pi}{3} = \cos 2\pi + i \sin 2\pi = 1$$

ដូចនេះ:

$$Z^3 = 1$$

17. គេមានចំនួនកុំផ្លិច $z_1 = 1 + i\sqrt{3}$ និង $z_2 = 6 \left(\cos \frac{\pi}{4} - i \sin \frac{\pi}{4} \right)$ ។

១. សរសេរ z_2 ជាទម្រង់ត្រីកោណមាត្រ

គេមាន $z_2 = 6 \left(\cos \frac{\pi}{4} - i \sin \frac{\pi}{4} \right) = 6 \left[\cos \left(-\frac{\pi}{4} \right) + i \sin \left(-\frac{\pi}{4} \right) \right]$

ដូចនេះ

$$z_2 = 6 \left[\cos \left(-\frac{\pi}{4} \right) + i \sin \left(-\frac{\pi}{4} \right) \right]$$

២. រកម៉ូឌុល និងអាកុយម៉ង់នៃ z_1^3

$$\text{គេមាន } z_1 = 1 + i\sqrt{3} = 2 \left(\frac{1}{2} + i \frac{\sqrt{3}}{2} \right) = 2 \left(\cos \frac{\pi}{3} + i \sin \frac{\pi}{3} \right)$$

$$\text{នាំឲ្យ } z_1^3 = \left[2 \left(\cos \frac{\pi}{3} + i \sin \frac{\pi}{3} \right) \right]^3 = 2^3 \left(\cos 3 \frac{\pi}{3} + i \sin 3 \frac{\pi}{3} \right) = 8(\cos \pi + i \sin \pi)$$

$$\Rightarrow |z_1^3| = 8, \arg(z_1^3) = \pi$$

ដូចនេះ

$$|z_1^3| = 8, \arg(z_1^3) = \pi$$

៣. សរសេរផលគុណ $z_1 \times z_2$ ជាទម្រង់ពីជគណិត

$$\text{យើងមាន } z_1 = 1 + i\sqrt{3}$$

$$\text{និង } z_2 = 6 \left(\cos \frac{\pi}{4} - i \sin \frac{\pi}{4} \right) = 6 \left(\frac{\sqrt{2}}{2} - i \frac{\sqrt{2}}{2} \right) = 3\sqrt{2} - 3i\sqrt{2}$$

$$\begin{aligned} \text{នាំឲ្យ } z_1 \times z_2 &= (1 + i\sqrt{3})(3\sqrt{2} - 3i\sqrt{2}) \\ &= 3\sqrt{2} - 3i\sqrt{2} + 3i\sqrt{6} - 3i^2\sqrt{6} \\ &= (3\sqrt{2} + 3\sqrt{6}) - i(3\sqrt{2} - 3\sqrt{6}) \end{aligned}$$

ដូចនេះ

$$z_1 \times z_2 = (3\sqrt{2} + 3\sqrt{6}) - i(3\sqrt{2} - 3\sqrt{6})$$

18. ១. គណនា $z_1 \times z_2$ និង $\frac{z_1}{z_2}$

$$\text{យើងមាន } z_1 = 3 + 3i\sqrt{3} \text{ និង } z_2 = \sqrt{3} + i$$

$$\text{នាំឲ្យ } z_1 \times z_2 = (3 + 3i\sqrt{3})(\sqrt{3} + i) = 3\sqrt{3} + 3i + 9i + 3i^2\sqrt{3} = 12i$$

$$\begin{aligned} \frac{z_1}{z_2} &= \frac{3 + 3i\sqrt{3}}{\sqrt{3} + i} \\ &= \frac{(3 + 3i\sqrt{3})(\sqrt{3} - i)}{(\sqrt{3} + i)(\sqrt{3} - i)} \\ &= \frac{3\sqrt{3} - 3i + 9i - 3i^2\sqrt{3}}{(\sqrt{3})^2 - i^2} \\ &= \frac{6\sqrt{3} + 6i}{4} \\ &= \frac{3\sqrt{3} + 3i}{2} \end{aligned}$$

ដូចនេះ

$$z_1 \times z_2 = 12i, \frac{z_1}{z_2} = \frac{3\sqrt{3} + 3i}{2}$$

២. សរសេរ $z_1 \times z_2$ និង $\left(\frac{z_1}{z_2}\right)^2$ ជាទម្រង់ត្រីកោណមាត្រ

យើងមាន $z_1 \times z_2 = 12i = 12(0 + i) = 12\left(\cos\frac{\pi}{2} + i\sin\frac{\pi}{2}\right)$

$$\begin{aligned}\left(\frac{z_1}{z_2}\right)^2 &= \left(\frac{3\sqrt{3} + 3i}{2}\right)^2 = \left[3\left(\frac{\sqrt{3}}{2} + i\frac{1}{2}\right)\right]^2 \\ &= \left[3\left(\cos\frac{\pi}{6} + i\sin\frac{\pi}{6}\right)\right]^2 \\ &= 3^2\left(\cos 2\frac{\pi}{6} + i\sin 2\frac{\pi}{6}\right) \\ &= 9\left(\cos\frac{\pi}{3} + i\sin\frac{\pi}{3}\right)\end{aligned}$$

ដូចនេះ:

$$\boxed{\begin{aligned}z_1 \times z_2 &= 12\left(\cos\frac{\pi}{2} + i\sin\frac{\pi}{2}\right) \\ \left(\frac{z_1}{z_2}\right)^2 &= 9\left(\cos\frac{\pi}{3} + i\sin\frac{\pi}{3}\right)\end{aligned}}$$

៣. សរសេរ $\left(\frac{z_1}{z_2}\right)^3$ ជាទម្រង់ពីជគណិត

យើងមាន $\frac{z_1}{z_2} = 3\left(\cos\frac{\pi}{6} + i\sin\frac{\pi}{6}\right)$

$$\begin{aligned}\text{នាំឲ្យ } \left(\frac{z_1}{z_2}\right)^3 &= \left[3\left(\cos\frac{\pi}{6} + i\sin\frac{\pi}{6}\right)\right]^3 \\ &= 3^3\left(\cos 3\frac{\pi}{6} + i\sin 3\frac{\pi}{6}\right) \\ &= 27\left(\cos\frac{\pi}{2} + i\sin\frac{\pi}{2}\right) \\ &= 27(0 + i) \\ &= 0 + 27i\end{aligned}$$

ដូចនេះ:

$$\boxed{\left(\frac{z_1}{z_2}\right)^3 = 0 + 27i}$$

(௧ ௨009 සිට 2018)

I. လိပ်စာရင်း

១. គណនាផ្នែកពិត និងផ្នែកនិមិត្តនៃចំនួនកុំផ្លិច $z = \frac{1+i}{(1+i\sqrt{3})^4}$ ។ (ត្រូវបឋម 2002)
២. ១. ដោះស្រាយសមីការក្នុងសំណុំចំនួនកុំផ្លិច $x^2 - 2x + 5 = 0$ ។
២. កំណត់តម្លៃនៃ a និង b ដើម្បីឲ្យ $2-i$ ជាឫសនៃសមីការ $ax^2 + bx - 20 = 0$ ។
៣. សរសេរ $z = \left(\frac{1+i}{1-i}\right)^3$ ជាទម្រង់ត្រីកោណមាត្រ ។ (ត្រូវបឋម 2005)
៤. ១. កំណត់ចំនួនកុំផ្លិច z ដែល $z, \frac{1}{z}$ និង $1-z$ មានមូលឌុលស្មើគ្នា ។
២. ដោះស្រាយសមីការ $|x| - x = 1 + 2i$ ដែល x មានឬសជាចំនួនកុំផ្លិច ។ (ត្រូវបឋម 2006)
៥. ១. គេឲ្យ $P(z) = z^2 + 2(2+i)z + 3 + 4i$ ដែល z ជាចំនួនកុំផ្លិច ។ បញ្ជាក់ថា $P(z)$ ជាការ៉េនៃពហុធាដឺក្រេទី១ ។
២. គេឲ្យចំនួនកុំផ្លិច $z = 1+i$ ។ បង្ហាញថា $z^3 = -2+2i$ ។ ចំពោះតម្លៃនៃ z នេះ ចូររកចំនួនពិត a និង b ដោយដឹងថា $\frac{a}{1+z} + \frac{b}{1+z^3} = 2i$ ។ (ត្រូវបឋម 2007)
៦. គណនាចំនួនកុំផ្លិច $z = \left(\frac{1+i}{\sqrt{2}}\right)^{2002} + \left(\frac{1+i}{1-i}\right)^{2001}$ ។ (ត្រូវបឋម 2009)
៧. គេឲ្យចំនួនកុំផ្លិច $Z = \cos \frac{2\pi}{5} + i \sin \frac{2\pi}{5}$ ។
១. គណនា Z^5 រួចទាញរកតម្លៃនៃ $1 + Z + Z^2 + Z^3 + Z^4$ ។
២. សរសេរ $(1+Z)^4$ ជាទម្រង់ត្រីកោណមាត្រ ។ (ត្រូវបឋម 2011)
៨. គេឲ្យ z ជាចំនួនកុំផ្លិច ដែល $z = (\sqrt{2}-i\sqrt{2})\left(\cos \frac{\pi}{6} - i \sin \frac{\pi}{6}\right)$ ។
១. សរសេរ z ជាទម្រង់ពីជគណិត រួច z^2 ជាទម្រង់ត្រីកោណមាត្រ ។
២. គណនា $\cos \frac{5\pi}{12}$ និង $\sin \frac{5\pi}{12}$ ។ (ត្រូវបឋម 2012)
៩. គេមានចំនួនកុំផ្លិច $Z = \frac{\sqrt{3}}{2} + \frac{1}{2}i$ ។
១. សរសេរចំនួនកុំផ្លិច Z ជាទម្រង់ត្រីកោណមាត្រ ។
២. ចូរគណនា Z^2 រួចសរសេរជាទម្រង់ត្រីកោណមាត្រ ។ (ត្រូវបឋម 2015)
១០. ចូរដោះស្រាយសមីការខាងក្រោមក្នុងសំណុំនៃចំនួនកុំផ្លិច៖
១. $-3x^2 + 2x - 1 = 0$ ២. $x^4 - 2x^2 - 15 = 0$ (ត្រូវបឋម 2016)

10. គេមានសមីការ $z^2 - 6z + 12 = 0$ ។

១. រកប្រសិទ្ធភាព z_1 និង z_2 នៃសមីការនេះដោយដឹងថាប្រសិទ្ធភាព z_1 មានផ្នែកនិមិត្តវិជ្ជមាន ។

២. សរសេរប្រសិទ្ធភាព z_1 និង z_2 ជាទម្រង់ត្រីកោណមាត្រ ។ (គ្រូបឋម 2017)

11. ចូរដោះស្រាយនៅក្នុងសំណុំនៃចំនួនកុំផ្លិចសមីការ៖

១. $-9Z^2 + 18\sqrt{2}Z - 36 = 0$ ។ យើងតាង Z_1 ជាប្រសិទ្ធភាពសមីការដែលផ្នែកនិមិត្តវិជ្ជមាន និង Z_2 ប្រសិទ្ធភាពទៀត ។

២. ចូររកម៉ូឌុល និងអាក្យមង់នៃចំនួនកុំផ្លិច $\left(\frac{Z_1}{Z_2}\right)^2$ ។ (គ្រូបឋម 2018)

II. លំហាត់ចេញប្រឡងគ្រូបឋម

12. ១. ដោះស្រាយសមីការក្នុងសំណុំចំនួនកុំផ្លិច $x^2 - 2x + 5 = 0$ ។

២. គណនាប្រសិទ្ធភាពនៃចំនួនកុំផ្លិច $8 - 6i$ ។ (គ្រូបឋម 2002)

13. ១. សរសេរចំនួនកុំផ្លិចជាទម្រង់ត្រីកោណមាត្រ $1 + i\sqrt{3}$ ។

២. ដោះស្រាយសមីការ $|z| - z = 1 + 2i$, (z ជាចំនួនកុំផ្លិច) ។ (គ្រូបឋម 2003)

14. ១. រកចំនួនពិត x និង y ដើម្បីឲ្យបំពេញលក្ខខណ្ឌ $(x + y) + (2x - y)i = 2 - 5i$ ។

២. ចូរសរសេរ $(1 + i\sqrt{3})^{10}$ ជា $a + bi$ ។ (គ្រូបឋម 2004)

15. ១. សរសេរចំនួនកុំផ្លិចជាទម្រង់ត្រីកោណមាត្រ $-2 - 2i$ ។

២. ដោះស្រាយសមីការក្នុងសំណុំចំនួនកុំផ្លិច $(2 + i)x^2 - (5 - i)x + 2 - 2i = 0$ ។ (គ្រូបឋម 2005)

16. ១. កំណត់ចំនួនពិត x និង y ដើម្បីឲ្យ $2xi - y = \frac{(3-2i)(1+i)}{i(1+2i)}$ ។

២. គេឲ្យ $z = \cos \frac{2\pi}{9} + i \sin \frac{2\pi}{9}$ ។ សរសេរ $(1 + z)^4$ ជាទម្រង់ត្រីកោណមាត្រ ។ (គ្រូបឋម 2007)

17. ដោះស្រាយសមីការក្នុងសំណុំចំនួនកុំផ្លិច $z^2 - (5 - i)z + 8 - i = 0$ ។ (គ្រូបឋម 2009)

18. គេឲ្យចំនួនពិត α មួយដែល $-\pi < \alpha < \pi$ ។

១. បង្ហាញថា $\sin^2 \alpha - 2(1 + \cos \alpha) = -4\cos^4 \frac{\alpha}{2}$ ។

២. ដោះស្រាយសមីការក្នុងសំណុំចំនួនកុំផ្លិច $Z^2 - 2Z \sin \alpha + 2(1 + \cos \alpha) = 0$ ។ (គ្រូបឋម 2010)

19. ១. ដោះស្រាយសមីការក្នុងសំណុំចំនួនកុំផ្លិច $(2 + i)x^2 - (5 - i)x + 2 - 2i$ ។

២. កំណត់ចំនួនកុំផ្លិច z ដែល $z, \frac{1}{z}$ និង $1 - z$ មានម៉ូឌុលស្មើគ្នា ។ (គ្រូបឋម 2011)

20. គេឲ្យចំនួនកុំផ្លិច $z_1 = -\frac{1}{2} + i\frac{\sqrt{3}}{2}$ និង $z_2 = -\frac{1}{2} - i\frac{\sqrt{3}}{2}$ ។

១. គណនាកន្សោម $A = 1 + z_1 + z_1^2$ ។

២. សរសេរ z_1, z_2 ជាទម្រង់ត្រីកោណមាត្រ ។ គណនា $z_1^{2010} + z_2^{2010}$ ។ (គ្រូបឋម 2012)

21. គេមានចំនួនកុំផ្លិចពីរ z និង w ដែល $z = 2\sqrt{2} + 4\frac{\sqrt{2}}{2}i$ និង $w = x(x - i) + y(y + i)$ $x, y \in \mathbb{R}$ ។

១. សរសេរ z ជាទម្រង់ត្រីកោណមាត្រ ។

២. សរសេរ z^4 ជាទម្រង់ $a + ib$ ។

៣. រកតម្លៃ x និង y បើ $w = -z^4$ ។ (គ្រូមធ្យម 2014)

22. គេមានចំនួនកុំផ្លិច $z_1 = \frac{\sqrt{3}}{2} - \frac{i}{2}$, $z_2 = \frac{\sqrt{3}}{2} + \frac{i}{2}$ និង $v = \frac{-(\sqrt{3}+1)}{2} + \frac{(1+\sqrt{3})}{2}i$ ។

១. ចូរសរសេរ z_1 និង z_2 ជាទម្រង់ត្រីកោណមាត្រ ។

២. ចូរគណនាកន្សោម A ដែល $A = v + z_1 + z_2^2$ ។

៣. ចូរគណនា w ដែល $w = z_1^{120} + z_2^{120}$ ។ (គ្រូមធ្យម 2016)

23. គេមានចំនួនកុំផ្លិច $z_1 = 3 + 2\left(\frac{1}{2} - i\frac{\sqrt{3}}{2}\right)$ និង $z_2 = -3 + 2i\sqrt{3}$ ។ គណនា $z_1 + z_2$ និងសរសេរ $z_1 + z_2$ ជាទម្រង់ត្រីកោណមាត្រ ។ សរសេរ $\left(\frac{z_1 + z_2}{2}\right)^{36}$ ជាទម្រង់ពីជគណិត ។ (គ្រូមធ្យម 2018)

III. លំហាត់ចេញប្រឡងគ្រូឧត្តម និងគ្រូពន្លឺន

24. កំណត់តម្លៃនៃចំនួនពិត a ដើម្បីឲ្យសមីការដឺក្រេទីពីរ $x^2 + (1 + 2i)x + a + 12i = 0$ មានឫសមួយពិត និងឫសមួយទៀតជាចំនួនកុំផ្លិច ។ ចូររកឫសនៃសមីការនេះ ។ (គ្រូឧត្តម 2001)

25. គេមាន α និង β ជាអាកុយម៉ង់នៃចំនួនកុំផ្លិច $2 + i$ និង $3 + i$ ដែល $0 \leq \alpha, \beta < 2\pi$ ។ ចូរស្រាយបញ្ជាក់ថា $\alpha + \beta = 45^\circ$ ។ (គ្រូឧត្តម 2003)

26. ១. បង្ហាញរូបមន្តអឺលែ (Euler's formula) $e^{ix} = \cos x + i \sin x$ ។
 ២. ក្នុងអនុគមន៍អប៊ែរកុំផ្លិច ចូរស្រាយបញ្ជាក់ថា $\sin^2 z + \cos^2 z = 1$ ។ (គ្រូឧត្តម 2005)

27. ១. សរសេរចំនួនកុំផ្លិច $z = 2\sqrt{2}\left(\cos \frac{3\pi}{4} + i \sin \frac{3\pi}{4}\right)$ ជាទម្រង់ពីជគណិត ។
 ២. ដោះស្រាយសមីការ $Z^2 - (5 + i)Z + 8 + i = 0$ ។ (គ្រូឧត្តម 2006)

28. ១. ចូរស្រាយបញ្ជាក់ទ្រឹស្តីបទ De Moivre $(\cos \theta + i \sin \theta)^n = \cos n\theta + i \sin n\theta$ ។
 ២. គណនា $\cos 5\theta$ ជាអនុគមន៍នៃ $\cos \theta$ និង $\sin 5\theta$ ជាអនុគមន៍នៃ $\sin \theta$ ។ (គ្រូឧត្តម 2007)

29. គេមានពហុធា $P(z) = 4z^3 + (4 - 8i)z^2 + (10 - 8i)z - 20i$ ។
 ១. បង្ហាញថាចំនួន $2i$ ជាឫសនៃពហុធា $P(z) = 0$ ។
 ២. រកត្រីដឺក្រេទីពីរ $Q(z)$ ដែល $P(z) = (z - 2i)Q(z)$ ។
 ៣. ចូរដាក់ពហុធា $P(z)$ ជាផលគុណកត្តាដឺក្រេទីមួយនៃ z ។ (គ្រូពន្លឺន 2017)

30. គេមានចំនួនកុំផ្លិច $z = \frac{i}{4 + 3i}$, $w = \frac{1 + i}{1 - i}$ និង $v = \frac{1}{\sqrt{3}} + \frac{i}{3}$ ។
 ១. សរសេរ z និង w ជា $a + bi$ ។

២. សរសេរចំនួនកុំផ្លិច z ជាទម្រង់ត្រីកោណមាត្រ ។ (គ្រូពន្លឿន 2018)

ដំណោះស្រាយ

1. គណនាផ្នែកពិត និងផ្នែកនិមិត្តនៃចំនួនកុំផ្លិច $z = \frac{1+i}{(1+i\sqrt{3})^4}$

$$\begin{aligned}
 \text{គេមាន } z &= \frac{1+i}{(1+i\sqrt{3})^4} \\
 &= \frac{1+i}{\left[(1+i\sqrt{3})^2\right]^2} \\
 &= \frac{1+i}{\left[1^2 + 2 \cdot 1 \cdot i\sqrt{3} + (i\sqrt{3})^2\right]^2} \\
 &= \frac{1+i}{(1+2i\sqrt{3}-3)^2} \\
 &= \frac{1+i}{(-2+2i\sqrt{3})^2} \\
 &= \frac{1+i}{[2(-1+i\sqrt{3})]^2} \\
 &= \frac{1+i}{4[(-1)^2 + 2 \cdot (-1) \cdot i\sqrt{3} + (i\sqrt{3})^2]} \\
 &= \frac{1+i}{4(1-2i\sqrt{3}-3)} \\
 &= \frac{1+i}{4(-2-2i\sqrt{3})} \\
 &= \frac{1+i}{-8(1+i\sqrt{3})} \\
 &= \frac{(1+i)(1-i\sqrt{3})}{-8(1+i\sqrt{3})(1-i\sqrt{3})} \\
 &= \frac{1-i\sqrt{3}+i-i^2\sqrt{3}}{-8(1^2-3i^2)} \\
 &= \frac{1-i\sqrt{3}+i+\sqrt{3}}{-8(1+3)} \\
 &= \frac{(1+\sqrt{3})+(1-\sqrt{3})i}{-32} \\
 &= \frac{1+\sqrt{3}}{-32} + \frac{1-\sqrt{3}}{-32}i
 \end{aligned}$$

ដូចនេះ: ផ្នែកពិតនៃ z ស្មើនឹង $\frac{1+\sqrt{3}}{-32}$
 ផ្នែកនិមិត្តនៃ z ស្មើនឹង $\frac{1-\sqrt{3}}{-32}i$

2. ១. ដោះស្រាយសមីការក្នុងសំណុំចំនួនកុំផ្លិច $x^2 - 2x + 5 = 0$

$$\Delta = b^2 - 4ac = (-2)^2 - 4 \cdot 1 \cdot 5 = 4 - 20 = 16i^2 = (4i)^2, \quad (i^2 = -1)$$

$$\Rightarrow x = \frac{-(-b) \pm \sqrt{\Delta}}{2a} = \frac{-(-2) \pm \sqrt{(4i)^2}}{2 \cdot 1} = \frac{2 \pm 4i}{2} = 1 \pm 2i$$

ដូចនេះ: $x = 1 \pm 2i$ ជាឫសនៃសមីការ $x^2 - 2x + 5 = 0$

២. កំណត់តម្លៃនៃ a និង b ដើម្បីឲ្យ $2 - i$ ជាឫសនៃសមីការ $ax^2 + bx - 20 = 0$

ដោយ $2 - i$ ជាឫសនៃសមីការ $ax^2 + bx - 20 = 0$

$$\text{គេបាន } a(2 - i)^2 + b(2 - i) - 20 = 0$$

$$a(4 - 4i + i^2) + 2b - bi - 20 = 0$$

$$3a - 4ai + 2b - bi - 20 = 0$$

$$(3a + 2b - 20) + (-4a - b)i = 0$$

ដើម្បីឲ្យចំនួនកុំផ្លិចខាងលើស្មើសូន្យ លុះត្រាតែ

$$\begin{cases} 3a + 2b - 20 = 0 & \text{ឬ} & \begin{cases} 3a + 2b = 20 & (1) \\ -4a - b = 0 & (2) \end{cases} \end{cases}$$

$$\text{តាម (2) } 4a + b = 0 \Rightarrow b = -4a$$

យក $b = -4a$ ជំនួសក្នុង (1)

$$\text{គេបាន } 3a + 2(-4a) = 20$$

$$3a - 8a = 20$$

$$-5a = 20$$

$$a = -4$$

$$\Rightarrow b = -4(-4) = 16$$

ដូចនេះ: $a = -4, b = 16$

៣. សរសេរ $z = \left(\frac{1+i}{1-i}\right)^3$ ជាទម្រង់ត្រីកោណមាត្រ

$$\text{ដោយ } 1 + i = \sqrt{2} \left(\frac{\sqrt{2}}{2} + \frac{\sqrt{2}}{2}i \right) = \sqrt{2} \left(\cos \frac{\pi}{4} + i \sin \frac{\pi}{4} \right)$$

$$1 - i = \sqrt{2} \left(\frac{\sqrt{2}}{2} - \frac{\sqrt{2}}{2}i \right) = \sqrt{2} \left(\cos \frac{\pi}{4} - i \sin \frac{\pi}{4} \right) = \sqrt{2} \left[\cos \left(-\frac{\pi}{4} \right) + i \sin \left(-\frac{\pi}{4} \right) \right]$$

$$\Rightarrow z = \left(\frac{1+i}{1-i} \right)^3$$

$$= \left(\frac{\sqrt{2} \left(\cos \frac{\pi}{4} + i \sin \frac{\pi}{4} \right)}{\sqrt{2} \left[\cos \left(-\frac{\pi}{4} \right) + i \sin \left(-\frac{\pi}{4} \right) \right]} \right)^3$$

$$= \left\{ \cos \left[\frac{\pi}{4} - \left(-\frac{\pi}{4} \right) \right] + i \sin \left[\frac{\pi}{4} - \left(-\frac{\pi}{4} \right) \right] \right\}^3$$

$$= \left[\cos \left(\frac{\pi}{4} + \frac{\pi}{4} \right) + i \sin \left(\frac{\pi}{4} + \frac{\pi}{4} \right) \right]^3$$

$$= \left(\cos \frac{\pi}{2} + i \sin \frac{\pi}{2} \right)^3$$

តាមរូបមន្តដឺម័រ $(\cos \theta + i \sin \theta)^n = \cos n\theta + i \sin n\theta$

$$\begin{aligned}\text{គេបាន } z &= \left(\cos \frac{\pi}{2} + i \sin \frac{\pi}{2} \right)^3 \\ &= \cos 3 \frac{\pi}{2} + i \sin 3 \frac{\pi}{2} \\ &= \cos \frac{3\pi}{2} + i \sin \frac{3\pi}{2}\end{aligned}$$

$$\text{ដូចនេះ: } \boxed{z = \cos \frac{3\pi}{2} + i \sin \frac{3\pi}{2}}$$

3. ១. កំណត់ចំនួនកុំផ្លិច z ដែល $z, \frac{1}{z}$ និង $1 - z$ មានមូលឌុលស្មើគ្នា

គេតាង $z = a + bi$

$$\text{នាំឲ្យ } \frac{1}{z} = \frac{1}{a + bi} = \frac{a - bi}{(a + bi)(a - bi)} = \frac{a - bi}{a^2 + b^2} = \frac{a}{a^2 + b^2} - \frac{b}{a^2 + b^2}i$$

$$\text{និង } 1 - z = 1 - (a + bi) = (1 - a) - bi$$

$$\text{គេបាន } |z| = \sqrt{a^2 + b^2}$$

$$\left| \frac{1}{z} \right| = \frac{1}{|z|} = \frac{1}{\sqrt{a^2 + b^2}}$$

$$|1 - z| = \sqrt{(1 - a)^2 + (-b)^2}$$

ដោយ $z, \frac{1}{z}$ និង $1 - z$ មានមូលឌុលដូចគ្នា គេបាន

$$\sqrt{a^2 + b^2} = \frac{1}{\sqrt{a^2 + b^2}} = \sqrt{(1 - a)^2 + (-b)^2}$$

$$\text{នាំឲ្យ } \begin{cases} \sqrt{a^2 + b^2} = \frac{1}{\sqrt{a^2 + b^2}} \\ \sqrt{a^2 + b^2} = \sqrt{(1 - a)^2 + (-b)^2} \end{cases}$$

$$\text{ឬ } \begin{cases} a^2 + b^2 = 1 & (1) \\ a^2 + b^2 = (1 - a)^2 + b^2 & (2) \end{cases}$$

$$\text{តាម (2) } a^2 + b^2 = (1 - a)^2 + b^2$$

$$\Rightarrow a^2 = (1 - a)^2$$

$$\Rightarrow a^2 = 1 - 2a + a^2$$

$$\Rightarrow 1 - 2a = 0$$

$$\Rightarrow a = \frac{1}{2}$$

$$\text{តាម (1) } \left(\frac{1}{2} \right)^2 + b^2 = 1$$

$$\Rightarrow b^2 = 1 - \frac{1}{4}$$

$$\Rightarrow b^2 = \frac{3}{4}$$

$$\Rightarrow b = \pm \frac{\sqrt{3}}{2}$$

$$\text{ដូចនេះ: } \boxed{z = \frac{1}{2} \pm \frac{\sqrt{3}}{2}i}$$

២. ដោះស្រាយសមីការ $|x| - x = 1 + 2i$

$$\text{គេតាង } x = a + bi \Rightarrow |x| = \sqrt{a^2 + b^2}$$

$$\text{គេបាន } \sqrt{a^2 + b^2} - (a + bi) = 1 + 2i$$

$$(\sqrt{a^2 + b^2} - a) + (-b)i = 1 + 2i$$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} \sqrt{a^2 + b^2} - a = 1 \\ -b = 2 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} \sqrt{a^2 + (-2)^2} - a = 1 \\ b = -2 \end{cases}$$

$$\sqrt{a^2 + (-2)^2} - a = 1$$

$$\sqrt{a^2 + 4} = a + 1$$

$$a^2 + 4 = (a + 1)^2$$

$$a^2 + 4 = a^2 + 2a + 1$$

$$2a = 4 - 1$$

$$a = \frac{3}{2}$$

ដូចនេះ: $x = \frac{3}{2} - 2i$

4. ១. បញ្ជាក់ថា $P(z) = z^2 + 2(2 + i)z + 3 + 4i$ ជាការ៉ែនពហុធានីក្រេទី១ ។

$$\text{បើ } P(z) = 0 \Leftrightarrow z^2 + 2(2 + i)z + 3 + 4i = 0$$

$$\Delta' = (2 + i)^2 - 1 \cdot (3 + 4i)$$

$$= 3 + 4i - 3 - 4i = 0$$

$$\text{នាំឲ្យសមីការមានឫសឌុប } z_0 = \frac{-(2 + i)}{1} = -(2 + i)$$

$$\text{គេបាន } P(z) = (z - z_0)(z - z_0)$$

$$= (z - z_0)^2$$

$$= (z + 2 + i)^2$$

ដូចនេះ: $P(z)$ ជាការ៉ែនពហុធានីក្រេទី១

២. បង្ហាញថា $z^3 = -2 + 2i$

$$\text{គេមានចំនួនកុំផ្លិច } z = 1 + i$$

$$\Rightarrow z^3 = (1 + i)^3$$

$$= 1 + 3i + 3i^2 + i^3$$

$$= 1 + 3i - 3 - i$$

$$= -2 + 2i$$

ដូចនេះ: $z^3 = -2 + 2i$

រកចំនួនពិត a និង b ចំពោះតម្លៃនៃ z នេះ

$$\text{គេមាន } \frac{a}{1+z} + \frac{b}{1+z^3} = 2i$$

ដោយ $z = 1+i$ និង $z^3 = -2+2i$

$$\text{គេបាន } \frac{a}{1+1+i} + \frac{b}{1-2+2i} = 2i$$

$$\frac{a}{2+i} + \frac{b}{-1+2i} = 2i$$

$$\frac{a(2-i)}{(2+i)(2-i)} + \frac{b(-1-2i)}{(-1+2i)(-1-2i)} = 2i$$

$$\frac{a(2-i)}{2^2-i^2} + \frac{b(-1-2i)}{(-1)^2-(2i)^2} = 2i$$

$$\frac{a(2-i)}{4+1} + \frac{b(-1-2i)}{1+4} = 2i$$

$$\frac{2a-ai-b-2bi}{5} = 2i$$

$$(2a-b) + (-a-2b)i = 10i$$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} 2a-b=0 & (1) \\ -a-2b=10 & (2) \end{cases}$$

តាម (1) $2a-b=0 \Rightarrow b=2a$ ជំនួសក្នុង(2)

$$\text{គេបាន } -a-2 \cdot 2a = 10$$

$$\Rightarrow -5a = 10$$

$$\Rightarrow a = -2$$

$$\Rightarrow b = 2(-2) = -4$$

$$\text{ដូចនេះ: } \boxed{a = -2, b = -4}$$

$$5. \text{ គណនាចំនួនកុំផ្លិច } z = \left(\frac{1+i}{\sqrt{2}}\right)^{2002} + \left(\frac{1+i}{1-i}\right)^{2001}$$

$$\begin{aligned} \text{គេមាន } z &= \left(\frac{1+i}{\sqrt{2}}\right)^{2002} + \left(\frac{1+i}{1-i}\right)^{2001} \\ &= \left[\left(\frac{1+i}{\sqrt{2}}\right)^2\right]^{1001} + \left[\frac{(1+i)(1+i)}{(1-i)(1+i)}\right]^{2001} \\ &= \left(\frac{1+2i+i^2}{2}\right)^{1001} + \left(\frac{1+2i+i^2}{1-i^2}\right)^{2001} \\ &= \left(\frac{1+2i-1}{2}\right)^{1001} + \left(\frac{1+2i-1}{1+1}\right)^{2001} \\ &= i^{1001} + i^{2001} \\ &= i \cdot (i^2)^{500} + i \cdot (i^2)^{1000} \\ &= i + i \\ &= 2i \end{aligned}$$

$$\text{ដូចនេះ: } \boxed{z = 2i}$$

$$6. \quad 9. \text{ គណនា } Z^5$$

$$\text{យើងមាន } Z = \cos \frac{2\pi}{5} + i \sin \frac{2\pi}{5}$$

$$\Leftrightarrow Z^5 = \left(\cos \frac{2\pi}{5} + i \sin \frac{2\pi}{5} \right)^5 = \cos 5 \cdot \frac{2\pi}{5} + i \sin 5 \cdot \frac{2\pi}{5} = \cos 2\pi + i \sin 2\pi = 1$$

$$\text{ដូចនេះ: } \boxed{Z^5 = 1}$$

$$\text{រួចទាញកេតម្លៃនៃ } 1 + Z + Z^2 + Z^3 + Z^4$$

$$\text{យើងមាន } Z^5 = 1 \Rightarrow Z^5 - 1 = 0$$

$$\text{ដោយ } Z^5 - 1 = (Z - 1)(Z^4 + Z^3 + Z^2 + Z + 1)$$

$$\text{នាំឱ្យ } (Z - 1)(Z^4 + Z^3 + Z^2 + Z + 1) = 0$$

$$\text{ដោយ } Z - 1 = \cos \frac{2\pi}{5} + i \sin \frac{2\pi}{5} - 1 \neq 0$$

$$\Rightarrow 1 + Z + Z^2 + Z^3 + Z^4 = 0$$

$$\text{ដូចនេះ: } \boxed{1 + Z + Z^2 + Z^3 + Z^4 = 0}$$

២. សរសេរ $(1 + Z)^4$ ជាទម្រង់ត្រីកោណមាត្រ

$$\text{ដោយ } 1 + Z = 1 + \cos \frac{2\pi}{5} + i \sin \frac{2\pi}{5} = 2 \cos^2 \frac{\pi}{5} + i 2 \sin \frac{\pi}{5} \cos \frac{\pi}{5} = 2 \cos \frac{\pi}{5} \left(\cos \frac{\pi}{5} + i \sin \frac{\pi}{5} \right)$$

$$\text{នាំឱ្យ } (1 + Z)^4 = \left[2 \cos \frac{\pi}{5} \left(\cos \frac{\pi}{5} + i \sin \frac{\pi}{5} \right) \right]^4 = 16 \cos^4 \frac{\pi}{5} \left(\cos \frac{4\pi}{5} + i \sin \frac{4\pi}{5} \right)$$

ដូចនេះ: ទម្រង់ត្រីកោណមាត្រនៃ $(1 + Z)^4$ គឺ

$$\boxed{16 \cos^4 \frac{\pi}{5} \left(\cos \frac{4\pi}{5} + i \sin \frac{4\pi}{5} \right)}$$

7. ១. សរសេរ z ជាទម្រង់ពីជគណិត

$$\text{ដោយ } \cos \frac{\pi}{6} - i \sin \frac{\pi}{6} = \frac{\sqrt{3}}{2} - i \frac{1}{2}$$

$$\text{នាំឱ្យ } z = (\sqrt{2} - i\sqrt{2}) \left(\frac{\sqrt{3}}{2} - i \frac{1}{2} \right) = \frac{\sqrt{6}}{2} - \frac{\sqrt{2}}{2}i - \frac{\sqrt{6}}{2}i + \frac{\sqrt{2}}{2}i^2 = \frac{\sqrt{6} - \sqrt{2}}{2} - \frac{\sqrt{6} + \sqrt{2}}{2}i$$

$$\text{ដូចនេះ: } \boxed{z = \frac{\sqrt{6} - \sqrt{2}}{2} - \frac{\sqrt{6} + \sqrt{2}}{2}i}$$

សរសេរ z^2 ជាទម្រង់ត្រីកោណមាត្រ

$$\text{គេមាន } z = (\sqrt{2} - i\sqrt{2}) \left(\cos \frac{\pi}{6} - i \sin \frac{\pi}{6} \right)$$

$$\begin{aligned}\text{ដោយ } \sqrt{2} - i\sqrt{2} &= 2 \left(\frac{\sqrt{2}}{2} - i \frac{\sqrt{2}}{2} \right) = 2 \left(\cos \frac{\pi}{4} - i \sin \frac{\pi}{4} \right) = 2 \left[\cos \left(-\frac{\pi}{4} \right) + i \sin \left(-\frac{\pi}{4} \right) \right] \\ \cos \frac{\pi}{6} - i \sin \frac{\pi}{6} &= \cos \left(-\frac{\pi}{6} \right) + i \sin \left(-\frac{\pi}{6} \right)\end{aligned}$$

$$\begin{aligned}\text{នោះ } z &= 2 \left[\cos \left(-\frac{\pi}{4} \right) + i \sin \left(-\frac{\pi}{4} \right) \right] \left[\cos \left(-\frac{\pi}{6} \right) + i \sin \left(-\frac{\pi}{6} \right) \right] \\ &= 2 \left[\cos \left(-\frac{\pi}{4} - \frac{\pi}{6} \right) + i \sin \left(-\frac{\pi}{4} - \frac{\pi}{6} \right) \right] \\ &= 2 \left[\cos \left(-\frac{5\pi}{12} \right) + i \sin \left(-\frac{5\pi}{12} \right) \right]\end{aligned}$$

$$\begin{aligned}\text{នាំឲ្យ } z^2 &= \left\{ 2 \left[\cos \left(-\frac{5\pi}{12} \right) + i \sin \left(-\frac{5\pi}{12} \right) \right] \right\}^2 \\ &= 2^2 \left[\cos 2 \left(-\frac{5\pi}{12} \right) + i \sin 2 \left(-\frac{5\pi}{12} \right) \right] \\ &= 4 \left[\cos \left(-\frac{5\pi}{6} \right) + i \sin \left(-\frac{5\pi}{6} \right) \right]\end{aligned}$$

$$\text{ដូចនេះ: } \boxed{z^2 = 4 \left[\cos \left(-\frac{5\pi}{6} \right) + i \sin \left(-\frac{5\pi}{6} \right) \right]}$$

$$\text{២. គណនា } \cos \frac{5\pi}{12} \text{ និង } \sin \frac{5\pi}{12}$$

$$\text{យើងមាន } z = \frac{\sqrt{6} - \sqrt{2}}{2} - \frac{\sqrt{6} + \sqrt{2}}{2} i$$

$$\text{និង } z = 2 \left[\cos \left(-\frac{5\pi}{12} \right) + i \sin \left(-\frac{5\pi}{12} \right) \right]$$

$$\Leftrightarrow 2 \left[\cos \left(-\frac{5\pi}{12} \right) + i \sin \left(-\frac{5\pi}{12} \right) \right] = \frac{\sqrt{6} - \sqrt{2}}{2} - \frac{\sqrt{6} + \sqrt{2}}{2} i$$

$$2 \cos \frac{5\pi}{12} - 2i \sin \frac{5\pi}{12} = \frac{\sqrt{6} - \sqrt{2}}{2} - \frac{\sqrt{6} + \sqrt{2}}{2} i$$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} 2 \cos \frac{5\pi}{12} = \frac{\sqrt{6} - \sqrt{2}}{2} \Rightarrow \cos \frac{5\pi}{12} = \frac{\sqrt{6} - \sqrt{2}}{4} \\ 2 \sin \frac{5\pi}{12} = \frac{\sqrt{6} + \sqrt{2}}{2} \Rightarrow \sin \frac{5\pi}{12} = \frac{\sqrt{6} + \sqrt{2}}{4} \end{cases}$$

$$\text{ដូចនេះ: } \boxed{\cos \frac{5\pi}{12} = \frac{\sqrt{6} - \sqrt{2}}{4}, \sin \frac{5\pi}{12} = \frac{\sqrt{6} + \sqrt{2}}{4}}$$

8. ១. សរសេរចំនួនកុំផ្លិច Z ជាទម្រង់ត្រីកោណមាត្រ

$$\text{គេមាន } Z = \frac{\sqrt{3}}{2} + \frac{1}{2} i = \cos \frac{\pi}{6} + i \sin \frac{\pi}{6}$$

$$\text{ដូចនេះ: } \boxed{Z = \cos \frac{\pi}{6} + i \sin \frac{\pi}{6}}$$

២. គណនា Z^2

$$Z^2 = \left(\frac{\sqrt{3}}{2} + \frac{1}{2}i \right)^2 = \frac{3}{4} + 2 \cdot \frac{\sqrt{3}}{2} \cdot \frac{1}{2}i + \frac{1}{4}i^2 = \frac{3}{4} + \frac{\sqrt{3}}{2}i - \frac{1}{4} = \frac{1}{2} + \frac{\sqrt{3}}{2}i$$

ដូចនេះ: $Z^2 = \frac{1}{2} + \frac{\sqrt{3}}{2}i$

សរសេរ Z^2 ជាទម្រង់ត្រីកោណមាត្រ

យើងមាន $Z^2 = \frac{1}{2} + \frac{\sqrt{3}}{2}i = \cos \frac{\pi}{3} + i \sin \frac{\pi}{3}$

ដូចនេះ: $Z^2 = \cos \frac{\pi}{3} + i \sin \frac{\pi}{3}$

9. ដោះស្រាយសមីការខាងក្រោមក្នុងសំណុំនៃចំនួនកុំផ្លិច៖

១. $-3x^2 + 2x - 1 = 0$

$$\Delta' = 1^2 - (-3) \cdot (-1) = -2 = 2i^2$$

$$\Rightarrow x = \frac{-1 \pm \sqrt{2i^2}}{-3} = \frac{1 \pm \sqrt{2}i}{3}$$

ដូចនេះ: $x = \frac{1}{3} + \frac{\sqrt{2}}{3}i, x = \frac{1}{3} - \frac{\sqrt{2}}{3}i$ ជាឫសសមីការ

២. $x^4 - 2x^2 - 15 = 0$

តាង $x^2 = t$

គេបាន $t^2 - 2t - 15 = 0$

$$\Delta' = (-1)^2 - 1 \cdot (-15) = 16$$

$$\Rightarrow t = \frac{-(-1) \pm \sqrt{16}}{1} = \begin{cases} 5 \\ -3 \end{cases}$$

ចំពោះ $t = 5 \Leftrightarrow x^2 = 5 \Rightarrow x = \pm\sqrt{5}$

ចំពោះ $t = -3 \Leftrightarrow x^2 = -3 = 3i^2 \Rightarrow x = \pm\sqrt{3}i$

ដូចនេះ: $x = \pm\sqrt{5}, x = \pm\sqrt{3}i$ ជាឫសសមីការ

10. ១. រកឫសកុំផ្លិច z_1 និង z_2 នៃសមីការ $z^2 - 6z + 12 = 0$ ដោយដឹងថាឫស z_1 មានផ្នែកនិមិត្តវិជ្ជមាន

$$\Delta' = (-3)^2 - 1 \cdot (12) = 9 - 12 = -3 = 3i^2$$

$$\Rightarrow z = \frac{-(-3) \pm \sqrt{3i^2}}{1} \Rightarrow \begin{cases} z_1 = 3 + \sqrt{3}i \\ z_2 = 3 - \sqrt{3}i \end{cases}$$

ដូចនេះ: $z_1 = 3 + \sqrt{3}i, z_2 = 3 - \sqrt{3}i$

២. សរសេរប្រស z_1 និង z_2 ជាទម្រង់ត្រីកោណមាត្រ

$$z_1 = 3 + \sqrt{3}i$$

$$r_1 = \sqrt{3^2 + (\sqrt{3})^2} = \sqrt{9 + 3} = \sqrt{12} = 2\sqrt{3}$$

$$\Rightarrow z_1 = 2\sqrt{3} \left(\frac{\sqrt{3}}{2} + \frac{1}{2}i \right) = 2\sqrt{3} \left(\cos \frac{\pi}{6} + i \sin \frac{\pi}{6} \right)$$

$$z_2 = 3 - \sqrt{3}i$$

$$r_2 = \sqrt{3^2 + (-\sqrt{3})^2} = \sqrt{9 + 3} = \sqrt{12} = 2\sqrt{3}$$

$$\Rightarrow z_2 = 2\sqrt{3} \left(\frac{\sqrt{3}}{2} - \frac{1}{2}i \right) = 2\sqrt{3} \left(\cos \frac{\pi}{6} - i \sin \frac{\pi}{6} \right) = 2\sqrt{3} \left[\cos \left(-\frac{\pi}{6} \right) + i \sin \left(-\frac{\pi}{6} \right) \right]$$

ដូចនេះ:

$$\boxed{\begin{aligned} z_1 &= 2\sqrt{3} \left(\cos \frac{\pi}{6} + i \sin \frac{\pi}{6} \right) \\ z_2 &= 2\sqrt{3} \left[\cos \left(-\frac{\pi}{6} \right) + i \sin \left(-\frac{\pi}{6} \right) \right] \end{aligned}}$$

11. ១. ដោះស្រាយសមីការ $-9Z^2 + 18\sqrt{2}Z - 36 = 0$

$$\text{សមីការ } -9Z^2 + 18\sqrt{2}Z - 36 = 0$$

$$\Leftrightarrow Z^2 - 2\sqrt{2}Z + 4 = 0$$

$$\Delta' = (-\sqrt{2})^2 - 1 \cdot 4 = 2 - 4 = -2 = 2i^2$$

$$\Rightarrow Z = \frac{-(-\sqrt{2}) \pm \sqrt{2i^2}}{1} \left| \begin{aligned} Z_1 &= \sqrt{2} + \sqrt{2}i \\ Z_2 &= \sqrt{2} - \sqrt{2}i \end{aligned} \right.$$

ដូចនេះ:

$$\boxed{Z_1 = \sqrt{2} + \sqrt{2}i, Z_2 = \sqrt{2} - \sqrt{2}i}$$

២. រកម៉ូឌុល និងអាកុយម៉ង់នៃចំនួនកុំផ្លិច $\left(\frac{Z_1}{Z_2} \right)^2$

$$\frac{Z_1}{Z_2} = \frac{\sqrt{2} + \sqrt{2}i}{\sqrt{2} - \sqrt{2}i} = \frac{1+i}{1-i} = \frac{(1+i)(1+i)}{(1-i)(1+i)} = \frac{1^2 + 2 \cdot 1 \cdot i + i^2}{1^2 - i^2} = \frac{2i}{2} = i$$

$$\Rightarrow \left(\frac{Z_1}{Z_2} \right)^2 = i^2 = -1 + 0i = \cos \pi + i \sin \pi$$

ដូចនេះ:

$$\boxed{\left(\frac{Z_1}{Z_2} \right)^2 \text{ មានម៉ូឌុលស្មើ 1 និងអាកុយម៉ង់ស្មើ } \pi}$$

12. ១. ដោះស្រាយសមីការក្នុងសំណុំចំនួនកុំផ្លិច $x^2 - 2x + 5 = 0$

$$\Delta' = (-1)^2 - 1 \cdot 5 = -4 = 4i^2$$

$$\Rightarrow x = \frac{-(-1) \pm \sqrt{4i^2}}{1} = 1 \pm 2i$$

ដូចនេះ:

$$\boxed{x = 1 \pm 2i}$$

២. គណនាឫសការេនៃចំនួនកុំផ្លិច $8 - 6i$

គេតាង z ជាឫសការេនៃចំនួន $8 - 6i$

$$\text{គេបាន } z^2 = 8 - 6i$$

$$\begin{aligned}\text{នាំឲ្យ } z &= \pm\sqrt{8 - 6i} \\ &= \pm\sqrt{9 - 6i - 1} \\ &= \pm\sqrt{3^2 - 2 \cdot 3 \cdot i + i^2} \\ &= \pm\sqrt{(3 - i)^2} \\ &= \pm(3 - i)\end{aligned}$$

ដូចនេះ: ឫសការេនៃ $8 - 6i$ ស្មើនឹង $3 - i$ និង $-3 + i$

13. ១. សរសេរចំនួនកុំផ្លិចជាទម្រង់ត្រីកោណមាត្រ $1 + i\sqrt{3}$

$$\text{តាង } z = 1 + i\sqrt{3} = 2\left(\frac{1}{2} + i\frac{\sqrt{3}}{2}\right) = 2\left(\cos\frac{\pi}{3} + i\sin\frac{\pi}{3}\right)$$

ដូចនេះ: $1 + i\sqrt{3} = 2\left(\cos\frac{\pi}{3} + i\sin\frac{\pi}{3}\right)$

២. ដោះស្រាយសមីការ $|z| - z = 1 + 2i$, (z ជាចំនួនកុំផ្លិច)

$$\text{គេតាង } z = a + bi \Rightarrow |z| = \sqrt{a^2 + b^2}$$

$$\text{គេបាន } \sqrt{a^2 + b^2} - (a + bi) = 1 + 2i$$

$$\begin{aligned}(\sqrt{a^2 + b^2} - a) + (-b)i &= 1 + 2i \\ \Leftrightarrow \begin{cases} \sqrt{a^2 + b^2} - a = 1 \\ -b = 2 \end{cases} &\Rightarrow \begin{cases} \sqrt{a^2 + (-2)^2} - a = 1 \\ b = -2 \end{cases}\end{aligned}$$

$$\sqrt{a^2 + (-2)^2} - a = 1$$

$$\sqrt{a^2 + 4} = a + 1$$

$$a^2 + 4 = (a + 1)^2$$

$$a^2 + 4 = a^2 + 2a + 1$$

$$2a = 4 - 1$$

$$a = \frac{3}{2}$$

ដូចនេះ: $z = \frac{3}{2} - 2i$

14. ១. រកចំនួនពិត x និង y

$$\text{គេមាន } (x + y) + (2x - y)i = 2 - 5i$$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} x + y = 2 & (1) \\ 2x - y = -5 & (2) \end{cases}$$

យក (1) + (2) គេបាន

$$3x = -3 \Rightarrow x = -1$$

យក $x = -1$ ជំនួសក្នុង (1)

$$\text{គេបាន } -1 + y = 2 \Rightarrow y = 3$$

ដូចនេះ: $x = -1, y = 3$

២. សរសេរ $(1 + i\sqrt{3})^{10}$ ជា $a + bi$

$$\begin{aligned} (1 + i\sqrt{3})^{10} &= \left[2 \left(\frac{1}{2} + i \frac{\sqrt{3}}{2} \right) \right]^{10} \\ &= \left[2 \left(\cos \frac{\pi}{3} + i \sin \frac{\pi}{3} \right) \right]^{10} \\ &= 2^{10} \left(\cos \frac{10\pi}{3} + i \sin \frac{10\pi}{3} \right) \\ &= 1024 \left[\cos \left(2\pi + \frac{4\pi}{3} \right) + i \sin \left(2\pi + \frac{4\pi}{3} \right) \right] \\ &= 1024 \left(\cos \frac{4\pi}{3} + i \sin \frac{4\pi}{3} \right) \\ &= 1024 \left[\cos \left(\pi + \frac{\pi}{3} \right) + i \sin \left(\pi + \frac{\pi}{3} \right) \right] \\ &= 1024 \left(-\cos \frac{\pi}{3} - i \sin \frac{\pi}{3} \right) \\ &= 1024 \left(-\frac{1}{2} - i \frac{\sqrt{3}}{2} \right) \\ &= -512 - 512\sqrt{3}i \end{aligned}$$

ដូចនេះ: $(1 + i\sqrt{3})^{10} = -512 - 512\sqrt{3}i$

15. ១. សរសេរចំនួនកុំផ្លិចជាទម្រង់ត្រីកោណមាត្រ $-2 - 2i$

$$\begin{aligned} -2 - 2i &= 2\sqrt{2} \left(-\frac{\sqrt{2}}{2} - \frac{\sqrt{2}}{2}i \right) \\ &= 2\sqrt{2} \left(-\cos \frac{\pi}{4} - i \sin \frac{\pi}{4} \right) \\ &= 2\sqrt{2} \left[\cos \left(\pi + \frac{\pi}{4} \right) + i \sin \left(\pi + \frac{\pi}{4} \right) \right] \\ &= 2\sqrt{2} \left(\cos \frac{5\pi}{4} + i \sin \frac{5\pi}{4} \right) \end{aligned}$$

ដូចនេះ: $-2 - 2i = 2\sqrt{2} \left(\cos \frac{5\pi}{4} + i \sin \frac{5\pi}{4} \right)$

២. ដោះស្រាយសមីការក្នុងសំណុំចំនួនកុំផ្លិច $(2 + i)x^2 - (5 - i)x + 2 - 2i = 0$

$$\begin{aligned} \Delta &= [-(5 - i)]^2 - 4(2 + i)(2 - 2i) \\ &= 25 - 10i + i^2 - 4(4 - 4i + 2i - 2i^2) \\ &= 24 - 10i - 4(6 - 2i) \end{aligned}$$

$$= 24 - 10i - 24 + 8i$$

$$= -2i$$

$$\text{ដោយ } -2i = 1 - 2i - 1 = 1^2 - 2 \cdot 1 \cdot i + i^2 = (1 - i)^2$$

$$\text{នាំឱ្យ } x = \frac{-[-(5 - i)] \pm \sqrt{(1 - i)^2}}{2(2 + i)}$$

$$\Rightarrow \begin{cases} x_1 = \frac{5 - i + 1 - i}{2(2 + i)} = \frac{6 - 2i}{2(2 + i)} = \frac{3 - i}{2 + i} = 1 - i \\ x_2 = \frac{5 - i - 1 + i}{2(2 + i)} = \frac{4}{2(2 + i)} = \frac{2}{2 + i} = \frac{4}{5} - \frac{2}{5}i \end{cases}$$

$$\text{ដូចនេះ: } \boxed{x_1 = 1 - i, x_2 = \frac{4}{5} - \frac{2}{5}i}$$

$$16. \quad 9. \text{ កំណត់ចំនួនពិត } x \text{ និង } y \text{ ដើម្បីឱ្យ } 2xi - y = \frac{(3 - 2i)(1 + i)}{i(1 + 2i)} \quad \text{។}$$

$$\begin{aligned} 2xi - y &= \frac{(3 - 2i)(1 + i)}{i(1 + 2i)} \\ &= \frac{3 + 3i - 2i - 2i^2}{i + 2i^2} \\ &= \frac{5 + i}{-2 + i} \\ &= \frac{(5 + i)(-2 - i)}{(-2 + i)(-2 - i)} \\ &= \frac{-10 - 5i - 2i - i^2}{(-2)^2 - i^2} \\ &= \frac{-7i - 9}{4 + 1} \\ &= -\frac{7}{5}i - \frac{9}{5} \\ \Leftrightarrow \begin{cases} 2x = -\frac{7}{5} \\ y = \frac{9}{5} \end{cases} &\Rightarrow \begin{cases} x = -\frac{7}{10} \\ y = \frac{9}{5} \end{cases} \end{aligned}$$

$$\text{ដូចនេះ: } \boxed{x = -\frac{7}{10}, y = \frac{9}{5}}$$

២. សរសេរ $(1 + z)^4$ ជាទម្រង់ត្រីកោណមាត្រ

$$\text{គេមាន } z = \cos \frac{2\pi}{9} + i \sin \frac{2\pi}{9}$$

$$\begin{aligned} \text{នាំឱ្យ } (1 + z)^4 &= \left(1 + \cos \frac{2\pi}{9} + i \sin \frac{2\pi}{9}\right)^4 \\ &= \left(2 \cos^2 \frac{\pi}{9} + 2i \cos \frac{\pi}{9} \sin \frac{\pi}{9}\right)^4 \\ &= \left[2 \cos \frac{\pi}{9} \left(\cos \frac{\pi}{9} + i \sin \frac{\pi}{9}\right)\right]^4 \end{aligned}$$

$$= 16 \cos^4 \frac{\pi}{9} \left(\cos \frac{4\pi}{9} + i \sin \frac{4\pi}{9} \right)$$

ដូចនេះ: $(1+z)^4 = 16 \cos^4 \frac{\pi}{9} \left(\cos \frac{4\pi}{9} + i \sin \frac{4\pi}{9} \right)$

17. ដោះស្រាយសមីការ $z^2 - (5-i)z + 8-i = 0$

$$\Delta = [-(5-i)]^2 - 4 \cdot 1 \cdot (8-i) = 25 - 10i + i^2 - 32 + 4i = -8 - 6i$$

$$\text{ដោយ } -8 - 6i = 1 - 6i - 9 = 1^2 - 2 \cdot 1 \cdot 3i + (3i)^2 = (1 - 3i)^2$$

$$\Rightarrow z = \frac{-[-(5-i) \pm \sqrt{(1-3i)^2}]}{2}$$

$$\Rightarrow \begin{cases} z_1 = \frac{5-i+1-3i}{2} = 3-2i \\ z_2 = \frac{5-i-1+3i}{2} = 2+i \end{cases}$$

ដូចនេះ: $z_1 = 3 - 2i, z_2 = 2 + i$ ជាឫសសមីការ

18. ១. បង្ហាញថា $\sin^2 \alpha - 2(1 + \cos \alpha) = -4 \cos^4 \frac{\alpha}{2}$

$$\begin{aligned} \text{តើមាន } \sin^2 \alpha - 2(1 + \cos \alpha) &= \left(2 \cos \frac{\alpha}{2} \sin \frac{\alpha}{2} \right)^2 - 2 \cdot 2 \cos^2 \frac{\alpha}{2} \\ &= 4 \cos^2 \frac{\alpha}{2} \left(\sin^2 \frac{\alpha}{2} - 1 \right) \\ &= -4 \cos^2 \frac{\alpha}{2} \left(1 - \sin^2 \frac{\alpha}{2} \right) \\ &= -4 \cos^2 \frac{\alpha}{2} \cos^2 \frac{\alpha}{2} \\ &= -4 \cos^4 \frac{\alpha}{2} \end{aligned}$$

ដូចនេះ: $\sin^2 \alpha - 2(1 + \cos \alpha) = -4 \cos^4 \frac{\alpha}{2}$

២. ដោះស្រាយសមីការ $Z^2 - 2Z \sin \alpha + 2(1 + \cos \alpha) = 0$

$$\Delta' = \sin^2 \alpha - 2(1 + \cos \alpha) = -4 \cos^4 \frac{\alpha}{2} = \left(2i \cos^2 \frac{\alpha}{2} \right)^2$$

$$Z = \frac{-(-\sin \alpha) \pm \sqrt{\left(2i \cos^2 \frac{\alpha}{2} \right)^2}}{1} = \sin \alpha \pm 2i \cos^2 \frac{\alpha}{2}$$

ដូចនេះ: $Z = \sin \alpha \pm 2i \cos^2 \frac{\alpha}{2}$

19. ១. ដោះស្រាយសមីការក្នុងសំណុំចំនួនកុំផ្លិច $(2+i)x^2 - (5-i)x + 2-2i$

$$\begin{aligned}\Delta &= [-(5-i)]^2 - 4(2+i)(2-2i) \\ &= 25 - 10i + i^2 - 4(4 - 4i + 2i - 2i^2) \\ &= 24 - 10i - 4(6 - 2i) \\ &= 24 - 10i - 24 + 8i \\ &= -2i\end{aligned}$$

$$\text{ដោយ } -2i = 1 - 2i - 1 = 1^2 - 2 \cdot 1 \cdot i + i^2 = (1-i)^2$$

$$\begin{aligned}\text{នាំឲ្យ } x &= \frac{-[-(5-i)] \pm \sqrt{(1-i)^2}}{2(2+i)} \\ \Rightarrow \begin{cases} x_1 = \frac{5-i+1-i}{2(2+i)} = \frac{6-2i}{2(2+i)} = \frac{3-i}{2+i} = 1-i \\ x_2 = \frac{5-i-1+i}{2(2+i)} = \frac{4}{2(2+i)} = \frac{2}{2+i} = \frac{4}{5} - \frac{2}{5}i \end{cases}\end{aligned}$$

$$\text{ដូចនេះ: } \boxed{x_1 = 1-i, x_2 = \frac{4}{5} - \frac{2}{5}i}$$

២. កំណត់ចំនួនកុំផ្លិច z ដែល $z, \frac{1}{z}$ និង $1-z$ មានម៉ូឌុលស្មើគ្នា

$$\text{គេតាង } z = a + bi$$

$$\text{នាំឲ្យ } \frac{1}{z} = \frac{1}{a+bi} = \frac{a-bi}{(a+bi)(a-bi)} = \frac{a-bi}{a^2+b^2} = \frac{a}{a^2+b^2} - \frac{b}{a^2+b^2}i$$

$$\text{និង } 1-z = 1-(a+bi) = (1-a) - bi$$

$$\text{គេបាន } |z| = \sqrt{a^2+b^2}$$

$$\left| \frac{1}{z} \right| = \frac{1}{|z|} = \frac{1}{\sqrt{a^2+b^2}}$$

$$|1-z| = \sqrt{(1-a)^2 + (-b)^2}$$

$$\text{ដោយ } z, \frac{1}{z} \text{ និង } 1-z \text{ មានម៉ូឌុលដូចគ្នា គេបាន}$$

$$\sqrt{a^2+b^2} = \frac{1}{\sqrt{a^2+b^2}} = \sqrt{(1-a)^2 + (-b)^2}$$

$$\text{នាំឲ្យ } \begin{cases} \sqrt{a^2+b^2} = \frac{1}{\sqrt{a^2+b^2}} \\ \sqrt{a^2+b^2} = \sqrt{(1-a)^2 + (-b)^2} \end{cases} \quad \text{ឬ} \quad \begin{cases} a^2+b^2 = 1 & (1) \\ a^2+b^2 = (1-a)^2 + b^2 & (2) \end{cases}$$

$$\text{តាម (2) } a^2+b^2 = (1-a)^2 + b^2$$

$$\Rightarrow a^2 = (1-a)^2$$

$$\Rightarrow a^2 = 1 - 2a + a^2$$

$$\Rightarrow 1 - 2a = 0$$

$$\Rightarrow a = \frac{1}{2}$$

$$\text{តាម (1) } \left(\frac{1}{2}\right)^2 + b^2 = 1$$

$$\Rightarrow b^2 = 1 - \frac{1}{4}$$

$$\Rightarrow b^2 = \frac{3}{4}$$

$$\Rightarrow b = \pm \frac{\sqrt{3}}{2}$$

ដូចនេះ:
$$z = \frac{1}{2} \pm \frac{\sqrt{3}}{2}i$$

20. ១. គណនាកន្សោម $A = 1 + z_1 + z_1^2$

$$A = 1 + z_1 + z_1^2$$

$$= 1 - \frac{1}{2} + i \frac{\sqrt{3}}{2} + \left(-\frac{1}{2} + i \frac{\sqrt{3}}{2} \right)^2$$

$$= \frac{1}{2} + i \frac{\sqrt{3}}{2} + \left(\frac{1}{4} - 2 \cdot \frac{1}{2} \cdot i \frac{\sqrt{3}}{2} + \frac{3}{4} i^2 \right)$$

$$= \frac{1}{2} + i \frac{\sqrt{3}}{2} - \frac{1}{2} - i \frac{\sqrt{3}}{2} = 0$$

ដូចនេះ:
$$A = 0$$

២. សរសេរ z_1, z_2 ជាទម្រង់ត្រីកោណមាត្រ

$$z_1 = -\frac{1}{2} + i \frac{\sqrt{3}}{2} = -\cos \frac{\pi}{3} + i \sin \frac{\pi}{3}$$

$$= \cos \left(\pi - \frac{\pi}{3} \right) + i \sin \left(\pi - \frac{\pi}{3} \right)$$

$$= \cos \frac{2\pi}{3} + i \sin \frac{2\pi}{3}$$

$$z_2 = -\frac{1}{2} - i \frac{\sqrt{3}}{2} = -\cos \frac{\pi}{3} - i \sin \frac{\pi}{3}$$

$$= \cos \left(\pi + \frac{\pi}{3} \right) + i \sin \left(\pi + \frac{\pi}{3} \right)$$

$$= \cos \frac{4\pi}{3} + i \sin \frac{4\pi}{3}$$

ដូចនេះ:
$$\begin{cases} z_1 = \cos \frac{2\pi}{3} + i \sin \frac{2\pi}{3} \\ z_2 = \cos \frac{4\pi}{3} + i \sin \frac{4\pi}{3} \end{cases}$$

គណនា $z_1^{2010} + z_2^{2010}$

$$\begin{aligned} z_1^{2010} + z_2^{2010} &= \left(\cos \frac{2\pi}{3} + i \sin \frac{2\pi}{3} \right)^{2010} + \left(\cos \frac{4\pi}{3} + i \sin \frac{4\pi}{3} \right)^{2010} \\ &= \left(\cos 2010 \frac{2\pi}{3} + i \sin 2010 \frac{2\pi}{3} \right) + \left(\cos 2010 \frac{4\pi}{3} + i \sin 2010 \frac{4\pi}{3} \right) \\ &= (\cos 1740\pi + i \sin 1740\pi) + (\cos 3480\pi + i \sin 3480\pi) \end{aligned}$$

$$= 1 + 1 = 2$$

ដូចនេះ:
$$z_1^{2010} + z_2^{2010} = 2$$

21. ១. សរសេរ z ជាទម្រង់ត្រីកោណមាត្រ

$$z = 2\sqrt{2} + 4\frac{\sqrt{2}}{2}i \text{ ឬ } z = 2\sqrt{2} + 2\sqrt{2}i$$

$$r = \sqrt{(2\sqrt{2})^2 + (2\sqrt{2})^2} = \sqrt{8+8} = 4$$

$$\Rightarrow z = 4\left(\frac{\sqrt{2}}{2} + \frac{\sqrt{2}}{2}i\right) = 4\left(\cos\frac{\pi}{4} + i\sin\frac{\pi}{4}\right)$$

ដូចនេះ:
$$z = 4\left(\cos\frac{\pi}{4} + i\sin\frac{\pi}{4}\right)$$

២. សរសេរ z^4 ជាទម្រង់ $a + ib$

$$\begin{aligned} z^4 &= \left[4\left(\cos\frac{\pi}{4} + i\sin\frac{\pi}{4}\right)\right]^4 \\ &= 4^4\left(\cos 4\frac{\pi}{4} + i\sin 4\frac{\pi}{4}\right) \\ &= 256(\cos\pi + i\sin\pi) \\ &= 256(-1 + 0i) \\ &= -256 + 0i \end{aligned}$$

ដូចនេះ:
$$z^4 = -256 + 0i$$

៣. រកតម្លៃ x និង y បើ $w = -z^4$

$$\begin{aligned} w &= -z^4 \\ \Leftrightarrow x(x-i) + y(y+i) &= -(-256) \\ x^2 - xi + y^2 + yi &= 256 \\ x^2 + y^2 + (y-x)i &= 256 \\ \Leftrightarrow \begin{cases} x^2 + y^2 = 256 & (1) \\ y-x=0 & \text{ឬ } y=x \end{cases} \end{aligned}$$

តាម (1) $x^2 + x^2 = 256$

$$\begin{aligned} 2x^2 &= 256 \\ x^2 &= 128 \\ \Rightarrow x &= \pm\sqrt{128} = \pm 8\sqrt{2} \end{aligned}$$

ដូចនេះ:
$$x = y = \pm 8\sqrt{2}$$

22. ១. សរសេរ z_1 និង z_2 ជាទម្រង់ត្រីកោណមាត្រ

$$\text{គេមាន } z_1 = \frac{\sqrt{3}}{2} - \frac{i}{2} = \cos \frac{\pi}{6} - i \sin \frac{\pi}{6} = \cos \left(-\frac{\pi}{6}\right) + i \sin \left(-\frac{\pi}{6}\right)$$

$$\text{និង } z_2 = \frac{\sqrt{3}}{2} + \frac{i}{2} = \cos \frac{\pi}{6} + i \sin \frac{\pi}{6}$$

$$\text{ដូចនេះ: } \boxed{\begin{array}{l} z_1 = \cos \left(-\frac{\pi}{6}\right) + i \sin \left(-\frac{\pi}{6}\right) \\ z_2 = \cos \frac{\pi}{6} + i \sin \frac{\pi}{6} \end{array}}$$

២. ចូរគណនាកន្សោម A ដែល $A = v + z_1 + z_1^2$

$$\text{គេមាន } v = \frac{-(\sqrt{3}+1)}{2} + \frac{(1+\sqrt{3})}{2}i$$

$$\text{គេបាន } A = v + z_1 + z_1^2$$

$$\begin{aligned} &= \frac{-(\sqrt{3}+1)}{2} + \frac{(1+\sqrt{3})}{2}i + \frac{\sqrt{3}}{2} - \frac{i}{2} + \left(\frac{\sqrt{3}}{2} - \frac{i}{2}\right)^2 \\ &= -\frac{\sqrt{3}}{2} - \frac{1}{2} + \frac{1}{2}i + \frac{\sqrt{3}}{2}i + \frac{\sqrt{3}}{2} - \frac{1}{2}i + \frac{1}{2} - \frac{\sqrt{3}}{2}i \\ &= 0 \end{aligned}$$

$$\text{ដូចនេះ: } \boxed{A = v + z_1 + z_1^2 = 0}$$

៣. គណនា w ដែល $w = z_1^{120} + z_2^{120}$

$$\text{យើងមាន } z_1 = \cos \left(-\frac{\pi}{6}\right) + i \sin \left(-\frac{\pi}{6}\right)$$

$$\text{និង } z_2 = \cos \frac{\pi}{6} + i \sin \frac{\pi}{6}$$

$$\text{នាំឲ្យ } w = z_1^{120} + z_2^{120}$$

$$\begin{aligned} &= \left(\cos \frac{\pi}{6} - i \sin \frac{\pi}{6}\right)^{120} + \left(\cos \frac{\pi}{6} + i \sin \frac{\pi}{6}\right)^{120} \\ &= \left(\cos 120 \frac{\pi}{6} - i \sin 120 \frac{\pi}{6}\right) + \left(\cos 120 \frac{\pi}{6} + i \sin 120 \frac{\pi}{6}\right) \\ &= (\cos 20\pi - i \sin 20\pi) + (\cos 20\pi + i \sin 20\pi) \\ &= 1 + 1 = 2 \end{aligned}$$

$$\text{ដូចនេះ: } \boxed{w = 2}$$

23. គណនា $z_1 + z_2$ និងសរសេរ $z_1 + z_2$ ជាទម្រង់ត្រីកោណមាត្រ

$$\text{គេមាន } z_1 = 3 + 2\left(\frac{1}{2} - i\frac{\sqrt{3}}{2}\right) \text{ និង } z_2 = -3 + 2i\sqrt{3}$$

$$\begin{aligned} \text{គេបាន } z_1 + z_2 &= 3 + 2\left(\frac{1}{2} - i\frac{\sqrt{3}}{2}\right) + (-3 + 2i\sqrt{3}) \\ &= 1 - \sqrt{3}i + 2i\sqrt{3} \\ &= 1 + \sqrt{3}i \end{aligned}$$

ដូចនេះ $z_1 + z_2 = 1 + \sqrt{3}i$

➢ សរសេរ $z_1 + z_2$ ជាទម្រង់ត្រីកោណមាត្រ

យើងមាន $z_1 + z_2 = 1 + \sqrt{3}i = 2\left(\frac{1}{2} + \frac{\sqrt{3}}{2}i\right) = 2\left(\cos\frac{\pi}{3} + i\sin\frac{\pi}{3}\right)$

ដូចនេះ $z_1 + z_2 = 2\left(\cos\frac{\pi}{3} + i\sin\frac{\pi}{3}\right)$

សរសេរ $\left(\frac{z_1 + z_2}{2}\right)^{36}$ ជាទម្រង់ពីជគណិត

ដោយ $z_1 + z_2 = 2\left(\cos\frac{\pi}{3} + i\sin\frac{\pi}{3}\right)$

គេបាន $\left(\frac{z_1 + z_2}{2}\right)^{36} = \left[\frac{2\left(\cos\frac{\pi}{3} + i\sin\frac{\pi}{3}\right)}{2}\right]^{36}$
 $= \cos 36\frac{\pi}{3} + i\sin 36\frac{\pi}{3}$
 $= \cos 12\pi + i\sin 12\pi$
 $= 1 + 0i$

ដូចនេះ $\left(\frac{z_1 + z_2}{2}\right)^{36} = 1 + 0i$

24. កំណត់តម្លៃនៃចំនួនពិត a ដើម្បីឲ្យសមីការដឺក្រេទីពីរ $x^2 + (1 + 2i)x + a + 12i = 0$ មានឫសមួយពិត និង ឫសមួយទៀតជាចំនួនកុំផ្លិច

គេមានសមីការ $x^2 + (1 + 2i)x + a + 12i = 0$

$\Delta = (1 + 2i)^2 - 4(a + 12i)$

$= 1 + 4i - 4 - 4a - 48i$

$= -3 - 4a - 44i$

គេបាន $x = \frac{-(1 + 2i) \pm \sqrt{-3 - 4a - 44i}}{2}$

ដើម្បីឲ្យឫសមួយជាចំនួនពិត លុះត្រាតែ $-3 - 4a - 44i$ ជាការេទេរធាដែលមានតួមួយស្មើ $2i$

ដោយ $-3 - 4a - 44i = 1 - 4a - 44i - 4$

$= (1 - 4a) - 2 \cdot 11 \cdot 2i + (2i)^2$

តាមរូបមន្ត $(a - b)^2 = a^2 - 2ab + b^2$

យើងបាន $1 - 4a = 11^2$

$-4a = 121 - 1$

$a = \frac{120}{-4}$

$a = -30$

ដូចនេះ $a = -30$

ចូររកឫសនៃសមីការនេះ

ដោយ $a = -30$

យើងបាន $x^2 + (1 + 2i)x - 30 + 12i = 0$

$$\begin{aligned}\Delta &= (1 + 2i)^2 - 4 \cdot (-30 + 12i) \\ &= 1 + 4i - 4 + 120 - 48i \\ &= 117 - 44i\end{aligned}$$

ដោយ $117 - 44i = 121 - 44i - 4$

$$\begin{aligned}&= 11^2 - 2 \cdot 11 \cdot 2i + (2i)^2 \\ &= (11 - 2i)^2\end{aligned}$$

គេបាន $x = \frac{-(1 + 2i) \pm \sqrt{(11 - 2i)^2}}{2} = \frac{-1 - 2i \pm (11 - 2i)}{2}$

$$\begin{aligned}x_1 &= \frac{-1 - 2i - (11 - 2i)}{2} \\ &= \frac{-1 - 2i - 11 + 2i}{2} = -6\end{aligned}$$

$$\begin{aligned}x_2 &= \frac{-1 - 2i + (11 - 2i)}{2} \\ &= \frac{-1 - 2i + 11 - 2i}{2} = 5 - 2i\end{aligned}$$

ដូចនេះ $x_1 = -6, x_2 = 5 - 2i$

25. ស្រាយបញ្ជាក់ថា $\alpha + \beta = 45^\circ$

តាង $Z = 2 + i$ និង $W = 3 + i$

នោះ $|Z| = \sqrt{2^2 + 1^2} = \sqrt{5}$

និង $|W| = \sqrt{3^2 + 1^2} = \sqrt{10}$

ដោយ α និង β ជាអគុយម៉ង់នៃចំនួនកុំផ្លិច $2 + i$ និង $3 + i$

គេបាន $Z = \sqrt{5}(\cos \alpha + i \sin \alpha)$

និង $W = \sqrt{10}(\cos \beta + i \sin \beta)$

នាំឲ្យ $ZW = 5\sqrt{2}[\cos(\alpha + \beta) + i \sin(\alpha + \beta)]$ (1)

តែ $ZW = (2 + i)(3 + i)$

$$= 6 + 2i + 3i - 1$$

$$= 5 + 5i$$

$$= 5\sqrt{2}\left(\frac{1}{\sqrt{2}} + i\frac{1}{\sqrt{2}}\right)$$

$$= 5\sqrt{2}(\cos 45^\circ + i \sin 45^\circ) \quad (2)$$

តាម (1) និង (2) យើងបាន $\alpha + \beta = 45^\circ$

ដូចនេះ: $\alpha + \beta = 45^\circ$

26. ១. បង្ហាញរូបមន្តអឺលែ (Euler's formula) $e^{ix} = \cos x + i \sin x$

យើងនឹងស្រាយសមភាពខាងលើតាមរយៈសមីការឌីផេរ៉ង់ស្យែលលំដាប់១

តាង $f(x) = \cos x + i \sin x$ (*)

នាំឲ្យ $f'(x) = -\sin x + i \cos x$

យើងមាន $\cos x + i \sin x - \cos x - i \sin x = 0$

$$i^2 \cos x - i \sin x + \cos x + i \sin x = 0$$

$$i(-\sin x + i \cos x) + \cos x + i \sin x = 0$$

$$if'(x) + f(x) = 0$$

គុណអង្គទាំងពីរនឹង i

គេបាន $f'(x) - if(x) = 0$ ជាសមីការឌីផេរ៉ង់ស្យែលលំដាប់មួយ

ចម្លើយទូទៅនៃសមីការនេះគឺ $f(x) = Ae^{ix}$ $A \in \mathbb{R}$

បើ $x = 0$ នោះ $f(0) = Ae^{i0} = A$

តែតាម (*) គេបាន $f(0) = \cos 0 + i \sin 0 = 1$

នោះ $A = 1 \Rightarrow f(x) = Ae^{ix}$ (**)

តាម (*) និង (**) គេបាន $e^{ix} = \cos x + i \sin x$

ដូចនេះ: $e^{ix} = \cos x + i \sin x$

២. ក្នុងអនុគមន៍អបេរីកុំផ្លិច ចូរស្រាយបញ្ជាក់ថា $\sin^2 z + \cos^2 z = 1$

យើងមាន $\sin z = \frac{e^{iz} - e^{-iz}}{2i}$ និង $\cos z = \frac{e^{iz} + e^{-iz}}{2}$

$$\begin{aligned} \text{នាំឲ្យ } \sin^2 z + \cos^2 z &= \left(\frac{e^{iz} - e^{-iz}}{2i} \right)^2 + \left(\frac{e^{iz} + e^{-iz}}{2} \right)^2 \\ &= \frac{e^{2iz} - 2e^{iz}e^{-iz} + e^{-2iz}}{(2i)^2} + \frac{e^{2iz} + 2e^{iz}e^{-iz} + e^{-2iz}}{2^2} \\ &= \frac{-e^{2iz} + 2 - e^{-2iz}}{4} + \frac{e^{2iz} + 2 + e^{-2iz}}{4} \\ &= 1 \quad \text{ពិត} \end{aligned}$$

ដូចនេះ: $\sin^2 z + \cos^2 z = 1$

27. ១. សរសេរចំនួនកុំផ្លិច $z = 2\sqrt{2} \left(\cos \frac{3\pi}{4} + i \sin \frac{3\pi}{4} \right)$ ជាទម្រង់ពីជគណិត

$$\begin{aligned} \text{គេមាន } z &= 2\sqrt{2} \left(\cos \frac{3\pi}{4} + i \sin \frac{3\pi}{4} \right) \\ &= 2\sqrt{2} \left[\cos \left(\pi - \frac{\pi}{4} \right) + i \sin \left(\pi - \frac{\pi}{4} \right) \right] \end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
 &= 2\sqrt{2} \left(-\cos \frac{\pi}{4} + i \sin \frac{\pi}{4} \right) \\
 &= 2\sqrt{2} \left(-\frac{\sqrt{2}}{2} + i \frac{\sqrt{2}}{2} \right) \\
 &= -2 + i2
 \end{aligned}$$

ដូចនេះ: $\boxed{z = -2 + i2}$

២. ដោះស្រាយសមីការ $Z^2 - (5 + i)Z + 8 + i = 0$

$$\begin{aligned}
 \Delta &= [-(5 + i)]^2 - 4 \cdot (8 + i) \\
 &= 25 + 10i - 1 - 32 - 4i \\
 &= -8 + 6i
 \end{aligned}$$

ដោយ $-8 + 6i = 1 + 6i - 9$

$$\begin{aligned}
 &= 1^2 + 2 \cdot 1 \cdot 3i + (3i)^2 \\
 &= (1 + 3i)^2
 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
 \text{យើងបាន } Z_1 &= \frac{-[-(5 + i)] + \sqrt{(1 + 3i)^2}}{2} \\
 &= \frac{5 + i + 1 + 3i}{2} = 3 + 2i \\
 Z_2 &= \frac{-[-(5 + i)] - \sqrt{(1 + 3i)^2}}{2} \\
 &= \frac{5 + i - 1 - 3i}{2} = 2 - i
 \end{aligned}$$

ដូចនេះ: $\boxed{Z_1 = 3 + 2i, Z_2 = 2 - i}$

28. ១. ស្រាយបញ្ជាក់ទ្រឹស្តីបទ De Moivre $(\cos \theta + i \sin \theta)^n = \cos n\theta + i \sin n\theta$

តាង $z = r(\cos \theta + i \sin \theta)$

នាំឲ្យ $z^n = [r(\cos \theta + i \sin \theta)]^n = r^n(\cos \theta + i \sin \theta)^n$

$$\begin{aligned}
 \text{បើ } z^2 &= rr(\cos \theta + i \sin \theta)(\cos \theta + i \sin \theta) \\
 &= r^2[\cos(\theta + \theta) + i \sin(\theta + \theta)] \\
 &= r^2(\cos 2\theta + i \sin 2\theta)
 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
 \text{បើ } z^3 &= zz^2 = rr^2(\cos 2\theta + i \sin 2\theta)(\cos \theta + i \sin \theta) \\
 &= r^3[\cos(2\theta + \theta) + i \sin(2\theta + \theta)] \\
 &= r^3(\cos 3\theta + i \sin 3\theta)
 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
 \text{បើ } z^4 &= z^3z = r^3r(\cos 3\theta + i \sin 3\theta)(\cos \theta + i \sin \theta) \\
 &= r^4[\cos(3\theta + \theta) + i \sin(3\theta + \theta)] \\
 &= r^4(\cos 4\theta + i \sin 4\theta)
 \end{aligned}$$

នាំឲ្យ $z^n = r^n(\cos n\theta + i \sin n\theta)$

តែ $z^n = r^n(\cos \theta + i \sin \theta)^n$

យើងបាន $r^n(\cos \theta + i \sin \theta)^n = r^n(\cos n\theta + i \sin n\theta)$

នាំឲ្យ $(\cos \theta + i \sin \theta)^n = (\cos n\theta + i \sin n\theta)$ ពិត

ដូចនេះ $(\cos \theta + i \sin \theta)^n = (\cos n\theta + i \sin n\theta)$

២. គណនា $\cos 5\theta$ ជាអនុគមន៍នៃ $\cos \theta$ និង $\sin 5\theta$ ជាអនុគមន៍នៃ $\sin \theta$

តាមរូបមន្ត $(\cos \theta + i \sin \theta)^n = (\cos n\theta + i \sin n\theta)$

យើងបាន $\cos 5\theta + i \sin 5\theta = (\cos \theta + i \sin \theta)^5$

តាមរូបមន្តស្វ័យគុណទ្វេធា

$$(a + b)^5 = a^5 + 5a^4b + 10a^3b^2 + 10a^2b^3 + 5ab^4 + b^5$$

យើងបាន

$$\begin{aligned} \cos 5\theta + i \sin 5\theta &= \cos^5 \theta + 5 \cos^4 \theta \cdot i \sin \theta + 10 \cos^3 \theta \cdot i^2 \sin^2 \theta + 10 \cos^2 \theta \cdot i^3 \sin^3 \theta + 5 \cos \theta \cdot i^4 \sin^4 \theta + i^5 \sin^5 \theta \\ &= \cos^5 \theta + 5i \cos^4 \theta \sin \theta - 10 \cos^3 \theta \sin^2 \theta - 10i \cos^2 \theta \sin^3 \theta + 5 \cos \theta \sin^4 \theta + i \sin^5 \theta \\ &= \cos^5 \theta - 10 \cos^3 \theta \sin^2 \theta + 5 \cos \theta \sin^4 \theta + 5i \cos^4 \theta \sin \theta - 10i \cos^2 \theta \sin^3 \theta + i \sin^5 \theta \\ &= (\cos^5 \theta - 10 \cos^3 \theta \sin^2 \theta + 5 \cos \theta \sin^4 \theta) + (5 \cos^4 \theta \sin \theta - 10 \cos^2 \theta \sin^3 \theta + \sin^5 \theta)i \\ &\Leftrightarrow \begin{cases} \cos 5\theta = \cos^5 \theta - 10 \cos^3 \theta \sin^2 \theta + 5 \cos \theta \sin^4 \theta \\ \sin 5\theta = 5 \cos^4 \theta \sin \theta - 10 \cos^2 \theta \sin^3 \theta + \sin^5 \theta \end{cases} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{ដោយ } \cos 5\theta &= \cos^5 \theta - 10 \cos^3 \theta \sin^2 \theta + 5 \cos \theta \sin^4 \theta \\ &= \cos^5 \theta - 10 \cos^3 \theta (1 - \cos^2 \theta) + 5 \cos \theta (1 - \cos^2 \theta)^2 \\ &= \cos^5 \theta - 10 \cos^3 \theta + 10 \cos^5 \theta + 5 \cos \theta (1 - 2 \cos^2 \theta + \cos^4 \theta) \\ &= 11 \cos^5 \theta - 10 \cos^3 \theta + 5 \cos \theta - 10 \cos^3 \theta + 5 \cos^5 \theta \\ &= 16 \cos^5 \theta - 20 \cos^3 \theta + 5 \cos \theta \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{និង } \sin 5\theta &= 5 \cos^4 \theta \sin \theta - 10 \cos^2 \theta \sin^3 \theta + \sin^5 \theta \\ &= 5 \sin \theta (1 - \sin^2 \theta)^2 - 10 \sin^3 \theta (1 - \sin^2 \theta) + \sin^5 \theta \\ &= 5 \sin \theta (1 - 2 \sin^2 \theta + \sin^4 \theta) - 10 \sin^3 \theta + 10 \sin^5 \theta + \sin^5 \theta \\ &= 5 \sin \theta - 10 \sin^3 \theta + 5 \sin^5 \theta - 10 \sin^3 \theta + 11 \sin^5 \theta \\ &= 16 \sin^5 \theta - 20 \sin^3 \theta + 5 \sin \theta \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{ដូចនេះ } \cos 5\theta &= 16 \cos^5 \theta - 20 \cos^3 \theta + 5 \cos \theta \\ \sin 5\theta &= 16 \sin^5 \theta - 20 \sin^3 \theta + 5 \sin \theta \end{aligned}$$

29. គេមានពហុធា $P(z) = 4z^3 + (4 - 8i)z^2 + (10 - 8i)z - 20i$ ។

១. បង្ហាញថាចំនួន $2i$ ជាឫសនៃពហុធា $P(z) = 0$

$2i$ ជាឫសនៃពហុធា $P(z) = 0$

$$\begin{aligned} \text{គេបាន } 4(2i)^3 + (4 - 8i)(2i)^2 + (10 - 8i)2i - 20i &= 0 \\ -32i - 16 + 32i + 20i + 16 - 20i &= 0 \end{aligned}$$

$$0 = 0 \quad \text{ពិត}$$

ដូចនេះ ចំនួន $2i$ ជាឫសនៃពហុធា $P(z) = 0$

២. រកត្រីធាតុក្រេទីពីរ $Q(z)$ ដែល $P(z) = (z - 2i)Q(z)$

$$\text{តាង } Q(z) = az^2 + bz + c$$

$$\begin{aligned} \text{នាំឲ្យ } P(z) &= (z - 2i)(az^2 + bz + c) \\ &= az^3 + bz^2 + cz - 2aiz^2 - 2biz - 2ci \\ &= az^3 + (b - 2ai)z^2 + (c - 2bi)z - 2ci \end{aligned}$$

$$\text{ដោយ } P(z) = 4z^3 + (4 - 8i)z^2 + (10 - 8i)z - 20i$$

$$\text{យើងបាន } \begin{cases} a = 4 \\ b = 4 \\ c = 10 \end{cases}$$

$$\text{ដូចនេះ } Q(z) = 4z^2 + 4z + 10$$

៣. ដាក់ពហុធា $P(z)$ ជាផលគុណកត្តាដ៏ក្រេទីមួយនៃ z

$$\begin{aligned} \text{យើងមាន } P(z) &= (z - 2i)(4z^2 + 4z + 10) \\ &= 2(z - 2i)(2z^2 + 2z + 5) \end{aligned}$$

$$\text{បើ } 2z^2 + 2z + 5 = 0$$

$$\Delta' = 1^2 - 2 \cdot 5 = -9 = (3i)^2$$

$$\text{យើងបាន } z = \frac{-1 \pm \sqrt{(3i)^2}}{2} \Rightarrow \begin{cases} z = \frac{-1 + 3i}{2} \text{ ឬ } 2z + 1 - 3i = 0 \\ z = \frac{-1 - 3i}{2} \text{ ឬ } 2z + 1 + 3i = 0 \end{cases}$$

$$\text{នោះ } 2z^2 + 2z + 5 = (2z + 1 - 3i)(2z + 1 + 3i)$$

$$\text{ដូចនេះ } P(z) = 2(z - 2i)(2z + 1 - 3i)(2z + 1 + 3i)$$

30. គេមានចំនួនកុំផ្លិច $z = \frac{i}{4+3i}$, $w = \frac{1+i}{1-i}$ និង $v = \frac{1}{\sqrt{3}} + \frac{i}{3}$ ។

១. សរសេរ z និង w ជា $a + bi$

$$\begin{aligned} \text{គេមាន } z &= \frac{i}{4+3i} = \frac{i(4-3i)}{(4+3i)(4-3i)} = \frac{4i-3i^2}{4^2-(3i)^2} = \frac{3+4i}{16+9} = \frac{3}{25} + \frac{4}{25}i \\ w &= \frac{1+i}{1-i} = \frac{(1+i)(1+i)}{(1-i)(1+i)} = \frac{1+2i-1}{1-i^2} = i \end{aligned}$$

$$\text{ដូចនេះ } z = \frac{3}{25} + \frac{4}{25}i, w = i$$

២. សរសេរចំនួនកុំផ្លិច v ជាទម្រង់ត្រីកោណមាត្រ

គេមាន $v = \frac{1}{\sqrt{3}} + \frac{i}{3}$

ដោយ $|v| = \sqrt{\left(\frac{1}{\sqrt{3}}\right)^2 + \left(\frac{1}{3}\right)^2} = \sqrt{\frac{1}{3} + \frac{1}{9}} = \sqrt{\frac{4}{9}} = \frac{2}{3}$

គេបាន $v = \frac{1}{\sqrt{3}} + \frac{i}{3} = \frac{2}{3} \left(\frac{\sqrt{3}}{2} + i \frac{1}{2} \right) = \frac{2}{3} \left(\cos \frac{\pi}{6} + i \sin \frac{\pi}{6} \right)$

ដូចនេះ: $v = \frac{2}{3} \left(\cos \frac{\pi}{6} + i \sin \frac{\pi}{6} \right)$

ផ្នែកទី៦

លំហាត់ធ្លាប់ចេញប្រឡងប្រជែងនានា

1. ១. ដោះស្រាយប្រព័ន្ធសមីការក្នុងសំណុំចំនួនកុំផ្លិច $\begin{cases} iz + (1-i)z' = 1 \\ (1+i)z + z' = 2i \end{cases}$
2. ផ្ទៀងផ្ទាត់សមភាព $\frac{\sqrt{2}(\cos \frac{\pi}{12} + i \sin \frac{\pi}{12})}{1+i} = \frac{\sqrt{3}-i}{2}$
(ប្រឡងយកអាហារូបករណ៍ទៅសិក្សានៅប្រទេសជប៉ុន 2009)
2. គេឲ្យ x_1, x_2 ជាឫសនៃសមីការ $-x^2 + 2x - 4 = 0$ និងយក x_1 ជាឫសដែលមានផ្នែកនិមិត្តអវិជ្ជមាន ។
ចូរសរសេរ $z = \frac{4x_2}{x_1^3}$ ជាទម្រង់ត្រីកោណមាត្រ ។ (ប្រឡងចូលសាលាតិចណូ 2013)
3. ក្នុងសំណុំនៃចំនួនកុំផ្លិច គេយក a, b ជាឫសពីរខុសគ្នានៃសមីការ $z^3 + 3z^2 + z + 1 = 0$ ។ គណនាតម្លៃនៃ $a^2b + ab^2 + 3ab$ ។ (ប្រឡងចូលសាលាតិចណូ 2013)
4. គណនាកន្សោម $E = \left(\frac{\sqrt{2}}{2} + \frac{\sqrt{2}}{2}i \right)^{2015}$ ដោយឲ្យលទ្ធផលជាទម្រង់ពីជគណិត ។
(ប្រឡងចូលសាលាតិចណូ 2015)
5. ចូររក ម៉ូឌុល r និងអាគុយម៉ង់ θ នៃចំនួនកុំផ្លិច $z = 2\sqrt{2} - 2\sqrt{2}i$ ។ (ប្រឡងចូលសាលាតិចណូ 2017)
6. ១. ដោះស្រាយក្នុងសំណុំ $\mathbb{C}$ នូវសមីការ $z^3 - 3z^2 + 3z + 7 = 0$ ។
2. គេមានចំនួនកុំផ្លិច $w = \frac{z-2+i}{z+2i}, z \neq -2i$ ។ $M(x, y)$ តាងឲ្យចំនួនកុំផ្លិច z ក្នុងប្លង់ ។
រកសំណុំចំណុច M ក្នុងប្លង់ដើម្បីឲ្យ w ជាចំនួនពិត ។ (ប្រឡងអាហារូបករណ៍ទៅប្រទេសចិន 2010)
7. ១. តាង Z ជាចំនួនកុំផ្លិច ហើយជាឫសរបស់សមីការ $x^2 - x + 1 = 0$ ។
គណនា $Z^{12} + 6Z^{10} + 15Z^8 + 20Z^6 + 15Z^4 + 6Z^2 + 1$
2. តាង α និង β ជាចំនួនបេរីជ្ជមាន ហើយ $\left(\frac{\sqrt{\beta}}{1+\alpha i} \right)^4 = -1$ (i ជាចំនួនកុំផ្លិច) ។ ចូរគណនា α និង β ។
(ប្រឡងអាហារូបករណ៍ថ្នាក់ឧត្តមសិក្សាទៅប្រទេសចិន 2009)
8. គេមានសមីការ $2Z^4 + 3Z^2 + 3\sqrt{3}Z + 9 = 0$ (E) ។
១. បង្ហាញថាបើ Z_0 ជាឫសរបស់សមីការ (E) នោះ $\overline{Z_0}$ ក៏ជាឫសរបស់ (E) ដែរ ។
2. ដោះស្រាយក្នុងសំណុំចំនួនកុំផ្លិច សមីការ (E) ដោយដឹងថាឫសមួយមានទម្រង់ $a(1+i); a \in \mathbb{R}$ ។
(ប្រឡងអាហារូបករណ៍ថ្នាក់ឧត្តមសិក្សាទៅប្រទេសចិន 2007)
9. ១. ដោះស្រាយសមីការក្នុងសំណុំចំនួនកុំផ្លិច $2Z^2 - (5 + i\sqrt{3})Z + 2(1 + i\sqrt{3}) = 0$ ។
សរសេរប្រសិនបើសមីការជាទម្រង់ត្រីកោណមាត្រ មានឫស α មានតម្លៃស្មើ 1 និងឫស β ផ្សេងទៀត ។
2. កំណត់ចំនួនពិត x ដើម្បីឲ្យ $\frac{1+ix}{1-ix} = \alpha$ ។
(ប្រឡងអាហារូបករណ៍ថ្នាក់បរិញ្ញាបត្រទៅប្រទេសចិន 2019)

10. ១. គេឲ្យសមីការ $Z^2 + (4 + 4i)Z + (7 + 32i) = 0$ (1) ។ ចូរកំណត់ប្រសព្វកុំផ្លិច Z_1 និង Z_2 នៃសមីការ (1) ដែល $|Z_1| < |Z_2|$ ។
២. នៅក្នុងប្លង់កុំផ្លិច (P) ប្រកបដោយតម្រុយអរតូណរមេ $(o, \vec{u}, \vec{v})$ ចំណុច A, B, C ជារូបភាពរៀងគ្នានៃ i, Z_1, Z_2 ។ ដៅចំណុច A, B និង C ក្នុងប្លង់ (P) ។ G ជាបារីសង់នៃប្រព័ន្ធ $(A, 2), (B, -2)$ និង $(C, -1)$ ។ រកកូអរដោនេនៃចំណុច G នោះ ។ (ប្រឡងអាហារូបករណ៍ថ្នាក់ឧត្តមសិក្សាទៅសហព័ន្ធរុស្ស៊ី 2003)
11. គេមានសមីការ $Z^2 - Z(\sqrt{3} - 1 + 2i) - \sqrt{3} - 1 + i\sqrt{3} - i = 0$ (1)
១. កំណត់ចំនួនកុំផ្លិច Z_1 និង Z_2 ដែលជាប្រសព្វនៃសមីការ (1) ។
២. កំណត់ម៉ូឌុល និងអាក្យមង់នៃ Z_1 និង Z_2 ដែល Z_1 ជាប្រសព្វមានផ្នែកពិតជាចំនួនវិជ្ជមាន ។ (ប្រឡងអាហារូបករណ៍ថ្នាក់ឧត្តមសិក្សាទៅសាធារណៈរដ្ឋសិង្ហបុរី 2003)
12. ១. ចូរកំណត់ប្រសព្វកុំផ្លិច Z_1 និង Z_2 ($|Z_1| \leq |Z_2|$) នៃសមីការ $Z^2 - 3(1 + i)Z + 4i = 0$ ។
២. នៅក្នុងប្លង់កុំផ្លិច (P) ប្រកបដោយតម្រុយអរតូណរមេ $(o, \vec{u}, \vec{v})$ ចំណុច A, B, C ជារូបភាពរៀងគ្នានៃ i, Z_1 និង Z_2 ។
- ក. រកកូអរដោនេនៃចំណុច G ដែលជាបារីសង់នៃចំណុច A, B និង C ភ្ជាប់ដោយមេគុណរៀងគ្នា $2, -2, -1$ ។
- ខ. រកសំណុំចំណុច M នៃ (P) ដែល $\|2\overline{MA} - 2\overline{MB} + \overline{MC}\| = 3$ ។ (ប្រឡងអាហារូបករណ៍ថ្នាក់ឧត្តមសិក្សាទៅប្រទេសចិន 2004)
13. ១. កំណត់ពហុធាងីក្រេទី២ $P(Z)$ ដែលផ្ទៀងផ្ទាត់ $Z^3 + Z^2 + Z + 1 = (Z + 1)P(Z)$ ។
២. ដោះស្រាយក្នុងសំណុំចំនួនកុំផ្លិចនូវសមីការ $\left(\frac{Z - 2i}{Z + 2i}\right)^3 + \left(\frac{Z - 2i}{Z + 2i}\right)^2 + \left(\frac{Z - 2i}{Z + 2i}\right) + 1 = 0$ (ប្រឡងអាហារូបករណ៍ថ្នាក់ឧត្តមសិក្សាទៅប្រទេសចិន 2005)
14. តាង $x = 1 + i$ ជាប្រសព្វរបស់សមីការ $x^3 - 3x^2 + ax + b = 0$ ។
១. រកតម្លៃនៃចំនួនពិត a និង b ។
២. រកប្រសព្វផ្សេងទៀត ។ (ប្រឡងអាហារូបករណ៍ថ្នាក់ឧត្តមសិក្សាទៅសាធារណៈរដ្ឋសិង្ហបុរី 2004)
15. គេឲ្យ $P(z) = z^3 - 3z^2 + 3z + 7$ ដែល z ជាចំនួនកុំផ្លិច ។
១. គណនា $P(-1)$
២. កំណត់ចំនួនពិត a, b ដើម្បីឲ្យគេបាន $P(z) = (z + 1)(z^2 + az + b)$ ចំពោះគ្រប់ $z \in \mathbb{C}$ ។ (ប្រឡងអាហារូបករណ៍ថ្នាក់មធ្យមសិក្សាបច្ចេកទេសទៅប្រទេសជប៉ុន 2005)
16. w ជាចំនួនកុំផ្លិចដែលផ្ទៀងផ្ទាត់សមីការ (E): $5w^3 - 2i|w|^2 - 3i = 0$ ដែល $|w|$ តាងឲ្យម៉ូឌុលនៃ w ។
១. រកម៉ូឌុលនៃ w
២. រកប្រសព្វទាំងអស់របស់សមីការ (E) ។ (ប្រឡងអាហារូបករណ៍ថ្នាក់ឧត្តមសិក្សាទៅប្រទេសចិន 2011)

17. គេឲ្យចំនួនកុំផ្លិច $w = \frac{z-2i}{z-1}$ ដែល $z \neq 1$ តាង $z = x + iy$ និង $w = a + ib$ ដែល x, y, a, b ជាចំនួនពិត ។

១. គណនា a, b ជាអនុគមន៍នៃ x និង y

២. រកសំណុំចំណុច $M(x, y)$ ដើម្បីឲ្យ w ជាចំនួនពិតសុទ្ធ

៣. រកសំណុំចំណុច $M(x, y)$ ដើម្បីឲ្យ w ជាចំនួននិមិត្តសុទ្ធ

(ប្រឡងអាហារូបករណ៍ថ្នាក់ឧត្តមសិក្សាទៅប្រទេសចិន 2011)

18. រកម៉ូឌុល និងអាក្យុយម៉ង់នៃចំនួនកុំផ្លិចខាងក្រោម៖

១. $z_1 = \sqrt{2 + \sqrt{2}} + i\sqrt{2 - \sqrt{2}}$

២. $z_2 = 2 + \sqrt{2 + \sqrt{3}} + i\sqrt{2 - \sqrt{3}}$

៣. $z_3 = \frac{1 + \sin \alpha + i \cos \alpha}{1 + \sin \alpha - i \cos \alpha}$

19. ស្រាយបញ្ជាក់សមភាពខាងក្រោម៖

១. $\frac{(\cos 3\theta + i \sin 3\theta)^5 (\cos 2\theta - i \sin 2\theta)^3}{(\cos 4\theta + i \sin 4\theta)^{-9} (\cos 5\theta + i \sin 5\theta)^9} = 1$

២. $(1 + i)^n = 2^{\frac{n}{2}} \left(\cos \frac{n\pi}{4} + i \sin \frac{n\pi}{4} \right)$

៣. $\left(\frac{1 + i \tan x}{1 - i \tan x} \right)^n = \frac{1 + i \tan nx}{1 - i \tan nx}$

20. គេឲ្យ $z = \cos \frac{4\pi}{5} + i \sin \frac{4\pi}{5}$ បង្ហាញថា $(1 + z)^3 = 8 \cos^3 \frac{2\pi}{5} \left(\cos \frac{6\pi}{5} + i \sin \frac{6\pi}{5} \right)$ ។

21. ១. គេឲ្យចំនួនកុំផ្លិច $z = \cos \theta + i \sin \theta$ ។ បង្ហាញថា $1 + z = (1 + \bar{z})z$ ។

២. រកចំនួនពិត m និង n បើ $(3 + i)m + n = 3 - 4i$ ។

៣. គេឲ្យចំនួនកុំផ្លិច $z = 3 + 3i$ និង $z \cdot z_1 = 6\sqrt{2} \left(\cos \frac{7\pi}{12} + i \sin \frac{7\pi}{12} \right)$ ។

រកចំនួនកុំផ្លិច z_1 ដោយសរសេរលទ្ធផលជា $a + bi$ ។

22. ១. ដោះស្រាយសមីការ $Z^2 - 2Z \sin a - 2i + \sin^2 a = 0$; $(a \in \mathbb{R})$ ។

២. តាង Z', Z'' ជាឫសនៃសមីការនេះដែល $Z = \frac{Z' - Z''}{2} + \sqrt{2}$ និង Z' ជាឫសមានផ្នែកនិមិត្តវិជ្ជមាន។
គណនា $|Z|$; $\arg(Z)$ ។

23. រកចំនួនកុំផ្លិច z ដែលផ្ទៀងផ្ទាត់សមីការ $\frac{50}{z} - \frac{10}{\bar{z}} = 2 + 9i$ ដែល $|z| = 2\sqrt{10}$ ។

24. គេឲ្យពហុធា $P(z) = z^3 - (2 + i)z^2 + 2(1 + i)z - 2i$ ។ ចូរគណនា $P(i)$ រួចដោះស្រាយសមីការ
 $P(z) = 0$ ក្នុង $\mathbb{C}$ ។

25. បើ z និង z' ជាចំនួនកុំផ្លិចមានម៉ូឌុល 1 ហើយ a ជាចំនួនពិត ។ គេកំណត់ $Z = z + z' + azz' + 1$
និង $Z' = z + z' + zz' + a$ ។ បង្ហាញថា $Z' = zz'\bar{Z}$ និង $|Z| = |Z'|$ ។

26. គេឲ្យ $z_1 = e^{i\frac{\pi}{3}}$, $z_2 = 2e^{-i\frac{\pi}{3}}$, $z_3 = \sqrt{3}e^{-i\frac{5\pi}{6}}$ សរសេរជាទម្រង់អ៊ីចស្ប៉ូណង់ស្យែលនូវចំនួនកុំផ្លិច

១. $z_1 \cdot z_2 \cdot z_3$

២. $\frac{1}{z_1}$

៣. z_3^2

៤. $\frac{z_2}{z_3}$

27. សរសេរដោទម្រង់ត្រីកោណមាត្រ រួចជាទម្រង់អិចស្ប៉ូណង់ស្យែលនូវចំនួនកុំផ្លិចខាងក្រោម

$$១. z = 4 - 4i\sqrt{3}$$

$$២. z = \frac{1}{1+i}$$

$$៣. z = \frac{-\sqrt{3} + i}{2 + 2i\sqrt{3}}$$

$$៤. z = -4 \left(\cos \frac{\pi}{4} + i \sin \frac{\pi}{4} \right)$$

28. ដោយប្រើ $\cos \theta = \frac{e^{i\theta} + e^{-i\theta}}{2}$ និង $\sin \theta = \frac{e^{i\theta} - e^{-i\theta}}{2i}$ បង្ហាញថា

$$១. \sin^3 \theta = \frac{3}{4} \sin \theta - \frac{1}{4} \sin 3\theta$$

$$២. \cos^4 \theta = \frac{1}{8} \cos 4\theta + \frac{1}{2} \cos 2\theta + \frac{3}{8}$$

$$៣. \cos^2 \theta - \sin^2 \theta = \cos 2\theta$$

$$៤. \cos a \cos b = \frac{1}{2} [\cos(a+b) + \cos(a-b)]$$

29. គណនាផលបូក $\sin x + \sin 2x + \dots + \sin 2020x$ ។

30. គេមាន $Z_1^{2020} \cdot Z_2 = 2019 + i$ និង $Z_1 \cdot Z_2^{2020} = 2019 - i$ ។ ចូរគណនា $|Z_1^{2019} + Z_2^{2019}|$ ។

ដំណោះស្រាយ

1. ១. ដោះស្រាយប្រព័ន្ធសមីការក្នុងសំណុំចំនួនកុំផ្លិច

$$\begin{aligned} &\begin{cases} iz + (1-i)z' = 1 & (1) \\ (1+i)z + z' = 2i & (2) \end{cases} \\ &\begin{cases} iz + (1-i)z' = 1 \\ (1-i)(1+i)z + (1-i)z' = 2i(1-i) \end{cases} \\ &-\begin{cases} iz + (1-i)z' = 1 \\ 2z + (1-i)z' = 2+2i \end{cases} \\ &\hline &(i-2)z = -1-2i \\ &\Rightarrow z = -\frac{1+2i}{i-2} \end{aligned}$$

យក $z = -\frac{1+2i}{1+2i}$ ជំនួសក្នុង (1) គេបាន

$$\begin{aligned} i\left(-\frac{1+2i}{i-2}\right) + (1-i)z' &= 1 \\ -\frac{i-2}{i-2} + (1-i)z' &= 1 \\ (1-i)z' &= 2 \\ z' &= \frac{2}{1-i} \end{aligned}$$

ដូចនេះ: $z = -\frac{1+2i}{i-2}, z' = \frac{2}{1-i}$ ជាឫសនៃប្រព័ន្ធសមីការ

២. ផ្ទៀងផ្ទាត់សមភាព $\frac{\sqrt{2}(\cos \frac{\pi}{12} + i \sin \frac{\pi}{12})}{1+i} = \frac{\sqrt{3}-i}{2}$

$$\begin{aligned} \text{ដោយ } &\frac{\sqrt{2}(\cos \frac{\pi}{12} + i \sin \frac{\pi}{12})}{1+i} \\ &= \frac{\sqrt{2}(\cos \frac{\pi}{12} + i \sin \frac{\pi}{12})}{\sqrt{2}(\cos \frac{\pi}{4} + i \sin \frac{\pi}{4})} \\ &= \cos\left(\frac{\pi}{12} - \frac{\pi}{4}\right) + i \sin\left(\frac{\pi}{12} - \frac{\pi}{4}\right) \\ &= \cos\left(-\frac{\pi}{6}\right) + i \sin\left(-\frac{\pi}{6}\right) \\ &= \cos \frac{\pi}{6} - i \sin \frac{\pi}{6} \\ &= \frac{\sqrt{3}}{2} - i \frac{1}{2} \\ &= \frac{\sqrt{3}-i}{2} \quad \text{ពិត} \end{aligned}$$

ដូចនេះ: $\frac{\sqrt{2}(\cos \frac{\pi}{12} + i \sin \frac{\pi}{12})}{1+i} = \frac{\sqrt{3}-i}{2}$

2. គេឲ្យ x_1, x_2 ជាឫសនៃសមីការ $-x^2 + 2x - 4 = 0$ និងយក x_1 ជាឫសដែលមានផ្នែកនិមិត្តអវិជ្ជមាន ។

ចូរសរសេរ $z = \frac{4x_2}{x_1^3}$ ជាទម្រង់ត្រីកោណមាត្រ

គេមានសមីការ $-x^2 + 2x - 4 = 0$

ដោយ $\Delta' = 1^2 - (-1)(-4) = -3 = 3i^2$

នាំឲ្យ $x = \frac{-1 \pm \sqrt{3i^2}}{-1} \Rightarrow \begin{cases} x_1 = 1 - \sqrt{3}i \\ x_2 = 1 + \sqrt{3}i \end{cases}$

ដោយ $x_1 = 1 - \sqrt{3}i = 2\left(\frac{1}{2} - \frac{\sqrt{3}}{2}i\right) = 2\left(\cos\frac{\pi}{3} - i\sin\frac{\pi}{3}\right) = 2\left[\cos\left(-\frac{\pi}{3}\right) + i\sin\left(-\frac{\pi}{3}\right)\right]$

$x_2 = 1 + \sqrt{3}i = 2\left(\frac{1}{2} + \frac{\sqrt{3}}{2}i\right) = 2\left(\cos\frac{\pi}{3} + i\sin\frac{\pi}{3}\right)$

នាំឲ្យ $z = \frac{4x_2}{x_1^3} = \frac{4 \cdot 2\left(\cos\frac{\pi}{3} + i\sin\frac{\pi}{3}\right)}{\left\{2\left[\cos\left(-\frac{\pi}{3}\right) + i\sin\left(-\frac{\pi}{3}\right)\right]\right\}^3}$

$$= \frac{8\left(\cos\frac{\pi}{3} + i\sin\frac{\pi}{3}\right)}{8\left[\cos 3\left(-\frac{\pi}{3}\right) + i\sin 3\left(-\frac{\pi}{3}\right)\right]}$$

$$= \frac{\cos\frac{\pi}{3} + i\sin\frac{\pi}{3}}{\cos(-\pi) + i\sin(-\pi)}$$

$$= \cos\left[\frac{\pi}{3} - (-\pi)\right] + i\sin\left[\frac{\pi}{3} - (-\pi)\right]$$

$$= \cos\frac{4\pi}{3} + i\sin\frac{4\pi}{3}$$

ដូចនេះ: $z = \cos\frac{4\pi}{3} + i\sin\frac{4\pi}{3}$

3. គណនាតម្លៃនៃ $a^2b + ab^2 + 3ab$

គេមាន a, b ជាឫសពីរខុសគ្នានៃសមីការ $z^3 + 3z^2 + z + 1 = 0$

តាង c ជាឫសមួយទៀតនៃសមីការ $z^3 + 3z^2 + z + 1 = 0$

តាមលក្ខណៈផលបូកឫស $S = a + b + c = -3$

$$\Rightarrow c = -a - b - 3 \quad (1)$$

តាមលក្ខណៈផលគុណឫស $P = abc = -1 \quad (2)$

យក (1) ជំនួសក្នុង (2) គេបាន

$$ab(-a - b - 3) = -1$$

$$-a^2b - ab^2 - 3ab = -1$$

$$a^2b + ab^2 + 3ab = 1$$

ដូចនេះ: $a^2b + ab^2 + 3ab = 1$

4. គណនាកន្សោម $E = \left(\frac{\sqrt{2}}{2} + \frac{\sqrt{2}}{2}i \right)^{2015}$ ដោយឲ្យលទ្ធផលជាទម្រង់ពីជគណិត

$$\begin{aligned}
 \text{គេមាន } E &= \left(\frac{\sqrt{2}}{2} + \frac{\sqrt{2}}{2}i \right)^{2015} \\
 &= \left(\cos \frac{\pi}{4} + i \sin \frac{\pi}{4} \right)^{2015} \\
 &= \cos \left(2015 \cdot \frac{\pi}{4} \right) + i \sin \left(2015 \cdot \frac{\pi}{4} \right) \\
 &= \cos \left(504\pi - \frac{\pi}{4} \right) + i \sin \left(504\pi - \frac{\pi}{4} \right) \\
 &= \cos \left(-\frac{\pi}{4} \right) + i \sin \left(-\frac{\pi}{4} \right) \\
 &= \cos \frac{\pi}{4} - i \sin \frac{\pi}{4} \\
 &= \frac{\sqrt{2}}{2} - \frac{\sqrt{2}}{2}i
 \end{aligned}$$

ដូចនេះ: $E = \frac{\sqrt{2}}{2} - \frac{\sqrt{2}}{2}i$

5. ចូររក មូលឌុល r និងអាក្យម៉ង់ θ នៃចំនួនកុំផ្លិច $z = 2\sqrt{2} - 2\sqrt{2}i$

គេមាន $z = 2\sqrt{2} - 2\sqrt{2}i$

ដោយ $r = \sqrt{(2\sqrt{2})^2 + (2\sqrt{2})^2} = \sqrt{8+8} = 4$

នាំឲ្យ $z = 4 \left(\frac{\sqrt{2}}{2} - \frac{\sqrt{2}}{2}i \right) = 4 \left(\cos \frac{\pi}{4} - i \sin \frac{\pi}{4} \right) = 4 \left[\cos \left(-\frac{\pi}{4} \right) + i \sin \left(-\frac{\pi}{4} \right) \right]$

គេបាន $|z| = 4$, $\arg(z) = -\frac{\pi}{4}$

ដូចនេះ: $|z| = 4$, $\arg(z) = -\frac{\pi}{4}$

6. ១. ដោះស្រាយក្នុងសំណុំ $\mathbb{C}$ នូវសមីការ $z^3 - 3z^2 + 3z + 7 = 0$ (1)

បើ $z = -1$

យើងបាន $(-1)^3 - 3(-1)^2 + 3(-1) + 7 = 0$

$$-1 - 3 - 3 + 7 = 0$$

$$0 = 0 \quad \text{ផ្ទៀងផ្ទាត់}$$

នាំឲ្យ $z = -1$ ជាឫសមួយនៃសមីការនេះ

តាមសមីការ (1) គេអាចសរសេរ $(z + 1)(z^2 - 4z + 7) = 0$

$$\Rightarrow z^2 - 4z + 7 = 0$$

$$\Delta' = (-2)^2 - 1 \cdot 7 = 4 - 7 = -3 = 3i^2$$

គេបាន $z = \frac{-(-2) \pm \sqrt{3i^2}}{1} = 2 \pm \sqrt{3}i$

ដូចនេះ: $z = -1$, $z = 2 + \sqrt{3}i$, $z = 2 - \sqrt{3}i$

២. គេមានចំនួនកុំផ្លិច $w = \frac{z-2+i}{z+2i}$, $z \neq -2i$ ។ $M(x, y)$ តាងឲ្យចំនួនកុំផ្លិច z ក្នុងប្លង់ ។

រកសំណុំចំណុច M ក្នុងប្លង់ដើម្បីឲ្យ w ជាចំនួនពិត

គេមាន $w = \frac{z-2+i}{z+2i}$ តែ $z = x + iy$

យើងបាន

$$\begin{aligned} w &= \frac{x + iy - 2 + i}{x + iy + 2i} \\ &= \frac{(x-2) + (y+1)i}{x + (y+2)i} \\ &= \frac{[(x-2) + (y+1)i][x - (y+2)i]}{[x + (y+2)i][x - (y+2)i]} \\ &= \frac{x^2 - 2x - (xy + 2x - 2y - 4)i + (xy + x)i - (y^2 + 2y + y + 2)i^2}{x^2 - [(y+2)i]^2} \\ &= \frac{x^2 - 2x + y^2 + 2y + y + 2 + (-xy - 2x + 2y + 4 + xy + x)i}{x^2 + (y+2)^2} \\ &= \frac{x^2 + y^2 - 2x + 3y + 2}{x^2 + (y+2)^2} + \frac{-x + 2y + 4}{x^2 + (y+2)^2} i \end{aligned}$$

ដើម្បីឲ្យ w ជាចំនួនពិតកាលណា $\frac{-x + 2y + 4}{x^2 + (y+2)^2} = 0$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} -x + 2y + 4 = 0 \\ x \neq 0, y \neq -2 \end{cases}$$

ដូចនេះ: សំណុំចំណុច M គឺជាបន្ទាត់មានសមីការ

$$-x + 2y + 4 = 0 \text{ លើកលែងចំណុច } (0, -2)$$

7. ១. គណនា $Z^{12} + 6Z^{10} + 15Z^8 + 20Z^6 + 15Z^4 + 6Z^2 + 1$

ដោយ Z ជាចំនួនកុំផ្លិច ហើយជាឫសរបស់សមីការ $x^2 - x + 1 = 0$

$$\text{គេបាន } Z^2 - Z + 1 = 0$$

$$\Leftrightarrow (Z+1)(Z^2 - Z + 1) = 0$$

$$\Rightarrow Z^3 + 1 = 0$$

$$\Rightarrow Z^3 = -1$$

$$\begin{aligned} &Z^{12} + 6Z^{10} + 15Z^8 + 20Z^6 + 15Z^4 + 6Z^2 + 1 \\ &= (Z^3)^4 + 6Z(Z^3)^3 + 15Z^2(Z^3)^2 + 20(Z^3)^2 + 15ZZ^3 + 6Z^2 + 1 \\ &= (-1)^4 + 6Z(-1)^3 + 15Z^2(-1)^2 + 20(-1)^2 + 15Z(-1) + 6Z^2 + 1 \\ &= 1 - 6Z + 15Z^2 + 20 - 15Z + 6Z^2 + 1 \\ &= 21Z^2 - 21Z + 22 \\ &= 21(Z^2 - Z + 1) + 1 \\ &= 21 \times 0 + 1 = 1 \end{aligned}$$

$$\text{ដូចនេះ: } Z^{12} + 6Z^{10} + 15Z^8 + 20Z^6 + 15Z^4 + 6Z^2 + 1 = 1$$

២. តាង α និង β ជាចំនួនថេរវិជ្ជមាន ហើយ $\left(\frac{\sqrt{\beta}}{1+\alpha i}\right)^4 = -1$ (i ជាចំនួនកុំផ្លិច) ។ ចូរគណនា α និង β

α និង β ជាចំនួនថេរវិជ្ជមាន

$$\text{គេមាន } \left(\frac{\sqrt{\beta}}{1+\alpha i}\right)^4 = -1$$

$$\text{នោះគេបាន } (\sqrt{\beta})^4 = -(1+\alpha i)^4$$

$$\Rightarrow \beta^2 = i^2(1+\alpha i)^4$$

$$\Rightarrow \beta = \pm i(1+\alpha i)^2$$

$$\Rightarrow \beta = \pm i(1+2\alpha i+\alpha^2 i^2)$$

$$\Rightarrow \beta = \pm i(1-\alpha^2+2\alpha i)$$

$$\text{បើ } \beta = i(1-\alpha^2+2\alpha i) = -2\alpha + (1-\alpha^2)i$$

ដោយ β ជាចំនួនពិត

$$\text{នោះគេបាន } 1-\alpha^2 = 0$$

$$\Rightarrow \alpha^2 = 1$$

$$\Rightarrow \alpha = 1 \quad \text{ព្រោះ } \alpha > 0$$

$$\text{នាំឲ្យ } \beta = -2 \cdot 1 + (1-1^2)i$$

$$= -2 \quad \text{មិនយក ព្រោះ } \beta > 0$$

$$\text{បើ } \beta = -i(1-\alpha^2+2\alpha i)$$

$$= -i(1-1^2+2 \cdot 1i)$$

$$= -i \cdot 2i = 2$$

$$\text{ដូចនេះ: } \boxed{\alpha = 1, \beta = 2}$$

8. ១. បង្ហាញថាបើ Z_0 ជាឫសរបស់សមីការ (E) នោះ $\overline{Z_0}$ ក៏ជាឫសរបស់ (E) ដែរ
បើ Z_0 ជាឫសរបស់សមីការ (E)

$$\text{នោះ } 2Z_0^4 + 3Z_0^2 + 3\sqrt{3}Z_0 + 9 = 0$$

$$\Rightarrow \overline{2Z_0^4 + 3Z_0^2 + 3\sqrt{3}Z_0 + 9} = 0$$

$$\Rightarrow 2\overline{Z_0^4} + 3\overline{Z_0^2} + 3\sqrt{3}\overline{Z_0} + 9 = 0$$

$$\text{ដូចនេះ: } \boxed{\overline{Z_0} \text{ ជាឫសរបស់ } (E)}$$

២. ដោះស្រាយក្នុងសំណុំចំនួនកុំផ្លិច សមីការ (E) ដោយដឹងថាឫសវាមួយមានទម្រង់ $a(1+i)$; $a \in \mathbb{R}$

$$\text{គេមាន } 2Z^4 + 3Z^2 + 3\sqrt{3}Z + 9 = 0 \quad (E)$$

ដោយ $a(1+i)$ ជាឫសរបស់ (E) គេបាន

$$2a^4(1+i)^4 + 3a^2(1+i)^2 + 3\sqrt{3}a(1+i) + 9 = 0$$

$$2a^4(1+4i+6i^2+4i^3+i^4) + 3a^2(1+2i+i^2) + 3\sqrt{3}a + 3\sqrt{3}ai + 9 = 0$$

$$-8a^4 + 6a^2i + 3\sqrt{3}a + 3\sqrt{3}ai + 9 = 0$$

$$(-8a^4 + 3\sqrt{3}a + 9) + (6a^2 + 3\sqrt{3}a)i = 0$$

$$\Rightarrow \begin{cases} -8a^4 + 3\sqrt{3}a + 9 = 0 & (1) \\ 6a^2 + 3\sqrt{3}a = 0 & (2) \end{cases}$$

តាម (2) $6a^2 + 3\sqrt{3}a = 0$

$$3a(2a + \sqrt{3}) = 0 \Rightarrow a = 0, a = -\frac{\sqrt{3}}{2}$$

តែ $a = 0$ មិនផ្ទៀងផ្ទាត់សមីការ (1)

នោះបួសរបស់សមីការ (E) គឺ $-\frac{\sqrt{3}}{2}(1+i)$

$$\Rightarrow -\frac{\sqrt{3}}{2}(1-i) \text{ ក៏ជាបួសរបស់សមីការ (E) ដែរ}$$

$2Z^4 + 3Z^2 + 3\sqrt{3}Z + 9$ អាចសរសេរជាផលគុណកត្តាដែលមានកត្តា

$$\left[Z + \frac{\sqrt{3}}{2}(1+i) \right] \left[Z + \frac{\sqrt{3}}{2}(1-i) \right]$$

$$= \left[\left(Z + \frac{\sqrt{3}}{2} \right) + \frac{\sqrt{3}}{2}i \right] \left[\left(Z + \frac{\sqrt{3}}{2} \right) - \frac{\sqrt{3}}{2}i \right]$$

$$= \left(Z + \frac{\sqrt{3}}{2} \right)^2 - \left(\frac{\sqrt{3}}{2}i \right)^2$$

$$= Z^2 + 2 \cdot Z \cdot \frac{\sqrt{3}}{2} + \left(\frac{\sqrt{3}}{2} \right)^2 + \frac{3}{4}$$

$$= Z^2 + \sqrt{3}Z + \frac{3}{2}$$

សមីការ (E) អាចសរសេរទៅជា

$$2Z^4 + 3Z^2 + 3\sqrt{3}Z + 9 = 0$$

$$\Rightarrow \left(Z^2 + \sqrt{3}Z + \frac{3}{2} \right) (2Z^2 - 2\sqrt{3}Z + 6) = 0$$

$$\Rightarrow 2Z^2 - 2\sqrt{3}Z + 6 = 0 \text{ ឬ } Z^2 - \sqrt{3}Z + 3 = 0$$

$$\Delta = (-\sqrt{3})^2 - 4 \cdot 1 \cdot 3 = 3 - 12 = -9 = (3i)^2$$

$$\text{គេបាន } Z = \frac{-(-\sqrt{3}) \pm \sqrt{(3i)^2}}{2} = \frac{\sqrt{3}}{2} \pm \frac{3}{2}i$$

ដូចនេះ: $Z = -\frac{\sqrt{3}}{2}(1 \pm i), Z = \frac{\sqrt{3}}{2} \pm \frac{3}{2}i$

9. 9. ដោះស្រាយសមីការក្នុងសំណុំចំនួនកុំផ្លិច $2Z^2 - (5 + i\sqrt{3})Z + 2(1 + i\sqrt{3}) = 0$

$$\Delta = [-(5 + i\sqrt{3})]^2 - 4 \cdot 2 \cdot 2(1 + i\sqrt{3})$$

$$= 25 + 10i\sqrt{3} + (i\sqrt{3})^2 - 16 - 16i\sqrt{3}$$

$$= 6 - 6i\sqrt{3}$$

$$\text{ដោយ } 6 - 6i\sqrt{3} = 9 - 6i\sqrt{3} - 3 = 3^2 - 2 \cdot 3 \cdot i\sqrt{3} + (i\sqrt{3})^2 = (3 - i\sqrt{3})^2$$

$$\text{នាំឲ្យ } Z = \frac{(5 + i\sqrt{3}) \pm \sqrt{(3 - i\sqrt{3})^2}}{2 \cdot 2}$$

$$\Rightarrow \begin{cases} Z_1 = \frac{5 + i\sqrt{3} + 3 - i\sqrt{3}}{4} = 2 \\ Z_2 = \frac{5 + i\sqrt{3} - 3 + i\sqrt{3}}{4} = \frac{1}{2} + i\frac{\sqrt{3}}{2} \end{cases}$$

ដូចនេះ: $Z_1 = 2, Z_2 = \frac{1}{2} + i\frac{\sqrt{3}}{2}$

សរសេរប្រសិនបើការជាទម្រង់ត្រីកោណមាត្រ មានប្រស α មានតម្លៃស្មើ 1 និងប្រស β ផ្សេងទៀត ។

យើងមាន $Z_1 = 2 = 2(1 + 0i) = 2(\cos 0 + i \sin 0)$

$$\text{និង } Z_2 = \frac{1}{2} + i\frac{\sqrt{3}}{2} = \left(\cos \frac{\pi}{3} + i \sin \frac{\pi}{3}\right)$$

ដូចនេះ: $Z_1 = 2(\cos 0 + i \sin 0)$
 $Z_2 = \left(\cos \frac{\pi}{3} + i \sin \frac{\pi}{3}\right)$

២. កំណត់ចំនួនពិត x ដើម្បីឲ្យ $\frac{1+ix}{1-ix} = \alpha$

ដោយ $\alpha = 1$

$$\begin{aligned} \text{គេបាន } \frac{1+ix}{1-ix} = 1 &\Leftrightarrow 1+ix = 1-ix \\ &\Rightarrow 2ix = 0 \\ &\Rightarrow x = 0 \end{aligned}$$

ដូចនេះ: $x = 0$

10. ១. កំណត់ប្រសកុំផ្លិច Z_1 និង Z_2 នៃសមីការ (1) ដែល $|Z_1| < |Z_2|$

$$\text{គេមានសមីការ } Z^2 + (4 + 4i)Z + (7 + 32i) = 0 \quad (1)$$

$$\Delta' = (2 + 2i)^2 - (7 + 32i)$$

$$= 4 + 8i - 4 - 7 - 32i$$

$$= -7 - 24i$$

$$\text{ដោយ } -7 - 24i = 9 - 24i - 16$$

$$= 3^2 - 2 \cdot 3 \cdot 4i + (4i)^2$$

$$= (3 - 4i)^2$$

$$\Rightarrow Z_1 = -(2 + 2i) - \sqrt{(3 - 4i)^2}$$

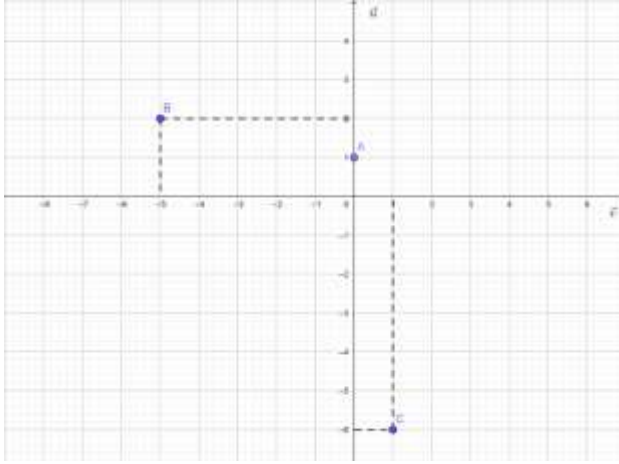
$$= -2 - 2i - 3 + 4i = -5 + 2i$$

$$Z_2 = -(2 + 2i) + \sqrt{(3 - 4i)^2}$$

$$= -2 - 2i + 3 - 4i = 1 - 6i$$

ដូចនេះ: $Z_1 = -5 + 2i, Z_2 = 1 - 6i$

២. នៅក្នុងប្លង់កុំផ្លិច (P) ប្រកបដោយតម្រុយអរតូណរមេ ($o, \vec{u}, \vec{v}$) ចំណុច A, B, C ជារូបភាពរៀងគ្នានៃ i, Z_1, Z_2 ។ ដោយចំណុច A, B និង C ក្នុងប្លង់ (P) ដោយ ចំណុច A, B, C ជារូបភាពរៀងគ្នានៃ i, Z_1, Z_2 គេបាន $A = 0 + i, B = -5 + 2i, C = 1 - 6i$

រកកូអរដោនេនៃបារីសង់ G នៃប្រព័ន្ធ $(A, 2), (B, -2)$ និង $(C, -1)$

$$\text{តាមរូបមន្ត } x_G = \frac{ax_A + bx_B + cx_C}{a + b + c} \text{ និង } y_G = \frac{ay_A + by_B + cy_C}{a + b + c}$$

$$\text{យើងបាន } x_G = \frac{(2 \times 0) + (-2)(-5) + (-1) \times 1}{2 - 2 - 1} = \frac{10 - 1}{-1} = -9$$

$$\text{និង } y_G = \frac{(2 \times 1) + (-2) \times 2 + (-1)(-6)}{2 - 2 - 1} = \frac{2 - 4 + 6}{-1} = -4$$

ដូចនេះ: $G(-9, -4)$

$$11. \text{ គេមានសមីការ } Z^2 - Z(\sqrt{3} - 1 + 2i) - \sqrt{3} - 1 + i\sqrt{3} - i = 0 \quad (1)$$

១. កំណត់ចំនួនកុំផ្លិច Z_1 និង Z_2 ដែលជាឫសនៃសមីការ (1)

$$\text{គេមានសមីការ } Z^2 - Z(\sqrt{3} - 1 + 2i) - \sqrt{3} - 1 + i\sqrt{3} - i = 0 \quad (1)$$

$$\begin{aligned} \Delta &= (\sqrt{3} - 1 + 2i)^2 - 4(-\sqrt{3} - 1 + i\sqrt{3} - i) \\ &= 3 + 1 - 4 - 2\sqrt{3} + 4\sqrt{3}i - 4i + 4\sqrt{3} + 4 - 4i\sqrt{3} + 4i \\ &= 4 + 2\sqrt{3} \end{aligned}$$

$$\text{ដោយ } 4 + 2\sqrt{3} = (\sqrt{3})^2 + 2 \cdot \sqrt{3} \cdot 1 + 1^2 = (\sqrt{3} + 1)^2$$

$$\text{គេបាន } Z_1 = \frac{\sqrt{3} - 1 + 2i + \sqrt{3} + 1}{2} = \sqrt{3} + i$$

$$Z_2 = \frac{\sqrt{3} - 1 + 2i - \sqrt{3} - 1}{2} = -1 + i$$

ដូចនេះ: $Z_1 = \sqrt{3} + i, Z_2 = -1 + i$

២. កំណត់ម៉ូឌុល និងអាក្យម៉ង់នៃ Z_1 និង Z_2

$$\text{ដោយ } Z_1 = \sqrt{3} + i = 2 \left(\frac{\sqrt{3}}{2} + i \frac{1}{2} \right) = 2 \left(\cos \frac{\pi}{6} + i \sin \frac{\pi}{6} \right)$$

$$\begin{aligned} \text{និង } Z_2 &= -1 + i \\ &= \sqrt{2} \left(-\frac{1}{\sqrt{2}} + i \frac{1}{\sqrt{2}} \right) \\ &= \sqrt{2} \left(-\cos \frac{\pi}{4} + i \sin \frac{\pi}{4} \right) \\ &= \sqrt{2} \left[\cos \left(\pi - \frac{\pi}{4} \right) + i \sin \left(\pi - \frac{\pi}{4} \right) \right] \\ &= \sqrt{2} \left(\cos \frac{3\pi}{4} + i \sin \frac{3\pi}{4} \right) \end{aligned}$$

ដូចនេះ

$$\begin{aligned} |Z_1| &= 2, \arg(Z_1) = \frac{\pi}{6} \\ |Z_2| &= \sqrt{2}, \arg(Z_2) = \frac{3\pi}{4} \end{aligned}$$

12. ១. កំណត់ឫសកុំផ្លិច Z_1 និង Z_2 ($|Z_1| \leq |Z_2|$) នៃសមីការ $Z^2 - 3(1+i)Z + 4i = 0$

$$\Delta = [-3(1+i)]^2 - 4 \cdot 4i = 18i - 16i = 2i = 1^2 + 2 \cdot 1 \cdot i + i^2 = (1+i)^2$$

$$\text{នាំឲ្យ } Z_1 = \frac{3(1+i) + (1+i)}{2} = 2 + 2i$$

$$Z_2 = \frac{3(1+i) - (1+i)}{2} = 1 + i$$

ដូចនេះ

$$Z_1 = 2 + 2i, Z_2 = 1 + i$$

២. ក. រកកូអរដោនេនៃចំណុច G

តាង $(x_G; y_G)$ ជាកូអរដោនេនៃចំណុច G

ដោយ G ជាបារីសង់នៃចំណុច $A(0,1); B(1,1)$ និង $C(2,2)$ ភ្ជាប់ដោយមេគុណ $2; -2; 1$ រៀងគ្នា

$$\begin{aligned} \text{យើងបាន } \begin{cases} x_G = \frac{2x_A - 2x_B + x_C}{2 - 2 + 1} \\ y_G = \frac{2y_A - 2y_B + y_C}{2 - 2 + 1} \end{cases} \\ \begin{cases} x_G = 2 \times 0 - 2 \times 1 + 2 = 0 \\ y_G = 2 \times 1 - 2 \times 1 + 2 = 2 \end{cases} \end{aligned}$$

ដូចនេះ

$$G(0, 2)$$

ខ. រកសំណុំចំណុច M នៃ (P) ដែល $\|2\overline{MA} - 2\overline{MB} + \overline{MC}\| = 3$

ដោយ G ជាបារីសង់នៃចំណុច $(A, 2); (B, -2)$ និង $(C, 1)$

$$\text{គេបាន } 2\overline{GA} - 2\overline{GB} + \overline{GC} = \overline{0}$$

គ្រប់ចំណុច M ក្នុងប្លង់ (P) យើងអាចសរសេរ

$$2(\overline{GM} + \overline{MA}) - 2(\overline{GM} + \overline{MB}) + (\overline{GM} + \overline{MC}) = \overline{0}$$

$$\overline{GM} = -(\overline{2MA} - \overline{2MB} + \overline{MC})$$

$$\|\overline{GM}\| = \|-(\overline{2MA} - \overline{2MB} + \overline{MC})\| = \|\overline{2MA} - \overline{2MB} + \overline{MC}\|$$

$$\text{តែ } \|\overline{2MA} - \overline{2MB} + \overline{MC}\| = 3 \text{ នាំឲ្យ } \|\overline{GM}\| = 3 \text{ ឬ } GM = 3$$

ដូចនេះ: សំណុំចំណុច M គឺជារង្វង់ផ្ចិត $G(0,2)$ និងកាំ $R = 3$

13. ១. កំណត់ពហុធានីក្រេទី២ $P(Z)$ ដែលផ្ទៀងផ្ទាត់ $Z^3 + Z^2 + Z + 1 = (Z + 1)P(Z)$

តាង $P(Z) = aZ^2 + bZ + c$ ដែល $a \neq 0$

$$\text{គេមាន } Z^3 + Z^2 + Z + 1 = (Z + 1)P(Z)$$

$$\text{សមមូល } Z^3 + Z^2 + Z + 1 = (Z + 1)(aZ^2 + bZ + c)$$

$$Z^3 + Z^2 + Z + 1 = aZ^3 + (a + b)Z^2 + (b + c)Z + c$$

$$\text{គេបាន } \begin{cases} a = 1 \\ a + b = 1 \\ b + c = 1 \\ c = 1 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} a = 1 \\ b = 0 \\ c = 1 \end{cases}$$

ដូចនេះ: $P(Z) = Z^2 + 1$

២. ដោះស្រាយក្នុងសំណុំចំនួនកុំផ្លិចនូវសមីការ

$$\left(\frac{Z-2i}{Z+2i}\right)^3 + \left(\frac{Z-2i}{Z+2i}\right)^2 + \left(\frac{Z-2i}{Z+2i}\right) + 1 = 0$$

$$\text{តាង } u = \frac{Z-2i}{Z+2i} \text{ យើងបាន } u^3 + u^2 + u + 1 = 0 \Leftrightarrow (u+1)(u^2+1) = 0$$

$$\text{នាំឲ្យ } u+1=0 \Rightarrow u=-1$$

$$u^2+1=0 \Rightarrow u=\pm i$$

$$\text{ចំពោះ } u=-1 \text{ យើងបាន } \frac{Z-2i}{Z+2i} = -1 \Rightarrow Z-2i = -Z-2i \Rightarrow Z=0$$

$$\text{ចំពោះ } u=i \text{ យើងបាន } \frac{Z-2i}{Z+2i} = i \Rightarrow Z-2i = iZ-2 \Rightarrow Z=-2$$

$$\text{ចំពោះ } u=-i \text{ យើងបាន } \frac{Z-2i}{Z+2i} = -i \Rightarrow Z-2i = -iZ+2 \Rightarrow Z=2$$

ដូចនេះ: $Z=0, Z=-2, Z=2$

14. ១. រកតម្លៃនៃចំនួនពិត a និង b

$$\text{ដោយ } x = 1+i \text{ ជាឫសរបស់សមីការ } x^3 - 3x^2 + ax + b = 0$$

$$\text{យើងបាន } (1+i)^3 - 3(1+i)^2 + a(1+i) + b = 0$$

$$\begin{aligned}
 (1 + 3i + 3i^2 + i^3) - 3(1 + 2i + i^2) + a + ia + b &= 0 \\
 -2 + 2i - 6i + a + ia + b &= 0 \\
 (a + b - 2) + (a - 4)i &= 0 \Leftrightarrow \begin{cases} a + b - 2 = 0 \\ a - 4 = 0 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} b = -2 \\ a = 4 \end{cases}
 \end{aligned}$$

ដូចនេះ

$$a = 4, b = -2$$

២. រកឫសផ្សេងទៀត

ដោយ $a = 4$ និង $b = -2$

$$\begin{aligned}
 \text{សមីការខាងលើគេបាន } x^3 - 3x^2 + 4x - 2 &= 0 \\
 \Leftrightarrow x^3 - x^2 - 2x^2 + 2x + 2x - 2 &= 0 \\
 x^2(x - 1) - 2x(x - 1) + 2(x - 1) &= 0 \\
 (x - 1)(x^2 - 2x + 2) &= 0
 \end{aligned}$$

ឃើញបាន $x - 1 = 0 \Rightarrow x = 1$

$$x^2 - 2x + 2 = 0$$

$$\Delta = (-1)^2 - 2 = -1 = i^2 \quad \text{នាំឲ្យ } x = 1 \pm i$$

ដូចនេះ

$$\text{ឫសផ្សេងទៀតនៃសមីការខាងលើគឺ } x = 1, x = 1 - i$$

15. គេឲ្យ $P(z) = z^3 - 3z^2 + 3z + 7$ ដែល z ជាចំនួនកុំផ្លិច ។១. គណនា $P(-1)$

$$\begin{aligned}
 P(-1) &= (-1)^3 - 3(-1)^2 + 3(-1) + 7 \\
 &= -1 - 3 - 3 + 7 \\
 &= 0
 \end{aligned}$$

ដូចនេះ

$$P(-1) = 0$$

២. កំណត់ចំនួនពិត a, b ដើម្បីឲ្យគេបាន $P(z) = (z + 1)(z^2 + az + b)$ ចំពោះគ្រប់ $z \in \mathbb{C}$ ដោយ $P(-1) = 0$ នោះ $z = -1$ ជាឫសសមីការ $P(z) = 0$

$$\begin{aligned}
 \text{ឃើញមាន } z^3 - 3z^2 + 3z + 7 &= z^3 + z^2 - 4z^2 - 4z + 7z + 7 \\
 &= z^2(z + 1) - 4z(z + 1) + 7(z + 1) \\
 &= (z + 1)(z^2 - 4z + 7)
 \end{aligned}$$

ឃើញបាន $a = -4, b = 7$

ដូចនេះ

$$a = -4, b = 7$$

16. ១. រកម៉ូឌុលនៃ w

$$\text{យើងមានសមីការ (E): } 5w^3 - 2i|w|^2 - 3i = 0$$

$$\Leftrightarrow 5w^3 = (2|w|^2 + 3)i$$

$$\Rightarrow |5w^3| = |(2|w|^2 + 3)i|$$

$$\Rightarrow 5|w^3| = (2|w|^2 + 3)|i|$$

$$\Rightarrow 5|w^3| = (2|w|^2 + 3) \quad \text{ព្រោះ } 2|w|^2 + 3 > 0$$

$$\text{គេបាន } 5|w^3| - 2|w|^2 - 3 = 0$$

$$\text{តាង } X = |w| \geq 0 \text{ គេបាន}$$

$$5X^3 - 2X^2 - 3 = 0$$

$$\Leftrightarrow (X - 1)(5X^2 + 3X + 3) = 0$$

$$\text{យើងបាន } \begin{cases} X = 1 \\ 5X^2 + 3X + 3 = 0 \end{cases}$$

$$\text{ដោយ } \Delta = 3^2 - 4 \cdot 5 \cdot 3 = 9 - 60 = -51 < 0$$

$$\text{នាំឲ្យ សមីការ } 5X^2 + 3X + 3 = 0 \text{ គ្មានឫស}$$

$$\text{បើ } X = 1 \Rightarrow |w| = 1$$

ដូចនេះ: ម៉ូឌុលនៃ w គឺ $|w| = 1$

២. រកឫសទាំងអស់របស់សមីការ (E)

$$\text{ដោយ } |w| = 1 \text{ យើងបាន}$$

$$(E): 5w^3 - 2i - 3i = 0$$

$$\Leftrightarrow 5w^3 - 5i = 0$$

$$\Rightarrow w = i = \cos \frac{\pi}{2} + i \sin \frac{\pi}{2}$$

$$\text{នាំឲ្យឫសទាំងអស់នៃសមីការ (E) គឺ } w_k = \cos \left(\frac{\frac{\pi}{2} + 2k\pi}{3} \right) + i \sin \left(\frac{\frac{\pi}{2} + 2k\pi}{3} \right), k = 1, 2, 3$$

$$\text{បើ } k = 0 \Rightarrow w_1 = \cos \left(\frac{\frac{\pi}{2}}{3} \right) + i \sin \left(\frac{\frac{\pi}{2}}{3} \right)$$

$$= \cos \frac{\pi}{6} + i \sin \frac{\pi}{6}$$

$$= \frac{\sqrt{3}}{2} + i \frac{1}{2}$$

$$\text{បើ } k = 1 \Rightarrow w_1 = \cos \left(\frac{\frac{\pi}{2} + 2\pi}{3} \right) + i \sin \left(\frac{\frac{\pi}{2} + 2\pi}{3} \right)$$

$$= \cos \frac{5\pi}{6} + i \sin \frac{5\pi}{6}$$

$$= -\cos \frac{\pi}{6} + i \sin \frac{\pi}{6}$$

$$= -\frac{\sqrt{3}}{2} + i \frac{1}{2}$$

$$\begin{aligned}
 \text{បើ } k = 2 \Rightarrow w_2 &= \cos\left(\frac{\frac{\pi}{2} + 4\pi}{3}\right) + i \sin\left(\frac{\frac{\pi}{2} + 4\pi}{3}\right) \\
 &= \cos\frac{3\pi}{2} + i \sin\frac{3\pi}{2} \\
 &= -\cos\frac{\pi}{2} - i \sin\frac{\pi}{2} = -i
 \end{aligned}$$

$$\text{ដូចនេះ: } w = \frac{\sqrt{3}}{2} + i\frac{1}{2}, w = -\frac{\sqrt{3}}{2} + i\frac{1}{2}, w = -i$$

17. គេឲ្យចំនួនកុំផ្លិច $w = \frac{z-2i}{z-1}$ ដែល $z \neq 1$ តាង $z = x + iy$ និង $w = a + ib$ ដែល x, y, a, b ជាចំនួនពិត ។

១. គណនា a, b ជាអនុគមន៍នៃ x និង y

$$\text{គេមាន } w = \frac{z-2i}{z-1}$$

$$\text{ដោយ } z = x + iy \text{ និង } w = a + ib$$

$$\begin{aligned}
 \text{យើងបាន } a + ib &= \frac{x + iy - 2i}{x + iy - 1} \\
 &= \frac{(x + iy - 2i)(x - 1 - iy)}{(x - 1 + iy)(x - 1 - iy)} \\
 &= \frac{x^2 - x - ixy + ixy - iy - (iy)^2 - 2xi + 2i + 2i^2y}{(x - 1)^2 - (iy)^2} \\
 &= \frac{(x^2 - x + y^2 - 2y) + (-y - 2x + 2)i}{(x - 1)^2 + y^2} \\
 &= \frac{x^2 + y^2 - x - 2y}{(x - 1)^2 + y^2} + \frac{-2x - y + 2}{(x - 1)^2 + y^2}i
 \end{aligned}$$

$$\text{គេបាន } a = \frac{x^2 + y^2 - x - 2y}{(x - 1)^2 + y^2}, b = \frac{-2x - y + 2}{(x - 1)^2 + y^2}$$

$$\text{ដូចនេះ: } a = \frac{x^2 + y^2 - x - 2y}{(x - 1)^2 + y^2}, b = \frac{-2x - y + 2}{(x - 1)^2 + y^2}$$

២. រកសំណុំចំណុច $M(x, y)$ ដើម្បីឲ្យ w ជាចំនួនពិតសុទ្ធ

w ជាចំនួនពិតសុទ្ធកាលណា $b = 0$ គឺ

$$\begin{aligned}
 &\begin{cases} -2x - y + 2 = 0 \\ (x - 1)^2 + y^2 \neq 0 \end{cases} \\
 \Rightarrow &\begin{cases} y = -2x + 2 \\ x \neq 1, y \neq 0 \end{cases}
 \end{aligned}$$

ដូចនេះ: សំណុំចំណុច M គឺជាបន្ទាត់ (D) ដែល $y = -2x + 2$
លើកលែងចំណុច $A(1, 0)$

៣. រកសំណុំចំណុច $M(x, y)$ ដើម្បីឲ្យ w ជាចំនួននិមិត្តសុទ្ធ

w ជាចំនួនពិតសុទ្ធភាពណា $b = 0$ គឺ

$$\begin{cases} x^2 + y^2 - x - 2y = 0 \\ (x-1)^2 + y^2 \neq 0 \\ \frac{-2x-y+2}{(x-1)^2 + y^2} \neq 0 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} x^2 + y^2 - x - 2y = 0 \\ x \neq 1, y \neq 0 \\ x \neq 0, y \neq 2 \end{cases}$$

$$x^2 + y^2 - x - 2y = 0$$

$$\Leftrightarrow x^2 - 2 \cdot \frac{1}{2}x + \left(\frac{1}{2}\right)^2 + y^2 - 2y + 1^2 - \frac{1}{4} - 1 = 0$$

$$\Leftrightarrow \left(x - \frac{1}{2}\right)^2 + (y - 1)^2 = \frac{5}{4}$$

ដូចនេះ: សំណុំចំណុច M ជាផ្ទៃរង្វង់ផ្ចិត $I\left(\frac{1}{2}, 1\right)$ កាំ $R = \frac{\sqrt{5}}{2}$
លើកលែងចំណុច $A(1,0)$ & $B(0,2)$

18. រកម៉ូឌុល និងអាកុយម៉ង់នៃចំនួនកុំផ្លិចខាងក្រោម៖

$$\begin{aligned} 9. z_1 &= \sqrt{2+\sqrt{2}} + i\sqrt{2-\sqrt{2}} \\ \Leftrightarrow z_1^2 &= \left(\sqrt{2+\sqrt{2}} + i\sqrt{2-\sqrt{2}}\right)^2 \\ &= \left(\sqrt{2+\sqrt{2}}\right)^2 + 2\sqrt{2+\sqrt{2}} \cdot i\sqrt{2-\sqrt{2}} + \left(i\sqrt{2-\sqrt{2}}\right)^2 \\ &= 2 + \sqrt{2} + i2\sqrt{2} - 2 + \sqrt{2} \\ &= 2\sqrt{2} + i2\sqrt{2} \\ &= 4\left(\frac{\sqrt{2}}{2} + i\frac{\sqrt{2}}{2}\right) \\ &= 4\left(\cos\frac{\pi}{4} + i\sin\frac{\pi}{4}\right) \\ \Rightarrow z_1 &= \sqrt{4\left(\cos\frac{\pi}{4} + i\sin\frac{\pi}{4}\right)} \\ &= \sqrt{4}\sqrt{\cos\frac{\pi}{4} + i\sin\frac{\pi}{4}} \\ &= 2\left(\cos\frac{\pi}{4} + i\sin\frac{\pi}{4}\right)^{\frac{1}{2}} \\ &= 2\left[\cos\left(\frac{\pi}{4} \cdot \frac{1}{2}\right) + i\sin\left(\frac{\pi}{4} \cdot \frac{1}{2}\right)\right] \\ &= 2\left(\cos\frac{\pi}{8} + i\sin\frac{\pi}{8}\right) \end{aligned}$$

ដូចនេះ: $|z_1| = 2$, $\arg(z_1) = \frac{\pi}{8}$

$$\begin{aligned}
\text{២. } z_2 &= 2 + \sqrt{2 + \sqrt{3}} + i\sqrt{2 - \sqrt{3}} \\
&= 2 + \sqrt{2\left(1 + \frac{\sqrt{3}}{2}\right)} + i\sqrt{2\left(1 - \frac{\sqrt{3}}{2}\right)} \\
&= 2 + \sqrt{2}\sqrt{1 + \frac{\sqrt{3}}{2}} + i\sqrt{2}\sqrt{1 - \frac{\sqrt{3}}{2}} \\
&= 2 + \sqrt{2}\sqrt{1 + \cos\frac{\pi}{6}} + i\sqrt{2}\sqrt{1 - \cos\frac{\pi}{6}} \\
&= 2 + \sqrt{2}\sqrt{2\cos^2\frac{\pi}{12}} + i\sqrt{2}\sqrt{\sin^2\frac{\pi}{12}} \\
&= 2 + 2\cos\frac{\pi}{12} + 2i\sin\frac{\pi}{12} \\
&= 2\left(1 + \cos\frac{\pi}{12} + i\sin\frac{\pi}{12}\right) \\
&= 2\left(2\cos^2\frac{\pi}{24} + 2i\sin\frac{\pi}{24}\cos\frac{\pi}{24}\right) \\
&= 4\cos\frac{\pi}{24}\left(\cos\frac{\pi}{24} + i\sin\frac{\pi}{24}\right)
\end{aligned}$$

ដូច្នេះ: $|z_2| = 4\cos\frac{\pi}{24}, \arg(z_2) = \frac{\pi}{24}$

$$\text{៣. } z_3 = \frac{1 + \sin\alpha + i\cos\alpha}{1 + \sin\alpha - i\cos\alpha}$$

ដោយ $1 + \sin\alpha + i\cos\alpha = 1 + \cos\left(\frac{\pi}{2} - \alpha\right) + i\sin\left(\frac{\pi}{2} - \alpha\right)$

$$\begin{aligned}
&= 2\left(\cos\frac{\frac{\pi}{2} - \alpha}{2}\right)^2 + i2\sin\frac{\frac{\pi}{2} - \alpha}{2}\cos\frac{\frac{\pi}{2} - \alpha}{2} \\
&= 2\cos\frac{\frac{\pi}{2} - \alpha}{2}\left(\cos\frac{\frac{\pi}{2} - \alpha}{2} + i\sin\frac{\frac{\pi}{2} - \alpha}{2}\right) \\
&= 2\cos\left(\frac{\pi}{4} - \frac{\alpha}{2}\right)\left[\cos\left(\frac{\pi}{4} - \frac{\alpha}{2}\right) + i\sin\left(\frac{\pi}{4} - \frac{\alpha}{2}\right)\right]
\end{aligned}$$

និង $1 + \sin\alpha - i\cos\alpha = 1 + \cos\left(\frac{\pi}{2} - \alpha\right) - i\sin\left(\frac{\pi}{2} - \alpha\right)$

$$\begin{aligned}
&= 2\left(\cos\frac{\frac{\pi}{2} - \alpha}{2}\right)^2 - i2\sin\frac{\frac{\pi}{2} - \alpha}{2}\cos\frac{\frac{\pi}{2} - \alpha}{2} \\
&= 2\cos\frac{\frac{\pi}{2} - \alpha}{2}\left(\cos\frac{\frac{\pi}{2} - \alpha}{2} - i\sin\frac{\frac{\pi}{2} - \alpha}{2}\right) \\
&= 2\cos\left(\frac{\pi}{4} - \frac{\alpha}{2}\right)\left[\cos\left(\frac{\pi}{4} - \frac{\alpha}{2}\right) - i\sin\left(\frac{\pi}{4} - \frac{\alpha}{2}\right)\right] \\
&= 2\cos\left(\frac{\pi}{4} - \frac{\alpha}{2}\right)\left[\cos\left(\frac{\alpha}{2} - \frac{\pi}{4}\right) + i\sin\left(\frac{\alpha}{2} - \frac{\pi}{4}\right)\right]
\end{aligned}$$

គេបាន $z_3 = \frac{2\cos\left(\frac{\pi}{4} - \frac{\alpha}{2}\right)\left[\cos\left(\frac{\pi}{4} - \frac{\alpha}{2}\right) + i\sin\left(\frac{\pi}{4} - \frac{\alpha}{2}\right)\right]}{2\cos\left(\frac{\pi}{4} - \frac{\alpha}{2}\right)\left[\cos\left(\frac{\alpha}{2} - \frac{\pi}{4}\right) + i\sin\left(\frac{\alpha}{2} - \frac{\pi}{4}\right)\right]}$

$$\begin{aligned}
 &= \cos\left(\frac{\pi}{4} - \frac{\alpha}{2} - \frac{\alpha}{2} + \frac{\pi}{4}\right) + i \sin\left(\frac{\pi}{4} - \frac{\alpha}{2} - \frac{\alpha}{2} + \frac{\pi}{4}\right) \\
 &= \cos\left(\frac{\pi}{2} - \alpha\right) + i \sin\left(\frac{\pi}{2} - \alpha\right)
 \end{aligned}$$

ដូចនេះ: $|z_3| = 1, \arg(z_3) = \frac{\pi}{2} - \alpha$

19. ស្រាយបញ្ជាក់សមភាពខាងក្រោម៖

១. $\frac{(\cos 3\theta + i \sin 3\theta)^5 (\cos 2\theta - i \sin 2\theta)^3}{(\cos 4\theta + i \sin 4\theta)^{-9} (\cos 5\theta + i \sin 5\theta)^9} = 1$

ដោយ $\frac{(\cos 3\theta + i \sin 3\theta)^5 (\cos 2\theta - i \sin 2\theta)^3}{(\cos 4\theta + i \sin 4\theta)^{-9} (\cos 5\theta + i \sin 5\theta)^9}$
 $= \frac{(\cos 15\theta + i \sin 15\theta)[\cos(-6\theta) + i \sin(-6\theta)]}{[\cos(-36\theta) + i \sin(-36\theta)](\cos 45\theta + i \sin 45\theta)}$
 $= \frac{\cos 9\theta + i \sin 9\theta}{\cos 9\theta + i \sin 9\theta}$
 $= 1$ ពិត

ដូចនេះ: $\frac{(\cos 3\theta + i \sin 3\theta)^5 (\cos 2\theta - i \sin 2\theta)^3}{(\cos 4\theta + i \sin 4\theta)^{-9} (\cos 5\theta + i \sin 5\theta)^9} = 1$

២. $(1 + i)^n = 2^{\frac{n}{2}} \left(\cos \frac{n\pi}{4} + i \sin \frac{n\pi}{4} \right)$

ដោយ $(1 + i)^n = \left[\sqrt{2} \left(\frac{1}{\sqrt{2}} + i \frac{1}{\sqrt{2}} \right) \right]^n$
 $= \left[\sqrt{2} \left(\cos \frac{\pi}{4} + i \sin \frac{\pi}{4} \right) \right]^n$
 $= \sqrt{2}^n \left(\cos n \frac{\pi}{4} + i \sin n \frac{\pi}{4} \right)$
 $= 2^{\frac{n}{2}} \left(\cos \frac{n\pi}{4} + i \sin \frac{n\pi}{4} \right)$ ពិត

ដូចនេះ: $(1 + i)^n = 2^{\frac{n}{2}} \left(\cos \frac{n\pi}{4} + i \sin \frac{n\pi}{4} \right)$

៣. $\left(\frac{1 + i \tan x}{1 - i \tan x} \right)^n = \frac{1 + i \tan nx}{1 - i \tan nx}$

ដោយ $\frac{1 + i \tan x}{1 - i \tan x} = \frac{1 + i \frac{\sin x}{\cos x}}{1 - i \frac{\sin x}{\cos x}}$
 $= \frac{\cos x + i \sin x}{\cos x - i \sin x}$
 $= \frac{\cos x + i \sin x}{\cos x}$

$$\begin{aligned}
 &= \frac{\cos x + i \sin x}{\cos(-x) + i \sin(-x)} \\
 \text{គេបាន } \left(\frac{1 + i \tan x}{1 - i \tan x} \right)^n &= \left(\frac{\cos x + i \sin x}{\cos(-x) + i \sin(-x)} \right)^n \\
 &= \frac{\cos nx + i \sin nx}{\cos(-nx) + i \sin(-nx)} \\
 &= \frac{\cos nx + i \sin nx}{\cos nx - i \sin nx} \\
 &= \frac{\cos nx}{\cos nx - i \sin nx} \\
 &= \frac{1 + i \frac{\sin nx}{\cos nx}}{1 - i \frac{\sin nx}{\cos nx}} \\
 &= \frac{1 + i \tan nx}{1 - i \tan nx} \quad \text{ពិត}
 \end{aligned}$$

$$\text{ដូចនេះ: } \boxed{\left(\frac{1 + i \tan x}{1 - i \tan x} \right)^n = \frac{1 + i \tan nx}{1 - i \tan nx}}$$

$$20. \text{ បង្ហាញថា } (1+z)^3 = 8 \cos^3 \frac{2\pi}{5} \left(\cos \frac{6\pi}{5} + i \sin \frac{6\pi}{5} \right) \text{ ។}$$

$$\begin{aligned}
 \text{គេមាន } z &= \cos \frac{4\pi}{5} + i \sin \frac{4\pi}{5} \\
 \Rightarrow 1+z &= 1 + \cos \frac{4\pi}{5} + i \sin \frac{4\pi}{5} \\
 &= 2 \cos^2 \frac{2\pi}{5} + 2i \sin \frac{2\pi}{5} \cos \frac{2\pi}{5} \\
 &= 2 \cos \frac{2\pi}{5} \left(\cos \frac{2\pi}{5} + i \sin \frac{2\pi}{5} \right) \\
 \Rightarrow (1+z)^3 &= \left[2 \cos \frac{2\pi}{5} \left(\cos \frac{2\pi}{5} + i \sin \frac{2\pi}{5} \right) \right]^3 \\
 &= \left(2 \cos \frac{2\pi}{5} \right)^3 \left(\cos 3 \frac{2\pi}{5} + i \sin 3 \frac{2\pi}{5} \right) \\
 &= 8 \cos^3 \frac{2\pi}{5} \left(\cos \frac{6\pi}{5} + i \sin \frac{6\pi}{5} \right) \quad \text{ពិត}
 \end{aligned}$$

$$\text{ដូចនេះ: } \boxed{(1+z)^3 = 8 \cos^3 \frac{2\pi}{5} \left(\cos \frac{6\pi}{5} + i \sin \frac{6\pi}{5} \right)}$$

$$21. \text{ ១. បង្ហាញថា } 1+z = (1+\bar{z})z$$

$$\text{គេមាន } z = \cos \theta + i \sin \theta \Rightarrow \bar{z} = \cos \theta - i \sin \theta$$

$$\begin{aligned}
 \text{គេបាន } 1+z &= 1 + \cos \theta + i \sin \theta \\
 &= \cos^2 \theta + \sin^2 \theta + \cos \theta + i \sin \theta \\
 &= \cos^2 \theta - i^2 \sin^2 \theta + \cos \theta + i \sin \theta \\
 &= (\cos \theta - i \sin \theta)(\cos \theta + i \sin \theta) \\
 &= (\cos \theta - i \sin \theta + 1)(\cos \theta + i \sin \theta) \\
 &= (1+\bar{z})z \quad \text{ពិត}
 \end{aligned}$$

ដូចនេះ

$$1 + z = (1 + \bar{z})z$$

២. រកចំនួនពិត m និង n បើ $(3 + i)m + n = 3 - 4i$

$$\text{គេមាន } (3 + i)m + n = 3 - 4i$$

$$3m + im + n = 3 - 4i$$

$$(3m + n) + im = 3 - 4i$$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} 3m + n = 3 \\ m = -4 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} n = 15 \\ m = -4 \end{cases}$$

ដូចនេះ

$$m = -4, n = 15$$

៣. រកចំនួនកុំផ្លិច z_1 ដោយសរសេរលេខទូទៅជា $a + bi$ ។

$$\text{គេមាន } z \cdot z_1 = 6\sqrt{2} \left(\cos \frac{7\pi}{12} + i \sin \frac{7\pi}{12} \right)$$

$$\Rightarrow z_1 = \frac{6\sqrt{2} \left(\cos \frac{7\pi}{12} + i \sin \frac{7\pi}{12} \right)}{z}$$

$$\text{ដោយ } z = 3 + 3i = 3\sqrt{2} \left(\frac{1}{\sqrt{2}} + i \frac{1}{\sqrt{2}} \right) = 3\sqrt{2} \left(\cos \frac{\pi}{4} + i \sin \frac{\pi}{4} \right)$$

$$\begin{aligned} \text{យើងបាន } z_1 &= \frac{6\sqrt{2} \left(\cos \frac{7\pi}{12} + i \sin \frac{7\pi}{12} \right)}{3\sqrt{2} \left(\cos \frac{\pi}{4} + i \sin \frac{\pi}{4} \right)} \\ &= 2 \left[\cos \left(\frac{7\pi}{12} - \frac{\pi}{4} \right) + i \sin \left(\frac{7\pi}{12} - \frac{\pi}{4} \right) \right] \\ &= 2 \left(\cos \frac{\pi}{3} + i \sin \frac{\pi}{3} \right) \\ &= 2 \left(\frac{1}{2} + i \frac{\sqrt{3}}{2} \right) \\ &= 1 + i\sqrt{3} \end{aligned}$$

ដូចនេះ

$$z_1 = 1 + i\sqrt{3}$$

22. ១. ដោះស្រាយសមីការ $Z^2 - 2Z \sin a - 2i + \sin^2 a = 0 ; (a \in \mathbb{R})$

$$\Delta' = (-\sin a)^2 - (-2i + \sin^2 a)$$

$$= \sin^2 a + 2i - \sin^2 a$$

$$= 2i$$

$$= (1 + i)^2$$

$$\text{យើងបាន } Z = -(-\sin a) \pm \sqrt{(1 + i)^2}$$

$$= \sin a \pm (1 + i)$$

ដូចនេះ

$$Z = \sin a \pm (1 + i)$$

២. គណនា $|Z|$; $\arg(Z)$

$$\text{គេមាន } Z = \frac{Z' - Z''}{2} + \sqrt{2}$$

ដែល Z', Z'' ជាឫសនៃសមីការ $Z^2 - 2Z \sin a - 2i + \sin^2 a = 0$ និង Z' ជាឫសមានផ្នែកនិមិត្តវិជ្ជមានយើងបាន $Z' = \sin a + (1 + i)$ និង $Z'' = \sin a - (1 + i)$

$$\begin{aligned} \text{នាំឲ្យ } Z &= \frac{[\sin a + (1 + i)] - [\sin a - (1 + i)]}{2} + \sqrt{2} \\ &= \frac{\sin a + (1 + i) - \sin a + (1 + i)}{2} + \sqrt{2} \\ &= 1 + i + \sqrt{2} \\ &= \sqrt{2} \left(1 + \frac{1}{\sqrt{2}} + i \frac{1}{\sqrt{2}} \right) \\ &= \sqrt{2} \left(1 + \cos \frac{\pi}{4} + i \sin \frac{\pi}{4} \right) \\ &= \sqrt{2} \left(2 \cos^2 \frac{\pi}{8} + 2i \cos \frac{\pi}{8} \sin \frac{\pi}{8} \right) \\ &= 2\sqrt{2} \cos \frac{\pi}{8} \left(\cos \frac{\pi}{8} + i \sin \frac{\pi}{8} \right) \end{aligned}$$

ដូចនេះ

$$|Z| = 2\sqrt{2} \cos \frac{\pi}{8} \text{ និង } \arg(Z) = \frac{\pi}{8}$$

23. រកចំនួនកុំផ្លិច z ដែលផ្ទៀងផ្ទាត់សមីការ $\frac{50}{z} - \frac{10}{z} = 2 + 9i$ ដែល $|z| = 2\sqrt{10}$

$$\text{តាង } z = a + bi \Rightarrow \bar{z} = a - bi$$

$$\text{គេមាន } \frac{50}{\bar{z}} - \frac{10}{z} = 2 + 9i$$

$$\frac{50z - 10\bar{z}}{z\bar{z}} = 2 + 9i$$

$$\text{ដោយ } z\bar{z} = |z| = 2\sqrt{10}$$

$$\text{យើងបាន } \frac{50z - 10\bar{z}}{2\sqrt{10}} = 2 + 9i$$

$$\frac{25z - 5\bar{z}}{\sqrt{10}} = 2 + 9i$$

$$25z - 5\bar{z} = 2\sqrt{10} + 9\sqrt{10}i$$

$$25(a + bi) - 5(a - bi) = 2\sqrt{10} + 9\sqrt{10}i$$

$$25a + 25bi - 5a + 5bi = 2\sqrt{10} + 9\sqrt{10}i$$

$$20a + 30bi = 2\sqrt{10} + 9\sqrt{10}i$$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} 20a = 2\sqrt{10} \\ 30b = 9\sqrt{10} \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} a = \frac{\sqrt{10}}{10} \\ b = \frac{3\sqrt{10}}{10} \end{cases}$$

$$\text{នាំឲ្យ } z = \frac{\sqrt{10}}{10} + \frac{3\sqrt{10}}{10}i = \frac{\sqrt{10}}{10}(1 + 3i)$$

$$\text{ដូចនេះ: } \boxed{z = \frac{\sqrt{10}}{10}(1 + 3i)}$$

24. គេឲ្យពហុធា $P(z) = z^3 - (2 + i)z^2 + 2(1 + i)z - 2i$ ។ ចូរគណនា $P(i)$

$$\text{គេមាន } P(z) = z^3 - (2 + i)z^2 + 2(1 + i)z - 2i$$

$$\begin{aligned} \text{នាំឲ្យ } P(i) &= i^3 - (2 + i)i^2 + 2(1 + i)i - 2i \\ &= -i + 2 + i + 2i - 2 - 2i \\ &= 0 \end{aligned}$$

$$\text{ដូចនេះ: } \boxed{P(i) = 0}$$

ដោះស្រាយសមីការ $P(z) = 0$ ក្នុង $\mathbb{C}$

$$P(z) = 0 \Leftrightarrow z^3 - (2 + i)z^2 + 2(1 + i)z - 2i = 0 \quad (*)$$

ដោយ $P(i) = 0$ នាំឲ្យ $z = i$ ជាឫសនៃសមីការ $(*)$

$$\begin{aligned} \text{នោះ: } z^3 - (2 + i)z^2 + 2(1 + i)z - 2i &= 0 \\ (z - i)(z^2 - 2z + 2) &= 0 \\ (z - i)[(z - 1)^2 + 1] &= 0 \\ (z - i)[(z - 1)^2 - i^2] &= 0 \\ (z - i)(z - 1 - i)(z - 1 + i) &= 0 \\ \Rightarrow z - i = 0, z - 1 - i = 0, z - 1 + i = 0 \\ z = i, z = 1 + i, z = 1 - i \end{aligned}$$

$$\text{ដូចនេះ: } \boxed{z = i, z = 1 + i, z = 1 - i}$$

25. បង្ហាញថា $Z' = zz'\bar{Z}$

ដោយ z និង z' ជាចំនួនកុំផ្លិចមានម៉ូឌុល 1

$$\text{យើងបាន } \bar{z} = \frac{1}{z} \text{ និង } \overline{z'} = \frac{1}{z'}$$

$$\begin{aligned} \text{គេមាន } Z &= z + z' + azz' + 1 \\ \Rightarrow \bar{Z} &= \frac{1}{z} + \frac{1}{z'} + a\frac{1}{zz'} + 1 \end{aligned}$$

$$\text{និង } Z' = z + z' + zz' + a$$

$$Z' = zz' \left(\frac{1}{z'} + \frac{1}{z} + 1 + a\frac{1}{zz'} \right)$$

$$Z' = zz' \left(\frac{1}{z} + \frac{1}{z'} + a\frac{1}{zz'} + 1 \right)$$

$$Z' = zz'\bar{Z} \text{ ពិត}$$

ដូចនេះ

$$Z' = zz'\bar{Z}$$

➤ បង្ហាញថា $|Z| = |Z'|$ ដោយ $|z| = |z'| = 1$ នោះ $Z = z + z' + azz' + 1$

$$\Rightarrow |Z| = 1 + 1 + a + 1 = 3 + a$$

និង $Z' = z + z' + zz' + a$

$$\Rightarrow |Z'| = 1 + 1 + 1 + a = 3 + a$$

ដូចនេះ

$$|Z| = |Z'|$$

26. គេឲ្យ $z_1 = e^{i\frac{\pi}{3}}$, $z_2 = 2e^{-i\frac{\pi}{3}}$, $z_3 = \sqrt{3}e^{-i\frac{5\pi}{6}}$ សរសេរជាទម្រង់អ៊ីចស្ប៉ូណង់ស្យែលនូវចំនួនកុំផ្លិច

$$\begin{aligned} ១. z_1 \cdot z_2 \cdot z_3 &= e^{i\frac{\pi}{3}} \cdot 2e^{-i\frac{\pi}{3}} \cdot \sqrt{3}e^{-i\frac{5\pi}{6}} \\ &= 2\sqrt{3}e^{i\frac{\pi}{3}-i\frac{\pi}{3}-i\frac{5\pi}{6}} \\ &= 2\sqrt{3}e^{-i\frac{5\pi}{6}} \end{aligned}$$

ដូចនេះ

$$z_1 \cdot z_2 \cdot z_3 = 2\sqrt{3}e^{-i\frac{5\pi}{6}}$$

$$២. \frac{1}{z_1} = \frac{1}{e^{i\frac{\pi}{3}}} = \frac{e^0}{e^{i\frac{\pi}{3}}} = e^{0-i\frac{\pi}{3}} = e^{-i\frac{\pi}{3}}$$

ដូចនេះ

$$\frac{1}{z_1} = e^{-i\frac{\pi}{3}}$$

$$៣. z_3^2 = \left(\sqrt{3}e^{-i\frac{5\pi}{6}}\right)^2 = 3e^{-i\frac{5\pi}{6} \cdot 2} = 3e^{-i\frac{5\pi}{3}}$$

ដូចនេះ

$$z_3^2 = 3e^{-i\frac{5\pi}{3}}$$

$$៤. \frac{z_2}{z_3} = \frac{2e^{-i\frac{\pi}{3}}}{\sqrt{3}e^{-i\frac{5\pi}{6}}} = \frac{2}{\sqrt{3}}e^{-i\frac{\pi}{3}-(-i\frac{5\pi}{6})} = \frac{2\sqrt{3}}{3}e^{-i\frac{2\pi}{6}+i\frac{5\pi}{6}} = \frac{2\sqrt{3}}{3}e^{i\frac{\pi}{2}}$$

ដូចនេះ

$$\frac{z_2}{z_3} = \frac{2\sqrt{3}}{3}e^{i\frac{\pi}{2}}$$

27. សរសេរដោទម្រង់ត្រីកោណមាត្រ រួចជាទម្រង់អិចស្ប៉ូណង់ស្យែលនូវចំនួនកុំផ្លិចខាងក្រោម

$$១. z = 4 - 4i\sqrt{3} = 8 \left(\frac{1}{2} - i \frac{\sqrt{3}}{2} \right) = 8 \left(\cos \frac{\pi}{3} + i \sin \frac{\pi}{3} \right) = 8e^{i\frac{\pi}{3}}$$

ដូច្នេះ:
$$z = 8 \left(\cos \frac{\pi}{3} + i \sin \frac{\pi}{3} \right) = 8e^{i\frac{\pi}{3}}$$

$$២. z = \frac{1}{1+i} = \frac{\cos 0 + i \sin 0}{\sqrt{2} \left(\frac{1}{\sqrt{2}} - i \frac{1}{\sqrt{2}} \right)} = \frac{\cos 0 + i \sin 0}{\sqrt{2} \left(\cos \frac{\pi}{4} + i \sin \frac{\pi}{4} \right)} = \frac{1}{\sqrt{2}} \left[\cos \left(-\frac{\pi}{4} \right) + i \sin \left(-\frac{\pi}{4} \right) \right] = \frac{\sqrt{2}}{2} e^{-i\frac{\pi}{4}}$$

ដូច្នេះ:
$$z = \frac{\sqrt{2}}{2} \cos \left(-\frac{\pi}{4} \right) + i \sin \left(-\frac{\pi}{4} \right) = \frac{\sqrt{2}}{2} e^{-i\frac{\pi}{4}}$$

$$៣. z = \frac{-\sqrt{3} + i}{2 + 2i\sqrt{3}}$$

$$\begin{aligned} \text{ដោយ } -\sqrt{3} + i &= 2 \left(-\frac{\sqrt{3}}{2} + i \frac{1}{2} \right) \\ &= 2 \left(-\cos \frac{\pi}{6} + i \sin \frac{\pi}{6} \right) \\ &= 2 \left[\cos \left(\pi - \frac{\pi}{6} \right) + i \sin \left(\pi - \frac{\pi}{6} \right) \right] \\ &= 2 \left(\cos \frac{5\pi}{6} + i \sin \frac{5\pi}{6} \right) \end{aligned}$$

$$\text{និង } 2 + 2i\sqrt{3} = 4 \left(\frac{1}{2} + i \frac{\sqrt{3}}{2} \right) = 4 \left(\cos \frac{\pi}{3} + i \sin \frac{\pi}{3} \right)$$

$$\begin{aligned} \text{គេបាន } z &= \frac{-\sqrt{3} + i}{2 + 2i\sqrt{3}} \\ &= \frac{2 \left(\cos \frac{5\pi}{6} + i \sin \frac{5\pi}{6} \right)}{4 \left(\cos \frac{\pi}{3} + i \sin \frac{\pi}{3} \right)} \\ &= \frac{1}{2} \left[\cos \left(\frac{5\pi}{6} - \frac{\pi}{3} \right) + i \sin \left(\frac{5\pi}{6} - \frac{\pi}{3} \right) \right] \\ &= \frac{1}{2} \left(\cos \frac{\pi}{2} + i \sin \frac{\pi}{2} \right) \\ &= \frac{1}{2} e^{i\frac{\pi}{2}} \end{aligned}$$

ដូច្នេះ:
$$z = \frac{1}{2} \left(\cos \frac{\pi}{2} + i \sin \frac{\pi}{2} \right) = \frac{1}{2} e^{i\frac{\pi}{2}}$$

$$\begin{aligned} ៤. z &= -4 \left(\cos \frac{\pi}{4} + i \sin \frac{\pi}{4} \right) \\ &= 4 \left(-\cos \frac{\pi}{4} - i \sin \frac{\pi}{4} \right) \\ &= 4 \left[\cos \left(\pi + \frac{\pi}{4} \right) + i \sin \left(\pi + \frac{\pi}{4} \right) \right] \end{aligned}$$

$$= 4 \left(\cos \frac{5\pi}{4} + i \sin \frac{5\pi}{4} \right)$$

$$= 4e^{i\frac{5\pi}{4}}$$

ដូចនេះ

$$z = 4 \left(\cos \frac{5\pi}{4} + i \sin \frac{5\pi}{4} \right) = 4e^{i\frac{5\pi}{4}}$$

28. ដោយប្រើ $\cos \theta = \frac{e^{i\theta} + e^{-i\theta}}{2}$ និង $\sin \theta = \frac{e^{i\theta} - e^{-i\theta}}{2i}$ បង្ហាញថា

$$9. \sin^3 \theta = \frac{3}{4} \sin \theta - \frac{1}{4} \sin 3\theta$$

$$\text{ដោយ } \sin \theta = \frac{e^{i\theta} - e^{-i\theta}}{2i} \Rightarrow \sin 3\theta = \frac{e^{i3\theta} - e^{-i3\theta}}{2i}$$

$$\text{គេមាន } \sin^3 \theta = \left(\frac{e^{i\theta} - e^{-i\theta}}{2i} \right)^3$$

$$\text{តាមរូបមន្ត } (a + b)^3 = a^3 + 3a^2b + 3ab^2 + b^3$$

$$\begin{aligned} \text{យើងបាន } \sin^3 \theta &= \left(\frac{e^{i\theta} - e^{-i\theta}}{2i} \right)^3 \\ &= \frac{(e^{i\theta})^3 - 3(e^{i\theta})^2 e^{-i\theta} + 3e^{i\theta} (e^{-i\theta})^2 - (e^{-i\theta})^3}{8i^3} \\ &= \frac{e^{i3\theta} - 3e^{i\theta} + 3e^{-i\theta} - e^{-i3\theta}}{-8i} \\ &= -\frac{3(e^{i\theta} - e^{-i\theta})}{-8i} + \frac{e^{i3\theta} - e^{-i3\theta}}{-8i} \\ &= \frac{3}{4} \left(\frac{e^{i\theta} - e^{-i\theta}}{2i} \right) + \frac{1}{4} \left(\frac{e^{i3\theta} - e^{-i3\theta}}{2i} \right) \\ &= \frac{3}{4} \sin \theta - \frac{1}{4} \sin 3\theta \quad \text{ពិត} \end{aligned}$$

ដូចនេះ

$$\sin^3 \theta = \frac{3}{4} \sin \theta - \frac{1}{4} \sin 3\theta$$

$$10. \cos^4 \theta = \frac{1}{8} \cos 4\theta + \frac{1}{2} \cos 2\theta + \frac{3}{8}$$

$$\begin{aligned} \text{ដោយ } \cos \theta &= \frac{e^{i\theta} + e^{-i\theta}}{2} \Rightarrow \cos 2\theta = \frac{e^{i2\theta} + e^{-i2\theta}}{2} \\ &\Rightarrow \cos 4\theta = \frac{e^{i4\theta} + e^{-i4\theta}}{2} \end{aligned}$$

$$\text{គេមាន } \cos^4 \theta = \left(\frac{e^{i\theta} + e^{-i\theta}}{2} \right)^4$$

$$\text{តាមរូបមន្ត } (a + b)^4 = a^4 + 4a^3b + 6a^2b^2 + 4ab^3 + b^4$$

$$\begin{aligned} \text{យើងបាន } \cos^4 \theta &= \left(\frac{e^{i\theta} + e^{-i\theta}}{2} \right)^4 \\ &= \frac{(e^{i\theta})^4 + 4(e^{i\theta})^3 e^{-i\theta} + 6(e^{i\theta})^2 (e^{-i\theta})^2 + 4e^{i\theta} (e^{-i\theta})^3 + (e^{-i\theta})^4}{16} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
&= \frac{e^{i4\theta} + 4e^{i2\theta} + 6 + 4e^{-i2\theta} + e^{-i4\theta}}{16} \\
&= \frac{e^{i4\theta} + e^{-i4\theta}}{16} + \frac{4e^{i2\theta} + 4e^{-i2\theta}}{16} + \frac{6}{16} \\
&= \frac{1}{8} \frac{(e^{i4\theta} + e^{-i4\theta})}{2} + \frac{1}{2} \frac{(e^{i2\theta} + e^{-i2\theta})}{2} + \frac{3}{8} \\
&= \frac{1}{8} \cos 4\theta + \frac{1}{2} \cos 2\theta + \frac{3}{8} \quad \text{ពិត}
\end{aligned}$$

ដូច្នេះ: $\cos^4 \theta = \frac{1}{8} \cos 4\theta + \frac{1}{2} \cos 2\theta + \frac{3}{8}$

៣. $\cos^2 \theta - \sin^2 \theta = \cos 2\theta$

ដោយ $\cos \theta = \frac{e^{i\theta} + e^{-i\theta}}{2} \Rightarrow \cos 2\theta = \frac{e^{i2\theta} + e^{-i2\theta}}{2}$

និង $\sin \theta = \frac{e^{i\theta} - e^{-i\theta}}{2i}$

គេមាន $\cos^2 \theta - \sin^2 \theta = \left(\frac{e^{i\theta} + e^{-i\theta}}{2} \right)^2 - \left(\frac{e^{i\theta} - e^{-i\theta}}{2i} \right)^2$

$$\begin{aligned}
&= \frac{(e^{i\theta})^2 + 2e^{i\theta}e^{-i\theta} + (e^{-i\theta})^2}{4} - \frac{(e^{i\theta})^2 - 2e^{i\theta}e^{-i\theta} + (e^{-i\theta})^2}{-4} \\
&= \frac{e^{i2\theta} + 2 + e^{-i2\theta} + e^{i2\theta} - 2 + e^{-i2\theta}}{4} \\
&= \frac{2(e^{i2\theta} + e^{-i2\theta})}{4} \\
&= \frac{e^{i2\theta} + e^{-i2\theta}}{2} \\
&= \cos 2\theta \quad \text{ពិត}
\end{aligned}$$

ដូច្នេះ: $\cos^2 \theta - \sin^2 \theta = \cos 2\theta$

៤. $\cos a \cos b = \frac{1}{2} [\cos(a+b) + \cos(a-b)]$

ដោយ $\cos \theta = \frac{e^{i\theta} + e^{-i\theta}}{2} \Rightarrow \cos a = \frac{e^{ia} + e^{-ia}}{2}$

$$\begin{aligned}
&\Rightarrow \cos b = \frac{e^{ib} + e^{-ib}}{2} \\
&\Rightarrow \cos(a+b) = \frac{e^{i(a+b)} + e^{-i(a+b)}}{2} \\
&\Rightarrow \cos(a-b) = \frac{e^{i(a-b)} + e^{-i(a-b)}}{2}
\end{aligned}$$

គេមាន $\cos a \cos b = \left(\frac{e^{ia} + e^{-ia}}{2} \right) \left(\frac{e^{ib} + e^{-ib}}{2} \right)$

$$\begin{aligned}
&= \frac{e^{i(a+b)} + e^{i(a-b)} + e^{i(-a+b)} + e^{i(-a-b)}}{4} \\
&= \frac{e^{i(a+b)} + e^{-i(a+b)} + e^{i(a-b)} + e^{-i(a-b)}}{4}
\end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
&= \frac{1}{2} \left(\frac{e^{i(a+b)} + e^{-i(a+b)}}{2} + \frac{e^{i(a-b)} + e^{-i(a-b)}}{2} \right) \\
&= \frac{1}{2} [\cos(a+b) + \cos(a-b)] \quad \text{ពិត}
\end{aligned}$$

ដូចនេះ: $\boxed{\cos a \cos b = \frac{1}{2} [\cos(a+b) + \cos(a-b)]}$

29. គណនាផលបូក $\sin x + \sin 2x + \dots + \sin 2020x$

តាង $S = \sin x + \sin 2x + \dots + \sin 2020x$

$P = \cos x + \cos 2x + \dots + \cos 2020x$

$$\begin{aligned}
\Rightarrow P + iS &= (\cos x + \cos 2x + \dots + \cos 2020x) + i(\sin x + \sin 2x + \dots + \sin 2020x) \\
&= (\cos x + i \sin x) + (\cos 2x + i \sin 2x) + \dots + (\cos 2020x + i \sin 2020x) \\
&= (\cos x + i \sin x) + (\cos x + i \sin x)^2 + \dots + (\cos x + i \sin x)^{2020}
\end{aligned}$$

នោះ $P + iS$ ជាស្រ្តីគណិតវិទ្យាដែលមាន

$a_1 = (\cos x + i \sin x), q = (\cos x + i \sin x), n = 2020$

នាំឱ្យ $P + iS$

$$\begin{aligned}
&= a_1 \frac{1 - q^{n-1}}{1 - q} \\
&= (\cos x + i \sin x) \frac{1 - (\cos x + i \sin x)^{2020-1}}{1 - (\cos x + i \sin x)} \\
&= \frac{(\cos x + i \sin x) - (\cos x + i \sin x)^{2020}}{1 - \cos x - i \sin x} \\
&= \frac{[(\cos x + i \sin x) - (\cos 2020x + i \sin 2020x)](1 - \cos x + i \sin x)}{[(1 - \cos x) - i \sin x][(1 - \cos x) + i \sin x]} \\
&= \frac{\cos x + i \sin x - 1 - \cos 2021x - i \sin 2021x + \cos 2020x + i \sin 2020x}{(1 - \cos x)^2 + \sin^2 x} \\
&= \frac{(\cos x + \cos 2020x - \cos 2021x - 1) + i(\sin x + \sin 2020x - \sin 2021x)}{1 - 2 \cos x + \cos^2 x + \sin^2 x} \\
&= \frac{(\cos x + \cos 2020x - \cos 2021x - 1) + i(\sin x + \sin 2020x - \sin 2021x)}{2(1 - \cos x)} \\
&= \frac{(\cos x + \cos 2020x - \cos 2021x - 1) + i(\sin x + \sin 2020x - \sin 2021x)}{4 \sin^2 \frac{x}{2}} \\
&= \frac{\cos x + \cos 2020x - \cos 2021x - 1}{4 \sin^2 \frac{x}{2}} + i \frac{\sin x + \sin 2020x - \sin 2021x}{4 \sin^2 \frac{x}{2}} \\
&\Leftrightarrow \begin{cases} P = \frac{\cos x + \cos 2020x - \cos 2021x - 1}{4 \sin^2 \frac{x}{2}} \\ S = \frac{\sin x + \sin 2020x - \sin 2021x}{4 \sin^2 \frac{x}{2}} \end{cases}
\end{aligned}$$

ដូចនេះ: $\boxed{\sin x + \sin 2x + \dots + \sin 2020x = \frac{\sin x + \sin 2020x - \sin 2021x}{4 \sin^2 \frac{x}{2}}}$

30. គណនា $|Z_1^{2019} + Z_2^{2019}|$

គេមាន $Z_1^{2020} \cdot Z_2 = 2019 + i$ (1)

$$Z_1 \cdot Z_2^{2020} = 2019 - i$$
 (2)

យក (1) + (2)

យើងបាន $Z_1^{2020} \cdot Z_2 + Z_1 \cdot Z_2^{2020} = 2019 + i + 2019 - i$

$$Z_1 Z_2 (Z_1^{2019} + Z_2^{2019}) = 2 \cdot 2019$$

$$Z_1^{2019} + Z_2^{2019} = \frac{2 \cdot 2019}{Z_1 Z_2}$$

យក (1) + (2)

យើងបាន $(Z_1^{2020} \cdot Z_2)(Z_1 \cdot Z_2^{2020}) = (2019 + i)(2019 - i)$

$$\Rightarrow Z_1^{2021} \cdot Z_2^{2021} = 2019^2 + 1$$

$$\Rightarrow Z_1 Z_2 = \sqrt[2021]{2019^2 + 1}$$

នាំឲ្យ $Z_1^{2019} + Z_2^{2019} = \frac{2 \cdot 2019}{\sqrt[2021]{2019^2 + 1}}$

នាំឲ្យ $|Z_1^{2019} + Z_2^{2019}| = \frac{2 \cdot 2019}{\sqrt[2021]{2019^2 + 1}}$

ដូចនេះ: $|Z_1^{2019} + Z_2^{2019}| = \frac{2 \cdot 2019}{\sqrt[2021]{2019^2 + 1}}$

ឯកសារយោង

១. វេទនានុក្រមខ្មែររបស់សម្តេចព្រះសង្ឃរាជ **ជួន ណាត**
២. សៀវភៅសិក្សាគោលគណិតវិទ្យាថ្នាក់ទី១១ កម្រិតខ្ពស់របស់ក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា
៣. សៀវភៅគណិតវិទ្យា១៥ភាគ រៀបរៀងដោយ JICA គាំទ្រដោយក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា
៤. វិញ្ញាសាគណិតវិទ្យា ប្រឡងឆមាសទី១ ឆមាសទី២ ប្រឡងបាក់ឌុប ប្រឡងគ្រូបឋម ប្រឡងគ្រូមធ្យម ប្រឡងគ្រូឧត្តម រៀបរៀងដោយ លោកគ្រូ **ប្រឹស ជារ៉ា**
៥. សៀវភៅវិភាគអថេរកុំផ្លិច រៀបរៀងដោយ អ្នកគ្រូ **រេន មណីចន្ទ្រា**
៦. សៀវភៅវិញ្ញាសាប្រឡងទៅក្រៅប្រទេស រៀបរៀងដោយ **សួន សម្បត្តិ**
៧. វិញ្ញាសាប្រឡងជ្រើសរើសគ្រូបង្រៀនកម្រិតមូលដ្ឋាន តាមប្រព័ន្ធពន្លឺនឆ្នាំ២០១៧ និងឆ្នាំ២០១៨